

Liber tertius

Animo solato mulcedine philosophie: merore pulso antiquo introducitur felicitas vera. **Prosa .i.**

Am cantū illa finiuerat. cū me audiēdi auidū stupen-
temq; arreētis adhuc auribus: carminis mulcedo defi-
xerat. Itaq; paulo post. **D**inquā summū lassorū sola-
men animoz. q̄ntū me vel sententiaz pondere. vel ca-
nendi etiā iocūditate refouisti. **A**deo vt iam me post/
hac imparē fortune iētibus nō arbitrer Itaq; reme-
dia que pauloante acriora eē dicebas: nō mō nō per-
horresco. sed audiēdi auidus vehementer efflagito.

git quādā petitionē ad ipam. scda ibi. **T**um illa. tria ibi **T**um ego. **D**icit primo **I**ta illa phia si-
nierat cantū .i. metrū qd̄ erat de cōmēdatione amoris diuini: amicicie. z cuz ego boecius arreētis
allectus dulcedine metri ad audiendū cuz auiditate z admiratione verba phie auribus arreētis
ego dixi. **D** phia que es summū solamē animoz lassoz q̄ntū me refocillasti tuis prosis z metris
in tān q̄ iā bñ possuz resistē insulribus fortune. et iō dicit. remedia que prius dixisti esse grauiā
nō timeo s̄ ea audire diligent expecto. **N**ō q̄ boecius metrū vocat cantū. sicut enīz in cantu ē
elevation et depressio vocis. sic s̄lter in metro rōne q̄ntitatis correpte z p̄ducte syllabarū attenti-
dī quedā eleuatio z depressio. qz rōne q̄ntitatis produāte sit eleuatio. rōne q̄ntitatis correpte
sit depressio. **I**tē qz metrū est subtilius et delectabili⁹ prosa. idō animuz demulcet. **U**n̄ auctor
poetrie metrū p̄parat domicelle dicēs **C**ultq; venire metruz tanq; domicella compro **C**rine. nī-
tente gena: subtili corpore: forma egregia **I**deo dicit **B**oecius: mulcedo carminis .i. metri **I**tem
hō debet eē auidus z stupens circa phiam. **A**uidus inquā qz dicit **S**en̄ xvij. eplā **P**roūce oīa
ista si lapis. imo vt sapias. z ad phiaz magno cursu totiq; viribus tende. **E**tiaz hō debet eē stu-
pens. .i. admirans de phia. qz ipsa est res mirabilis z diuina fm̄ **A**risto. in p̄ncipio li. sui de mū-
do. et phia pfert mirabiles delectationes. x. et h̄. **I**tē animi lassī sunt graui cura vel aduersitate
aliqua oppressi. hoz phia est sūmū solamē qz ipsa p̄suadet magnanimitatē qua p̄tra aduersitates
fortune hō p̄stāter debet militare. **I**tē p̄ phiam hō bñ p̄t resistē iētibus fortune. qz. i. et h̄. dicit
Arist. **S**apientis bñ scit ferre fortunas. z h̄z se sine vituperio sicut retragonū. **U**n̄ dicit in l̄ra
Iam illa supple phia finierat cantū .i. metrū de amore diuino. et cū mulcedo. .i. suauitas carminis
defixerat. .i. stabilierat me auidū. .i. cupidū audiēdi z stupentē. .i. admiratē supple s̄ba phie aurib⁹
meis arreētis. .i. eleuatis ad hec. s̄. s̄ba. **I**taq; paulo post ego inquā .i. dixi **D** sūmū solamen lassoz
animoz supple p̄ aduersitate q̄ntū me refouisti pondere sniaz supple prose. vel etiā iocūditate ca-
nendi .i. metri. adeo .i. in tān vt iā posthac nō arbitrer me esse imparē. .i. dissilem in resistēdo iēt-
ibus. .i. insulribus fortune. **I**taq; remedia illa que pauloante dicebas esse acriora. id ē grauiā non
mō. .i. nō tm̄ nō phorresco. .i. nō timeo. s̄ ego auidus audiēdi supple ea vehementer efflagito. .i. ex-
postulo. **U**bi sciendū q̄ fm̄ **U**gnitionē efflagitare est valde flagitare expostulare. petē cū cla-

P. **T**um illa. **S**ensī inquit cū verba tacitus n̄ra at/
tentus q; rapiebas. eū q; tue mentis habitū vel expe

more. poscere
Dic ponit r̄ñsiones phie dicens
Ego bñ sensi illud cū tu tacitus et
attetus recepisti s̄ba n̄ra. et cū ego
pfeci mentē tuā. talia enī sūt remedia que adhuc restāt vt ipsa degustata p̄mo sint amara. s̄ post
dulcescāt. **S**ed qz tu dicis te esse cupidū audiēdi s̄ba n̄ra **D** q̄nto desiderio arderes si cognosce-
res quo laboramus te educē. **E**t dicit boecius **Q**uo vis me ducē. **R**ūdet phia. **A**d cognitionem

Libri tertij. Metrij. i.

Qui serere ingenuū volet agrum
 Liberat arua prius fruticibus
 Falce rubos silicemq; resecat
 Et noua fruge grauis ceres eat
 Dulcior est apium mage labor
 Si malus ora prius sapor edat
 Gratius astra nitent. vbi nothys
 Desinit imbriferos dare sonos
 Lucifer vt tenebras pepulerit
 Pulcra dies roseos agit equos
 Tu quoq; falsa tuens bona prius
 Incipe colla iugo retrahere
 Ultra dehinc animum subierint

Itud est primū metrū hui⁹ tertij qd; dī metry choristū ab inuērore. dactylicū a pede pdominā te. z prim⁹ vsus hui⁹ metri est hypcatalectic⁹ qz post primū pedem abundat vna syllaba scz re. in hac dictioe serere. z qz phia pdixit qz prius esset oñdēdū que sit falsa felicitas z postea q̄ sit vera iō phia in hoc metro p̄medat hūc ordinē p̄ exē/ pla q̄ttuor. Primū est. Quicūq; vult seminare bo nū agrū oportet p̄us extirpare nocuas herbas vt ager bñ fructificet. Similit̄ aliq̄s volēs co/ gnoscē verā felicitatē oportet prius extirpae fal sas. Un̄ dicit in lra. Qui vult serē agrū ingenuū .i. nobile p̄us liberat arua. i. agros fruticib⁹. i. ra/ dicib⁹ que impediūt ne semē crescat z ille reser cat. i. p̄scidit silicē. i. herbā inutilē falce. i. falcastro vt noua ceres eat. i. pficiat gñis. i. onusta fruge. Secūdu exēplū est Sicut p̄gustādo aliqd̄ ama/ rū: mel apparet dulcius. sic p̄pter p̄gnitiōz false fe licitatis magis cognoscit̄ vera felicitas. Un̄ di cit in lra. Labor apū est mage dulcior. i. mel est magis dulce si mal⁹ sapor p̄us edat. i. pficiat ora. Tertiu exēplū est. Sicut post tēpus nebulosum

gratior est serenitas sic post p̄gnitiōnē false felicitatis gratior est cognitio vere felicitatis. Un̄ dicit in lra. Vbi pro postq̄z noth⁹ .i. ventus australis desinit. i. cessat dare imbriferos sonos. i. flans p̄ducēs imbres tūc astra nitēt gratius. i. delectabilius. Quartū exēplū est. Sicut pulcra dies sequit̄ tenebras noctis. sic p̄gnitiō vere felicitatis sequit̄ p̄gnitiōz false felicitatis. Un̄ di cit in lra. vt. i. postq̄z lucifer. i. stella matutina pepulerit. i. fugauerit tenebras noctis. tūc pulcra di es agit. i. ducit roseos equos solis. Tūc applicat exēpla ad p̄positū dicens. Tu p̄us debes p̄side/ rare falsa bona z ip̄is extirpatis debes p̄gnoscere vera bona in quib⁹ cōsistit felicitas. Un̄ dicit in lra. Tu quoq; p̄us intues. i. respiciens falsa bona. incipe retrahē colla iugo. i. a iugo false felici tatis. dehinc. i. postea vera bona s̄bierint. i. s̄bintrabūt aim tuū. Nota qz sicut prius extirpanda sūt vicia z postea inserēde virtutes. sic ager prius est purgādus z postea seminādus. Un̄ Tho/ bias. Spinis z tribulis purgari noualia debēt Agri vt semē fructificare qat. Nō qz frutex fm p̄gnitiōnē est densitas virgularū vel arborū vel spinarū. vel fm alios frutex est arbor parua que terrā fronde tegit. Nota qz filix est inutilis herba habēs folia ad modū filozū de qua dicit. Per sius. Non tamē ista filix vllō māsuēscit in agro. Nō qz post amaritudinē dulcedo est. gratior z sensibilib⁹. Un̄ poeta. Dulcia nō meruit qui nō gustauit amara. Namq; p̄ oppositū nōscitur oē bonū. hec paup̄ Hēricus. Nō qz Boecius hic dicit apū z nō apū p̄z p̄ metrū qd̄ semp̄ p̄stat ex tribus dactylis cōtinuis. Si aut̄ poneret̄ apum nō essent tres dactyli continui. posset tñ dici qz eā metri ponitur apium p̄ apum.

Prosa secunda libri tertij.

Quam defixo paululū visu z velut in augustaz
 lue mentis sedem recepta sic cepit.

Hic est prosa secūda huius tertij in qua phia ponit diuersas opinio nes circa falsaz felicitatē. z primo Boeci⁹ oñt quō se phia habuit p̄ pdicta. secūdo phia oñt qz oñes ho mines nitūtur puenire ad britudi nē quā ip̄a diffinit. tertio oñt qz ho mines sepe abducūtur a verā felicitate diuersis erroribus. quarto ponit errores siue opiniones circa felicitatē. secūda ibi. Dis mortaliū. tertia ibi. Nūc vti. quarta ibi. Quoz quidē. Dicit primo Postq̄z phia p̄misit ordinē p̄cedendi de falsa felicitate ad verā. tum p̄ tūc ip̄a paululū defixo vi su. i. inclinatis oculis z recepta velut in augustā. nobile sedē mētis sue sic cepit. i. incepit loqui.

Nota qz capitis inclinatio est signū subtilis imaginationis. p̄pter quod subtilit̄ z p̄funde ima/

ginātes caput inclināt. ⁊ quādoq; nō vidēt delata coram oculis. Nō phia volēs sibiliter speculari de felicitate. cuius speculatio difficilis est: ipa inclinato visu contraxit se in nobilem speculationē sue mentis.

Vic phia ont q oēs homines nitunt puenire ad vnu finem btitudinis quā btitudinē ipsa etiā diffinit et dicit sic. **O**mnis cura. i. sollicitudo mortaliū. i. hoim quā curā exercet labor multipliciū studiozū quia aliq studēt in lratura. aliq in mercātia ⁊ sic de alijs. illa cura pcedit diuerso calle. i. diuerso modo viuendi sed tñ nitit puenire ad vnu finē beatitudinis. **I**llud at ad qd homines nitunt puenire est tale bonū q quis adepto nihil vltierius queat desiderare. quod. s. bonū est summū dñius bonozū cōtinens in se cūcta bona.

cui. s. bono si quid. i. aliquid abforet. i. deesset nō posset esse sumū bonū. qz reliqueret aliquid extrinsecus. i. extra illud bonū qd posset optari. **E**x quib⁹ deis phia pcludit diffinitionē btitudinis dicens. **L**iquet. i. manifestū est btitudinē esse statū pfectū pgregatiōe omnium bonoz. **N**ota pgnitio vltimi finis magnū incrementū cōfert ad vitā. i. ethicoz. qz fm exigentiā finis cetera moderant fm **L**inconiensē prio posterior. iō phia tradit nobis pgnitionē vltimi finis scz beatitudinis. **N**ō finis magis est eligēdus his que sūt ppter finē. vt ptz p **A**ristotēle tertio topicorum. **I**te ibidē **C**uius finis est bonus ipm quoq; bonū. **I**te oia anomināda sūt a fine. **T**ñ poeta. **S**i finis bonus est totū laudabile tñc est. **N**ota finis in agilibus habet se sicut pncipiū in speculabilib⁹. sicut ḡ intellectus n̄ naturalit adheret primis pncipijs. sic appetitus n̄ naturalit adheret vltimo fini qui est summū bonū. **N**ota q duplex est finis. s. finis quo ⁊ finis grā cuius oia sūt. **I**lle est enī vn⁹ sicut deus vel btitudo. ⁊ iste finis appetit ab oib⁹ sub vna rōne iquātū ē bonū factiās appetitū hoīs. finis at q est opatio q hoies nitunt adipisci finē grā cui⁹ ⁊ tñs finis n̄ ē vn⁹ sicut n̄ ē vna opatio oiz. iō dicit phia q cura hoiz pcedit diuerso calle ad psequēdū vltimū finē

Nota illud ad qd oēs hoies nitunt puenire est bonū. qz bonū est qd oia appetāt. i. ethicoz. **N**ota q btitudo habet rōnē vltimi finis. ipa est tale bonū quo adepto nihil vltierius desideratur. nā de rōne finis est esse vltimū. ⁊ vltra illud qd est vltimū: nihil est. ergo etiā oportet illd eē sumū bonū qz illd q adepto nihil vltierius desiderat est sumū bonū. tale aut est btitudo. **N**ota quia btitudo est bonū optimū pulcherrimū ⁊ delectabilissimū. iō btitudo est status pfect⁹ pgregatiōe oim bonoz p̄nēs in se oia bona. si ei aliquod bonū sibi deficeret nō esset summū bonū.

In ista parte ont phia q hoies a vera felicitate diuersi errorib⁹ abducunt d. **H**ic scz statū btitudinis oēs mortales sicut dixim⁹ conant adipisci diuerso tramite. i. via. qz cupiditas. i. appetitus veri boni naturaliter est inserta mētib⁹ hoim. sed btitudo est verū bonū. quia summū. sed cuius error abducit homines ad falsa bona. **N**ō quia btitudo aggregat in se oia bona iō eius cupiditas naturalit est hoibus inserta. **U**bi tñ sciendū q btitudinē p̄tinere oia bona potest intelligi duplicit. **U**no mō formalit sic nō p̄tinere oia bona quia felicitas formalit ⁊ essentialit p̄t esse sine exterioribus vt sine diuicijs ⁊ ceteris bonis. **A**lio mō intelligit p̄tinere ea virtualiter ita q btitudo excellat oia bona. ⁊ sic est vera. **N**ota q phia hic vtitur quadā figura que d̄ epitheton si dicas tristitia bella.

Nota cū mēs hūana naturalit desideret verū bonū nūq; tendit in falsum bonū nisi inquātūm ipsū estimat eē verū bonū. talis aut estimatio est cuius error. ergo cuius error ad falsa abducit

Id. omnis mortaliū cura. quā multipliciū studiozū labor exercet. diuerso quidē calle pcedit. sed ad vnu tñ btitudinis finē nititur puenire. **I**d at est bonū. quo quis adepto nihil vltierius desiderare queat. **Q**uod quidē est oim summū bonozū. cūctaq; intra se bona cōtinens. **C**ui si quid abforet summū esse non posset. qm̄ relinqueret extrinsecus qd posset optari. **L**iquet igitur esse btitudinem statum bonozū oim cōgregatiōe pfectum.

Hunc vt diximus diuerso tramite mortales oēs conatur adipisci. **E**st enī mētibus hoim veri boni naturalit inserta cupiditas sed a falsa deui⁹ error abducit

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

Quorū quidem alij summū bonū esse nihilo indigere credentes. vt diuitijs affluant elaborāt. **Alij** vero bonū qđ sit dignissimū veneratione iudicantes: adeptis honoribus reuerendi ciuibus suis esse nituntur. **Sūt** qui summū bonū in summa potentia esse cōstituāt. hi vel regnare ipsi volunt. vel regnantibus adherē cōnātur. **At** quibus optimuz quiddam claritas videtur hi vel belli vel pacis artibus gloriosum nomē p̄pagare festinant. **Plurimi** vero boni fructū gaudio leticia qđ metiūtur: hi felicissimum putāt voluptate disfluere

nihilo indigē: ipsi elaborāt vt affluāt. i. abundant diuitijs ponēdo oēm sufficientiā esse in diuitijs et in hoc errabāt. **Alij** vero summū bonū iudicātes qđ dignissimū ē veneratione. i. hōre. tales ad eptis hōribus nitunt esse reuerendi suis ciuib⁹. putātes in honorib⁹ t̄palib⁹ verā dignitatē cōstitere et in hoc errabāt. **Sūt** alij qđ summū bonū p̄stituūt in summa potētia. hi cōnātur regnāre vel adherere regnātibus tanq̄ p̄siliarij vel familiares eorū. p̄ hoc putātes se esse vere potentes et in hoc decipiunt. **Sed** quib⁹ claritas. i. fama videt esse optimū bonū: illi festinant p̄pagare. i. dilatate glōsum nomē. i. pulcrā famā artibus. i. studijs belli sicut viri militares. vel artibus pacis sicut sapientes mūdi: credentes se p̄ hoc acq̄rere glām immortalē et decipiunt p̄ hoc. **Plurimi** vērō. i. multi metiūtur. i. mensurāt fructū boni gaudio et leticia exteriori. hi putāt. i. estimāt felicissimū disfluē. i. abūdare voluptate. i. delectatiōe corpali estimantes i hō p̄sistē verū gaudiū qđ ē erroneū.

Nō q̄nq; s̄t i q̄bus errātes a vero bono posuerūt p̄sistē verā felicitatē scz diuitie. hōres. p̄tātes. glā. et voluptates. **Quoz** sufficientia sic accipit. **Cū** finis habeat rōnē boni: fm diuersitatē boni diuersificat finis. **Est** autē triplex bonū. vtile. delectabile. et bonū honestū. et illi qui intendebāt bono vtili posuerūt felicitatē in diuitijs s̄ qui intendebant bono delectabili ponebāt voluptates et in illis posuerūt finē et felicitatē. **Qui** autē intendebāt bono honesto illi diuersificant qz bonū honestū est bonū fm rōnem. **Ratio** autē est duplex. i. speculatiua et practica. et bono honesto qđ p̄sistit in speculatiōe: nō loquebant istī. quia tale bonū est latens. ipi autē posuerūt felicitatē in bono honesto quod est bonū rōnis practice. **Tale** ḡ bonū vel p̄sistit i opiniōe hōim et sic est gloria vel consistit in exercitio actus realis et hoc dupliciter. vel enī cōsistit in exercitio p̄rij ad circa alios. et sic est potestas. vel p̄sistit in exercitio actus alioz circa se et sic est honor.

Sūt etiā qui hōrū fines causas qđ alterutro p̄mutēt. vt qui diuitias ob potētia voluptates qđ desiderāt. vel qui potētia. seu pecunie causa seu proferēdi nominis petunt.

Propter diuitias vel cā p̄ferendi nois. i. cā dilatationis fame. **Qualis** vnusquisq; est. talis finis videtur ei. fm ḡ diuersam dispositionē hōim: diuersi fines eligunt. **Illud** autē eligit p̄pter aliquem finē p̄ qđ aliquis videtur posse p̄sequi illū finē. **Cū** igitur ponentes finem eē diuitias. magis putabant se diuitias p̄sequi p̄ potētia: ipsi appetebant potētia p̄pter diuitias. et eodē modo. quib⁹ videbatur se posse p̄sequi potētia p̄ diuitias: ipi appetebāt diuitias p̄pter potētia. et sic posuerūt p̄mutationē istoz finū adinuicem.

In his igitur ceterisq; talibus hūanorū actū voto rūq; versatur intentio vcluti nobilitas fauorq; po-

Dic phia ponit diuersas opiniones circa felicitatē: oīs quō hoies p̄ errore ad falsa bona ducebant. se cūdo ont q̄ in t̄libus bonis posuerūt b̄tudinē. tertio ont q̄ naturali ter eoz interio tēdebat ad verā b̄tudinē. secūda ibi. **Quib⁹** oib⁹. tertio ibi. sed ad hōim studia. **Primo** ont quō hoies errabant circa falsa bona: statuēdo i eis finē. secūdo ont quō quidā fines adiuicē p̄mutabāt. tertio alia bona fortuita reducit ad p̄dicta secūda ibi. **Sūt** etiā. tertio ibi. **In** his igit. **P̄rio** dic. **Quo** rū supple hōim qui ducunt ad falsa bona. alij credētes summū bonū eē

In ista parte ont quō quidā isto rū fines iā dictos p̄mutabāt et dic. **Sūt** etiā aliqui qui fines et causas finales p̄mutāt alterutro. i. adiuicē. desiderātes vnū p̄pter alter. nā qui dā desiderāt diuitias p̄pter potētia et voluptates. et sunt alij qui potētia petunt. i. desiderāt cā pecunie. i.

Nota fm Aristotele. ij. ethicorū **Dic** phia reducit oia bona fortune in quibus ponūt hoies felicitatē ad p̄dicta quinq; et dicit. **In** his igit quinq; bonis et ceteris talibus

.s. reducibilib⁹ ad p̄dita: versat intē
tio aduūm humanozum z votozum
.i. desideriozū. z manifestat exēplari/
ter q̄ alia reducant ad ipsa d. **Ue/**
luti nobilitas z fauor popularis q̄ vi
dētur cōparare quādā claritatem. i.
glaz iō supple reducunt ad gloriā
Uxor autē z **liberi**. i. filij. sūt que ap
petunt grā iocunditatis. i. cā volu/
ptatis: iō ad voluptatē reducūtur.
sed sc̄issimū gen⁹ amīcoz nō nume
rat int̄ bona fortune sed numerat
in virtute. **Reliquū** vero quod cal
dit sub exteriori fortuna: illud assu
mit vel cā potētie sicut est administratio officioz. vel assumit cā delectationis sicut exercitiū lu/
doz. **Sed** bona corporis promptū est vt referant. i. reducant etiā ad supiora bona qz robur et
magnitudo q̄ est signū fortitudis corporalis vident p̄stare valentiā. i. potētiā. z sic ad potētiā re
ducunt. **Sic** pulcritudo z felicitas vident p̄stare celebritatē. i. glaz. ad quā reducunt. **Salubri/
tas** at. i. sanitas videt p̄stare voluptatē ad quā reducūt. z sic oia bona fortune reducunt ad p̄di/
ta q̄nqz. **Nō** indigētia alicui⁹ boni auget desiderū illi⁹ boni. iō fz variā indigētiā hoim va
riat eoz desiderū. **Uñ** **Ar.** i. erib. dicit q̄ egorās sanitatē: mēdicus diuitias. concij at sibi ipsis.
ignorātē eos q̄ magnū aliqd̄ hnt sup se admirant. fm ḡ diuersam dispōnez hoim felicitas pone
bat in diuersis bonis fortune. que tñ sub p̄ditiis bonis q̄nqz p̄prehendunt. **Nō** licet amici af
ferat iocunditatē: tñ nō sūt p̄putandi int̄ bona fortune. cū enī amicitia sit stus oportet q̄ amicitia vir
tute adq̄rant. qd̄ autē stute adq̄rit: p̄ stute p̄seruat. z tale nō p̄t esse bonū fortuitū. **Ite** amicitia
fundata sup bono honesto est sanctissima z in stute numerat. s̄ amicitia fundata sup bono vir
li z delectabili fortuita est.

In ista pte pbat p̄bia q̄ oēs p̄di
ti q̄rebāt b̄titudinez i his bonis. z
dicit **Dibus** desiderantibus p̄dita
bona liquet. i. manifestū est ipsos de
siderare beatitudinē. nā illud bonū
qd̄ q̄sqz petit. i. desiderat p̄ ceteris:
illud iudicat esse summū bonū. sed
nos definiuim⁹ sūmū bonū eē bea
titudinē. q̄re statū illū quē quisqz de
siderat p̄ ceteris: illd̄ iudicat eē sta/
tū bonū. i. b̄titudinē. **Et** tñc recollig
git bona false felicitatis dicēs **Da**
bes añ oculos tuos p̄positā formā
hūane felicitatis. s. opes. hōres. pot
entiā. gloriā. voluptates. q̄ p̄siderās
Epicurus p̄stituit voluptatē eē sūmū bonū eo q̄ oia cete/
ra videant̄ afferre. i. dare aīo iocunditatē. **Nō** q̄ oēs appetētes p̄dita bona: appetebāt b̄titudi/
nē. nā q̄cqd̄ aliq̄s eligit p̄ alijs: hoc videt esse sibi sūmū bonū. s̄ aliq̄s p̄ ceteris eligit diuitias. s̄
diuitie videbant̄ sibi sūmū bonū. aliq̄s honores. z sic de alijs. ḡ oēs p̄diti appetebāt b̄titudinē.
Nō qz p̄dita bō vident p̄ferre aliquā iocunditatē. oia vident eē ordinata ad iocunditatē tanqz
ad finē. z qz i voluptatibus ē maxia iocunditas. iō epicuri posuerūt felicitatē p̄sistē i voluptatib⁹
Hic ont p̄bia q̄ licz hoies i p̄di
tio mō errent. tñ eoz intētio sp̄ fert
ad verā b̄titudinē. scdo ont vñ h⁹
p̄ueniat. ibi. **In** q̄ q̄nta sit. **Prīo** p̄
mittit intētū suū. scdo declarat. ibi
Num enī. **Prīmo** dicit **Ego** reuertoz ad studia. i. ad intēctioes hoim quoz animus. et si p̄ quibz
memoria caligatē. i. obscurata: supple desiderio p̄ntiū bonoz. tñ sp̄ repetit p̄ naturalē inclinacionē
sūmū bonū. s̄ ignorat quō illud repetat velut ebri⁹ q̄ ignorat q̄ tramite. i. qua via reuertat domū

popularis. que videtur quādam claritudines cōparare.
Uxor ac **liberi** que iocunditatis grā petunt. **Amicoz**
ho qd̄ sc̄issimū quidē genus est. nō in fortuna s̄ i vir
tute numerat. **Reliquū** vero vel potētie causa vel
delectationis assumit. **Jam** ho corporis bona prom/
ptū est: vt ad superiora referātur. **Robur** enī magni/
tudoqz vident p̄stare valentiā. **Pulcritudo** atqz ve/
locitas celebritatē. salubritas voluptatem.

Quibus oibus solā b̄titudinē desiderari liquet. **Nā**
qd̄ quisqz p̄ ceteris petit id summū iudicat eē bonū
sed summū bonū b̄titudinē esse definiuimus. **Quare**
beatū eē iudicat statū quē p̄ ceteris quisqz desiderat.
Habes igitur ante oculos p̄positā fere formā felicitatis
humane. opes. honores. potētiā. glaz. voluptates
Que quidē sola cōsiderans **Epicurus**. cōsequēter si
bi summū bonū voluptatē esse cōstituit. q̄ cetera oia
iocunditatem aīo videantur afferre.

Epicurus p̄stituit voluptatē eē sūmū bonū eo q̄ oia cete/
ra videant̄ afferre. i. dare aīo iocunditatē. **Nō** q̄ oēs appetētes p̄dita bona: appetebāt b̄titudi/
nē. nā q̄cqd̄ aliq̄s eligit p̄ alijs: hoc videt esse sibi sūmū bonū. s̄ aliq̄s p̄ ceteris eligit diuitias. s̄
diuitie videbant̄ sibi sūmū bonū. aliq̄s honores. z sic de alijs. ḡ oēs p̄diti appetebāt b̄titudinē.
Nō qz p̄dita bō vident p̄ferre aliquā iocunditatē. oia vident eē ordinata ad iocunditatē tanqz
ad finē. z qz i voluptatibus ē maxia iocunditas. iō epicuri posuerūt felicitatē p̄sistē i voluptatib⁹
Sed ad hoim studia reuertoz quoz anim⁹ et si caligā
te memoria. tñ bonū summū repetit. s̄ velut ebrius:
domū quo tramite reuertatur ignorat.

Num enī. **Prīmo** dicit **Ego** reuertoz ad studia. i. ad intēctioes hoim quoz animus. et si p̄ quibz
memoria caligatē. i. obscurata: supple desiderio p̄ntiū bonoz. tñ sp̄ repetit p̄ naturalē inclinacionē
sūmū bonū. s̄ ignorat quō illud repetat velut ebri⁹ q̄ ignorat q̄ tramite. i. qua via reuertat domū

Nota sicut ebrius scit se h̄c domū sed p̄pter defectū rōnis nescit quō ad eam redeat. Sic ho-
mines aliquo mō in generali sciunt ⁊ cognoscunt summū bonū ⁊ naturalit̄ inclinant̄ ad illud tā
q̄ ad p̄ncipiū a quo p̄cesserūt. sed iebriati amore t̄paliū bonoz: nesciūt quō ad id pueniant.

Nū enī vident̄ errare h̄i: qui nibilo indigere nitunt̄?

Atqui nō est aliud quod eque p̄ficere b̄titudinē possit. q̄ copiosus bonozū oīm status nec alieni egēs sed sibi ipse sufficiens. **N**ū vero labūtur h̄i: qui quod sit optimū: id etiā reuerēt̄ie cultu dignissimū putēt: minime. Neq̄ enī vile quiddāz cōtēnendūq̄ est. quod adipisci oīm fere mortalīū laborat intentio. **A**n in bonis nō est numerāda potēt̄ia? **Q**uid igit̄? **N**um imbecillū ac sine viribus estimādū est: quod oīb̄ rebus cōstat esse p̄stantius? **A**n claritudo nihilipēdēda ē. Sed sequestrari nequit. q̄n oē quod excellentissimū ē. id etiā videatur esse clarissimū. **N**ā nō esse anxīā tristēq̄ beatitudinē. nec doloribus molestijsq̄ subiectā: quid atinet dicere: quādo ī mimis quoq̄ rebus id appetitur qd̄ h̄c fruiq̄ delectat? **A**tqui hec sūt q̄ adipisci hoīnes volūt: eaq̄ de eā diuitias. dignitates. regna. gloriā. voluptates q̄ desiderant. q̄ per hec sibi sufficientiā. reuerēt̄iā. potēt̄iā. celebritatē. leticiā. credūt eē venturā. **B**onū ē igit̄ qd̄ tā diuersis studijs hoīes petūt.

qd̄ constat esse p̄stantius. i. potēt̄ius oīb̄ rebus. **T**ūc ont̄ idē de gl̄a dicēs. **A**n claritudo. i. gloria est nihilipendēda ita vt querentes gl̄am nō tendāt ad summū bonū: q. d. nō est nihilipendēda. sed nequit. i. nō pōt sequestrari. i. negari q̄n oē qd̄ est excellentissimū illud etiā videat̄ clarissimū. i. gl̄osissimū. **T**ūc ont̄ idē de voluptate dicēs. **Q**uid atinet dicē: q. d. de se manifestū est b̄titudinē nō esse anxīā ⁊ tristē nec subiectā dolorib̄ ⁊ molestijs s̄ supple magis est plena voluptate ⁊ iocūditate ⁊ p̄ his querētes voluptatē ⁊ leticiā tendūt ad summū bonū. **N**ō sūt iocūditas ⁊ voluptas includat̄ in summo bono p̄bat p̄ locū a minori dicēs. **Q**ūm in oīb̄ rebus. s. appetēdis p̄ q̄ aliqd̄ appetit̄ qd̄ delectat h̄i ⁊ ip̄o frui. **N**ec igit̄ sunt que hoīes volūt adipisci ⁊ ea de eā querūt diuitias. dignitates. regna. gloriā. ⁊ voluptates. qz p̄ hoc credūt sibi eē venturā sufficientiā. reuerēt̄iā. potēt̄iā. celebritatē. ⁊ leticiā. **B**onū igitur est quod hoīes appetūt diuers̄ studijs. i. int̄t̄iōibus.

Nota q̄ ex ista tota l̄ra pōt formari vna rō scz q̄ querētes p̄dicta bona querūt b̄titudinē. **R**ō est ista **I**lli tendūt ad b̄titudinē q̄ tendūt ad sufficientiā. reuerēt̄iā. potēt̄iā. celebritatē. ⁊ leticiā. s̄ appetētes p̄dicta bona. s. diuitias. dignitates. regna. gl̄az. voluptates. tendūt ad sufficientiā. reuerēt̄iā. ⁊ sic de alijs. ergo tendūt ad b̄titudinē. **M**aior est nota. qz sufficientiā. reuerēt̄iā sūt p̄dictiōnes b̄titudinis que p̄fectissime reperiūt̄ur in b̄titudine. **Q**uerētes s̄ p̄prietates b̄titudinis tendūt ad b̄titudinē. **M**inor p̄z ex l̄ra. **N**ō q̄ querētes diuitias p̄pter sufficientiā ferebant̄ in summo bonū naturali appetitū qz in summo bono est vera sufficientiā. ⁊ in hoc nō errabāt. sed qz sufficientiā q̄ est nullū? indigēt̄ie putabāt sibi puenire p̄ diuitias in hoc errabāt. **S**ilr̄ q̄rētes dignitates p̄pter reuerēt̄iā naturali int̄t̄ione ferebant̄ur ī b̄titudine eo q̄ b̄tudo est reuerēt̄issima. s̄ qz sumā reuerēt̄iā putabāt sibi s̄uenire per dignitates t̄pales. iō in hoc errabant. ⁊ sic intelligit̄ de alijs.

Libri tertij

Hic ostendit philosophia vnde hoc pueniat quod quantumcumque intentio hominum sit diuersa. tamen intendit in beatitudine. et ostendit quod hoc puenit ex vi naturalis inclinationis que nulli auferri potest. et dicitur. In quo scilicet appetitu boni vel beatitudinis facile monstratur quanta sit vis nature cum licet sint varie et dissidentes. id est discordantes sententie hominum de summo bono. tamen homines sentiunt. id est recordantur in diligendo. id est diligenter appetendo fine boni. id est beatitudinis.

Nota quod sine existere vno possunt diuersificari actiones tendentes in illum finem. Si enim propter diuersitatem actionum esset diuersitas finium non esset deuenire ad vnum finem sed procederet in infinitum in finibus. quod patet falsum ex. ij. metaphysice. et hoc est verum de fine cuius gratia omnia fiunt quod ille est vnus et non de fine quo vt prius visum est. licet ergo sint diuersae sententiae et studia hominum tamen pueniunt in appetendo vnum finem scilicet beatitudinem.

Hic incipit secundum metrum huius tertij quod dicitur per daricum ab inuictore. anapesticum a pede predominantem. et est dimeter quia constat ex quatuor pedibus quorum duo consistunt vnum metrum. In quo metro quod philosophia super dixerat quod vis nature operatur quod intentio hominum semper tendit in bonum. id est hic commendat vim nature ostendens quod ratio est vis nature quod quantumcumque res abducatur assuetudine vel violentia ad aliquid quod est sibi preter naturam. tamen sibi ipsi derelicta semper redit ad illud quod iest sibi secundum naturam. et permittit suam intentionem. secundo manifestat propositum ibi. Quamuis primo dicit. Mihi philosophia placet promere. id est maiestare catu arguto. id est sonoro letis fidibus. id est chordis lete sonantibus quantas habenas. id est naturales inclinationes potest natura flectat. id est regat quibus legibus prouida seruet. id est seruet immensus orbem. et quibus legibus natura stringat ligans singula ireresoluto neru. id est diuisione indissolubili. Non triplex est natura. natura naturans sic est deus a quo dependet celum et tota natura. Alia est natura naturans et naturata simul sicut celum quod dicitur natura naturata in quantum dependet a deo. et dicitur natura naturans in quantum insinit naturalis istorum inferiorum. Alia est natura naturata tamen quam beatissimus Augustinus sic diffinit. Natura est quedam vis et potentia diuinitus inserta rebus creatis que vnicuique rei suam tribuit. qua cum quisque male vtitur malus esse iudicatur. In proposito dicitur philosophia potest intelligi de natura tertio modo dicta licet quidam exponant per natura primo modo sumpta. Item leges nature hic vocat determinationes et proprietates naturales cuiuslibet rei a deo sibi constitutas.

Hic philosophia manifestat propositum per quatuor exempla. secundo generaliter concludit similiter esse in omnibus alijs ibi. Repetit. Prima in quatuor presertim quatuor exempla que patebunt. Primum exemplum est de quadrupedibus sicut de leonibus. quod licet ex quadam assuetudine domentur ita vt mitescant metuendo suum magistrum. tamen si multum offendantur redit eorum crudelitas naturalis ita vt prius lacerant dentibus magistrum suum. Tunc dicit in littera. Quamuis leones peni. id est lybici gestent. id est portent pulcra vincula. id est catenas in collo. et captent. id est recipiant escas datas. id est porrectas eis manibus suis magistrum. et quis metuant trucez. id est crudeliter magistrum. leones inquam soliti ferre. id est pati verbera magistrum. sed si cruoz tingerit. id est madidauerit horrida ora. id est colla leonum per nimiam verbera. tunc animi leonum resertent. id est quieti redeunt ad naturalem crudelitatem et leones meminere sui. id est sue nature graui fremitu. id est magno rugitu ipsi laxant. id est soluant colla solutis nodis. id est ruptis vinculis et primus suus domitor. id est magister

In quo quanta sit nature vis facile monstratur. cum licet varie dissidentesque sententiae. tamen in diligendo boni fine consentiunt.

Metrum secundum. iij. libri.

Quantas rerum flectat habenas
Natura potes. quibus immensum
Legibus orbem prouida seruet
Stringatque ligans ireresoluto
Singula nexu. placet arguto
Fidibus lentis promere cantu

Quamuis peni pulcra leones
Vincula gestent. manibusque datas
Captent escas. metuaturque trucez
Soliti verbera ferre magistrum
Si cruoz horrida tingerit ora
Resides olim redeunt animi
Fremituque graui meminere sui
Laxant nodis colla solutis
Primusque lacer dente cruento
Domitor rabidas imbuit iras

Domitor rabidas imbuit iras
Primus suus domitor. id est magister

Metrum secundum

ille imbuit. i. recipit lacer. i. laceratus rabidas iras cruento dente. f. leonis. **N**o fm **Id.** li. ety. pe
ni sunt homines carthaginenses. Est at carthago ciuitas lybie ppter quod leones lybie vocat leones
peni. et hmoi leones lybie facilius domantur. Nota quatenus leones doment et assuetudine
ducant a sua crudelitate. si tñ afficiant cruore vel sanguine redeunt ad naturalē crudelitatem.

Que canit altis garrula ramis

Mes cauee clauditur antro

Huic licet illira pocula melle

Largasq; dapes dulci studio

Ludens hominum cura ministrat

Si tamē arto saliens tecto

Nemorū gratas viderit umbras

Sparfas pedibus proterit escas

Silvas tantū mesta requirit

Silvas dulci voce susurrat

Validis quondā viribus acta

Pronum flectit virga cacumen

Hanc si curuans dextra remisit

Recto spectat vertice celum

tis virga redit ad naturalē rectitudinē.

trariū tñ i hoibus rōnalib; mltū facit assuescēdo vt

tñ p vsū et assuetudinē habilitat et pplexio mutat.

Cadit hesperias phebū in vndas

Sed secreto tramite rursus

Curram solitos vertit ad ortus

tit currū suū ad solitos ortus. i. ad partes oriētales.

qui dicebāt solē tpe vesprino dēscēdere in mare occidentale vt ibi lauaret a sordib; et a puluere q

maculat; fuit existens in nro hemisperio sed hoc nō est verū quia sic apparet ruditati hoim.

Reperit proprios queq; recursus

Redituq; suo singula gaudent

Nec manet vlli traditus ordo

Nisi q; fini inuenerit ortum

Stabileq; sui fecerit orbem

culacionē sui pūgendo finē pncipio.

ta rediens ad idē punctū vñ incipit equaliter distans a medio.

Facit autē homo stabile sui orbis

pcedens a deo tanq; a suo pncipio et transiens per temporalia in illis nō sūstit sed redit ad xum

tanq; ad suum finem per contemplationem mentis

Vic ponit secundū exemplū qd ē de volatilibus et est
tale. Auicula capta que pter naturā domesticat quātū
cūq; foueat delictis hoiz tñ hira oportunitate. redit ad
aeris vastitatē. **Uñ** dicit in lra. **Mes garrula q; canit**
altis ramis si illa capta claudit in antro cauee. i. domū
cule supple vt ibi maneat ad solatiū hoim. licet ludens
cura hoim ministrat huic aui pocula illira. i. linira mel/
le et largas dapes ministrat dulci studio si tñ illa auis sa/
liens ex arto tecto. i. ex arto domuncula viderit gratas
umbras nemorū ipa proterit pedibus suis escas spar/
fas et ipsa melta q; fuit detenta requirit silvas et dulci vo/
ce susurrat. i. cātat i siluis. **Nō** natura nō assuescit in
ptariū. si eni lapis centies millesies pūciat sursum nō
assuescit ascendere sursum. licet ergo aliqua p̄suetudine
vel violentia natura possit ad tempus impediri. tñ sp̄ in
clinat ad p̄prium opus

Vic ponit tertiu exemplū de vegetabilibus sicut de
virga crescente qd tale est. **Licet** virgula erecta p vio/
lentia incuruet. tñ relicta p̄prie nature ipa sursum erigit
Uñ dicit in lra. **Virga quāda acta. i. coacta validis virib;**
supple hois incuruatis eā ipa flectit p̄nū. i. flexum cacu/
mē sed si dextra curuās remisit hac ipa spectat. i. re/
spicit celū recto vertice. q. d. deposita violentia incuruā/
Nō lz natura rerū inaiatarū nō facile assuescat in con/
trariū vt assuescēdo q; licet aliq; sit male pplexionat;
tñ p vsū et assuetudinē habilitat et pplexio mutat. **Uñ** **Seneca.** Consuetudo est altera natura

Vic p̄bia pbat intētū suū ponēdo q̄rtū exēplū i cor
porib; celestib; et e tle. **Sol** mot; ab oriēte i occidentē
cadit i mare hespericū. s. naturali inclinatioe redit ad
orientē sub nro hemisperio. **Uñ** dicit in lra. **Phebus**
.i. sol cadit in vndas hesperias. i. occidentales s. secre/
to tramite. i. secreta via scz sub terris rursus. i. itez ver/
to tramite. **Nō** q; **Boecius** hic loquit more poetaz
qui dicebāt solē tpe vesprino dēscēdere in mare occidentale vt ibi lauaret a sordib; et a puluere q

Vic p̄bia pcludit idē esse i oibus alijs entibus. vi
delicet q; oia entia quocūq; mō p violentia seu assue/
facionē a sua abducant natura tñ sibi relicta semp
redēnt ad illud quod inest eis p naturā **Uñ** dicit in
lra. **Queq;** .i. quelibet entia reperit p̄prios recursus
.i. naturales motus et singula. i. oia entia gaudent suo
reditu supple redēdo ad illud qd puenit eis s; natu/
rā. **Nec** vlli manet. i. adest tradit; ordo nisi qd suo fi/
ni inuenerit ortū. i. pncipiū et fecerit stabile orbis. i. cir/
culacionē sui pūgendo finē pncipio.

Nota q; orbis in p̄posito est circulus vel linea circūdu/
ta rediens ad idē punctū vñ incipit equaliter distans a medio. **Facit** autē homo stabile sui orbis
pcedens a deo tanq; a suo pncipio et transiens per temporalia in illis nō sūstit sed redit ad xum
tanq; ad suum finem per contemplationem mentis

Prosa tertia. Libri tertij.

Latens argumentum

Ita est tertia prosa huius tertij in qua et in alijs sequentibus. ont q vera felicitas no pñstia in illis que quida putauerunt esse suma bona, s tñ est falsa felicitas in ipis. Et primo pñia ea que dicta sunt in metro adaptat specialit ad hoies et cu hoc pponit intentu suu. secundo pbat in tentu ibi. **Primu** igit. Dicit primo **Dictu** e q oia repetit suu fine. vos quoq o terrena aialia. i. vos hoies qui estis dediti terrenis somniati. i. impfeate pgnoscitis vestrū pncipiū licz tenui imagine. i. evili similitudine et pspicitis illū verū finez britudis licet pgnitiōe mīme pspicaci. tñ qñ cūqz cognitiōe eoqz. i. iō natural' in tentio ducit vos ad verū bonū et mlti plex error ab eodē vos abducit. Et tñc ponit intētū suū dicēs. **Cōsidera** nāqz o **Boeci** an hoies valeant puenire ad dēstinatū finē. i. ad britudinē per ea quib⁹ putāt se ad pētuos britudinē. si enī pecuniā v' hōres et cetera afferūt quid. i. aliquid fieri felices adeptione hōrū bonozū. sed si nō valent efficere. i. facere quod pmittūt et carent pluribus bonis. nōne liquido. i. manifeste falsa spēs britudinis in eis dēphendit. q. d. sic. **Nō** pncipiū oim rerū quod est. xus. est vera britudo vt postea patebit. tñ pncipiū quasi somniādo cog noscūt et difficulter ad ipm dēuenit. non enī pfeate in pñti statu ipm pgnoscimus. quia intellectus nō habet se ad ipm sicut oculus noctue ad lumen solis ex. ij. metaphys. Et tñ ad talē britudinē cū difficultate puenit. **Un** **Alanus** in antichaudiano dicit. Difficilis accessus ad hāc. facilisqz recessus. **Accessus** paucis. casus parz oibus. in quā **Vir** aliqz transire valet. valet ois ab illa **Declinare** via. que paucis peruia. multis **Claudif.** arta nimis. intrāti larga ruine

Hic pñia pbat intētū suū q ista bō nō efficiāt qd pmittūt. et p pñis in eis efalsa britudo. et p oñt h de dinitijs. post idē de alijs bōis. **Primo** q pbat q dinitie nō pferūt sufficientiā quā vident pmittēt ppter quā appetunt. **Secundo** pbat q dinitie pferūt indigentia. **Tertio** pbat q indigentia nō auferunt scda ibi. **Arqui.** tertia ibi. **Quis** aut modus. **Prio** intendit talem rōnem. In illis nō pñstia vera felicitas q nō reddūt hoiez sibi sufficientē. sed dinitie sūt hmoī. q. d. **Maioz** est nō qz felicitas est bonū sufficientissimū nullius egens. **Minoz** declarat in lra. et pcedit pñia more didascalico. i. interrogādo. et rōndendo et dicē. **Primu** igit teipz **Boeciū** interrogo qui paulo an dinitijs affluebas. i. abundabas. nunqz ne anxietas. i. tristitia cōcepta ex aliqua

Vos quoqz o terrena aialia. tenui licet imagine vestrū tñ pncipiū somniatis. verūqz illū beatitudinis finē licet mīme perspicaci. qualicūqz tñ cogitatione prospicitis. eo qz vos et ad verū bonū naturalis ducit intentio et ab eodem multiplex error abducit. **Cōsidera** nāqz an per ea quibus se hoies adepturos beatitudinē putant. ad dēstinatū finē valeāt peruenire? **Si** enī vel pecunia vel hōres ceteraqz tale quid afferunt. cui nihil bonozū abesse videatur. **Nos** quoqz fateamur fieri aliquos hōrū adeptiōe felices. **Qu** si neqz id valet efficere quod promittūt. bonisqz pluribus carent. nōne liquido falsa i eis britudis spēs dēphendit. tale cui nihil bonozū videat abesse nos fateamur aliquos fieri felices adeptione hōrū bonozū. sed si nō valent efficere. i. facere quod pmittūt et carent pluribus bonis. nōne liquido. i. manifeste falsa spēs britudinis in eis dēphendit. q. d. sic. **Nō** pncipiū oim rerū quod est. xus. est vera britudo vt postea patebit. tñ pncipiū quasi somniādo cog noscūt et difficulter ad ipm dēuenit. non enī pfeate in pñti statu ipm pgnoscimus. quia intellectus nō habet se ad ipm sicut oculus noctue ad lumen solis ex. ij. metaphys. Et tñ ad talē britudinē cū difficultate puenit. **Un** **Alanus** in antichaudiano dicit. Difficilis accessus ad hāc. facilisqz recessus. **Accessus** paucis. casus parz oibus. in quā **Vir** aliqz transire valet. valet ois ab illa **Declinare** via. que paucis peruia. multis **Claudif.** arta nimis. intrāti larga ruine

Primu igitur te ipsuz qui pauloate dinitijs affluebas iterrogo. iter illas abundantissimas opes. nūquā ne aimū tuū cōcepta ex qualibet iniuria cōfudit anxietas? **B.** Atqui inquaz libero me fuisse aīo. quin aliquid semper āgeret reminisci nequeo. **P.** Nōne quia vel aberat qd abesse nō velles. vel aderat quod adesse noluisset? **B.** Ita ē inquā. **P.** Illius igitur presentia. huius absentiaz desiderabas. **B.** Cōfiteor inquā. **P.** Eget vero inquit eo qd quisqz desiderat. **B.** Eget inquā. **P.** Qui vero eget aliquo. **Tū** est vsquequa qz sibi ipse suffi-

Libri tertij

Dic phia pbat q̄ diuitie nō auferūt indigentia, z sic p̄ psequens nō p̄sistit i eis felicitas z dic̄. Quis est modus quo indigentia depellat diuitijs: nūquid diuites nequeūt e/ suriē: q. d. sic. nūquid nō p̄nt sitire: q. d. diceret imo, nunquid mēbra pecuniosoz nō sentiūt frīg° hibernuz. i. hemale: q. d. sic. Sed tu iquies. i. dices opulētis. i. diuitibus adest aliquid quo famē satient z frigus depellat Rūdet phia hoc mō. Indigentia pōt p̄solari diuitijs s̄ penit° auferri nō pōt. Nā si hec indigentia sp̄ hians. i. desiderās z p̄scens aliq̄d explet opibus. necesse est tñ vt maneāt indigentia que possit expleri qz quātūcūqz sitis diuitijs vel fames mitiget. adhuc diues post sitiet z esuriet. z quod nature nimium est. auaricie nihil satis est. Quare si opes nō p̄nt summouere. i. repellere indigentia. sed faciūt indigentia. quid est. i. quō esse potest q̄ credatis eas p̄stare. i. dare sufficientia: q. d. nullo mō a bet credi. Nota q̄ oīs indigentia vlt̄ est indigentia nature vel auaricie. Indigentia nature paucissimis suppleri pōt. eo q̄ natura paucis minimis q̄ p̄tēta est. Nū p̄pter natura nō oportet multū querere diuitias. nec p̄ diuitias indigentia nature amoueri potest. sicut nec ipa natura mutari pōt Indigentia vero auaricie ē que nullo mō expleri pōt. z ita diuitie eā amouere nō possunt. iō plus augent. quia dicitur Auarus nō implebitur pecunia. Nota q̄ diuitie nō solū nō inducūt sufficientia sed nec inducunt sapientia. quia dicit Sen. Quid p̄sunt stulto multe diuitie dñ per eas nō possit fieri sapiens.

Istud est tertium metrum huius tertij qd dicitur archilogiciū ab iuētoze iābicū a pede p̄domināte cui p̄ingitur metrum elegiacū. In quo metro phia inuehit p̄tra auaros quos in p̄nti vita solitudo diuitiarū affligit z in morte derelinquit z dicit Quāuis diues auarus fluēte. i. abūdate auri gurgite. i. multitudie cogat. i. p̄greget siue coaceruet opes nō expleturas suā cupiditate z quāuis diues oneret. i. p̄emat colla sua baccis. i. gēmis p̄ciosis rubri litoris. i. rubri maris qz gēme colligunt in litorē rubri maris z quāuis scindat. i. diuidat arādo rura opima. i. agros fecūdos cete no boue. i. cū centū bobus. adhuc cura mordax. i. sollicitudo nō deserit ip̄z supstite. i. viuente. z leues opes que leuif trāseūt nō comitant ip̄m tñ dñm. i. mortuū. Nota q̄ circa litterā gurges s̄m Uguicionē z Isidorū libro etymologiarum est locus alt°. i. pfundus in flumine z in p̄posito signat abundantē affluentia auri. Itē s̄z Uguicionē bacca p̄ duplex e inuenit p̄stū p̄ fructū oliue vel lauri vel p̄ quolibet fructū aliq̄n aut inuenit p̄ gēma p̄ciōsa z sic sumit hic Itē diues auarus duplici malo p̄mitur. in p̄nti vita sp̄ sollicitat. z post mortē nihil ipsum de diuitijs comitat. de quo diuite loquitur Manus in li. de plātu nature dicens. Et loculis varia numoz sercula dñet. Imponit p̄prio diues iciunia v̄ntri. Itē ioculatur ocellis diues in argento s̄ venter philosophari cogit.

Quis aut̄ modus est. q̄ pellat diuitijs indigentia? Nū enī diuites esurire nequeūt? Nū sitire nō p̄nt? Nū frigus hybernū pecuniosoz mēbra non sentiūt? Sed adest iniquies opulētis quo famē satiet: quo sitim frigusqz depellant. Sed hoc modo p̄solari qui dez diuitijs indigentia potest. auferri penitus non pōt. Nā si hec hians semp atqz aliquid p̄scens opibus explet maneat necesse ē que possit expleri. Taceo q̄ nature minimū qz auaricie nihil satis est. Quare. si opes nec summouere indigentia p̄nt. z ipse suā faciūt. quid est q̄ eas sufficientia p̄stare credatis?

Metz. iij. Tertij libri

Quāuis fluente diues auri gurgite
Nō expleturas cogat auarus opes
Oneretqz baccis colla rubri litoris
Ruraqz centeno scindat opima boue
Nec cura mordax deseret superstitem
Defunctūqz leues non comitantur opes

Prosā quarta tertij libri. De eo satis dicitur quod per diuitias sufficientia adipisci

Prosa quarta.

nō potest. Nūc vult ostēdere qđ dignitas pro magno nō est habēda que malū magis ociosum quā clarum efficit.

Sed dignitates honorabilem reuerendum qđ cui prouenerint reddunt?

quēs nō est in eis vera beatitudo. Et p̄rio p̄ponit qđ dignitates faciūt honorabile. secūdo im̄pbat ibi. Nū vis. **P**rimo dicit. Sed dignitates reddūt hoīem honorabile z reuerendū cui p̄uenierint. Nota honor est exhibitio reuerentiae alicui i testimoniū virtutis. sicut accipit ex. iij. c. ethicoz. Vel alit̄ honor est opinionis benefactiue signū. vt dicit Aristoteles li. r̄heroz. Quando enī opinamur nobis posse bene fieri ab aliquo. ipsum honoramus. Sed reuerentia est accens ac matura grauitas fm̄ Tullium.

Nū vis ea ē magistratibus vt vtentiū mētibus virtutes inserant. vitia depellant? Atqui nō fugare: sed illustrare potius nequitia solēt. Quo fit vt indignemur eas sepe nequissimis hoībus cōtigisse. Vñ Catullus licet in curuli Noniū sedentē: strumā tamē appellat. Vides ne q̄ntū malis dedecus adijciant dignitates? Atqui minus eozū patebit indignitas si nullis honoribus inclarescāt. Tu quoq; nū tandē tot periculis adduci potuisti vt cū Decorato gerere magistratum putares. cū in eo mētē nequissimi scurre delatoris qđ respiceres. Nō enī possumus ob honores reuerentia dignos iudicare. quos ipsis honoribus iudicamus in dignos. At si quē sapientia p̄ditū videres. nū posses eū vel reuerentia. vel ea qua est p̄ditus sapientia nō dignū putare? **B.** Minime. **P.** Inest enī dignitas p̄pria virtuti. quā protinus in eos quibus fuerit adiuncta transfundit. Quod quia populares facere nequeunt honores. liquet eos p̄p̄iam dignitatis pulcritudinem non habere.

corato. i. tali viro magistratū gereres cū in eo respiceres mentē nequissimi scurre z delatoris: q. d. nō. Nūquid possumus iudicare dignos reuerentia ob honores. i. p̄pter dignitates: quos iudicamus indignos ipsis honoribus. i. dignitatibus: q. d. nō. Et si quē videres p̄ditū sapia licet non hēe dignitatē nūquid posses eū nō putare dignū reuerentia vel sapientia qua p̄ditus esset: q. d. nō posses eū iudicare indignū sapientia z virtute sua. qz p̄pria dignitas inest virtuti quā virtus transfundit i eos quibus fuerit adiuncta. z qz populares honores hoc facere nequeunt. liquet. i. manifestū est eos p̄p̄iam pulcritudinē dignitatis nō hēe. Nota qđ ex lra pōt formari talis rō

Ista est quarta p̄sa huius tertij in qua p̄bat p̄bia qđ dignitates temporales nō p̄ferūt honorē z reuerentiā quā p̄mittere vident. z p̄ conse-

faciūt honorabile. secūdo im̄pbat ibi. Nū vis. **P**rimo dicit. Sed dignitates reddūt hoīem honorabile z reuerendū cui p̄uenierint. Nota honor est exhibitio reuerentiae alicui i testimoniū virtutis. sicut accipit ex. iij. c. ethicoz. Vel alit̄ honor est opinionis benefactiue signū. vt dicit Aristoteles li. r̄heroz. Quando enī opinamur nobis posse bene fieri ab aliquo. ipsum honoramus. Sed reuerentia est accens ac matura grauitas fm̄ Tullium.

Hic p̄bia im̄pbat p̄positū qđ duplici via. i. qđ dignitates nō p̄ferūt honorē z reuerentiā. **P**rimo qz malis sepe eueniūt. secūdo qz p̄ dignitates vitia improbozū innotescūt. tertio qz opinione hoīm vilescunt. quarto qz eozū mutatiōe splēdere cessant. secūda ibi. In quo. tertia ibi. Atqui vt agnoscas. q̄rta ibi. Sed hoc apud exteras. **P**rimo dicit. Nū p̄ nūquid ea vis. i. t̄lis virtus est magistratibus. i. dignitatibus vt inserant virtutes mētibus vtentiū eis vt depellant vitia: q. d. nō. vñ ibidē. Atqui p̄ certe dignitates nō solēt fugare nequitia s̄ potius illustrare. i. manifestare. quo fit. i. p̄pter qđ fit vt nos indignemur eas sepius contigisse hoībus nequissimis. vñ Catullus qui erat vir sapiens z virtuosus Nonium qui erat hō viciosus appellat strumā. licet viderit ipm̄ sedentē in curuli. i. in sede dignitatis iudiciaria. Vides igit̄ quātū dedecus dignitates adijciant malis hoībus z manifestant eos eē p̄emptibiles a bonis. atq; p̄ certe indignitas. i. malicia eozū min⁹ p̄tēbit si nullis honoribus inclarescant. i. splēdeant. o. boeci nūquid tu potuisti tot periculis adduci. i. affligi vt cū Decorato.

Prosa quarta.

reuerendū esse naturalis operatio dignitatū vbiq; gentiū facerent hominē reuerendum. sed vide mus q; dignitates faciūt aliquē reuerendū apud suos. apud extraneos nō faciūt ipm reuerendū.

Sed hoc apud exteras nationes Inter eos apud q̄s ^{fr} **orte sūt. Num ppetuo pdurant? Atq; p̄ctura: magna olim potestas. nūc inane nomē. 7 senatorij census grauis sarcina. Si quis quondā populi curasset annonā magnus habebatur. Nūc ea p̄fectura quid abiectius? Ut enī pauloante diximus: qd̄ nihil habet p̄rij de/ coris: opinioē vtentiū nūc splēdorē accipit: nūc amit tit. Sic igitur reuerendos facere nequeūt dignitates si vltro improborū cōtagione sordescunt. si mutatioē tempoz splendere desinūt. si gentiū estimatione vile/ scunt. quid ē quod in se expetende pulcritudinis. ha/ beant. ne dum alijs prestent?**

Et tunc epilogat dicens. Igit si dignitates nequeūt facere reuerēdos vt patet ex prima via. si sordescūt cōtagione. i. vicio im pborū vt patz ex secūda via. si desinūt splendere mutatione tempoz vt docet q̄rta via. si vilescūt estimatione gentiū vt pz ex tertia via. quid est qd̄ habeant in se expetēde. i. desiderande pulcritudinis neduz alijs prestent: q. d. nihil habet pulcritudinis. 7 iō nec eā alijs p̄stare possunt. Nota q; p̄fectura quondā erat magna dignitas apud Romanos Et dicit ille p̄fectus q; ceteris magistratibus p̄fuit. 7 oēs dignitates in ciuitate Romana atēcel lebat. sed postq; Julius cesar imperiū inuaserat talis ad imperatorē trāsserebat. 7 diminuebatur eius potestas ita q; nomē illius dignitatis mansit sine re. Item senatoria dignitas magna fuit apud Romanos. q̄a officij senatoroz prius fuit honestū. s. vtilit̄ p̄sulere reipublice. sed postea cō/ pulsi fuerūt senatores ad seruicijū vltimati principis in damnū rei publice.

Metz. iiii. tertij libri.

Quāuis se tyrio superbus ostro
Comeret. 7 niueis lapillis
Inuisus tñ omnibus vigeat.
Luxurie Nero seuientis
Sed quondā dabat improbus verendis
Patribus indecores curules
Quis illos igitur putet beatos
Quos miseri tribuunt honores

buūt: q. d. nullus. **Nota dicit Nerone seuientis luxurie. quia eps Linconientis: noie Precul/ sus narrat q; Nero oia theatra italie 7 grecie plustrans: assumpto vario decore vestitus: cithari/ stas: tragedos: 7 aurigas sepe supasse visus est. tātis libidinibus exagitatus vt nec a matre nec a sorore abstinnisse videbat: reuerētia p̄sanguinitatis. Virū i vrozē duxerat. 7 ipē a viro in vzo rē receptus est. 7 fuit luxurie tā ineffrenate vt retibus aureis piscaret que purpureis funibus ex**

Dic phia pbat q̄rta via que su/ **mis ex hoc q; dignitates: tempoz mutatione sordescūt. quod enī ma/ gna olim fuit dignitas: moderno tē pore p̄ nihilo reputat. vñ dicit. S; hoc qd̄ dixi: verū est apud exteras nationes. i. extraneas. s. int̄ eos apd̄ quos dignitates orte sūt: nō ppetuo durāt. Atqui p̄ certe. nā p̄fectura olim erat magna potestas apd̄ Ro manos. sed nūc est inane nomen. 7 census. i. p̄ciositas senatorij nunc ē grauis sarcina q; oli erat magna di gnitas. Et si quis quondā curasset annonā populi qui dicebat p̄fect^o annone: ille magnus habebat. nūc illa p̄fectura quid est abiectius: q. d. nihil. Ut enī pauloante diximus ni hil habz p̄rij de coris quod opinioē vtentiū nūc accipit splēdorē: nūc**

Hic incipit quartū metrū huius tertij qd̄ dici tur metz fallentiū ab inētoze. da dylia a pede p̄i domināte. tetrametz a numero pedū. In q; metro phia cōfirmat p̄ exemplū q; dignitates nō faciūt vere reuerendū 7 p̄ sequez nō est b̄tūdo querē da in eis. quia dignitates adueniebant Neroni q; pessimus erat 7 ab eo alijs cōferebant. vñ dicit in lra. Quāuis supbus Nero seuientis luxurie co meret. i. ornaret se ostro tyrio. i. purpura tināta in sanguie tyri. 7 quīs comeret se niueis lapillis. i. albis margaritis. tñ ipse vigeat oib^o inuisus. i. odiosus. nā im pbus Nero dabat verēdis p̄ribus. i. reuerendis senatorib^o curules. i. tales dignita/ tes p̄t̄ q̄s sedebant i curulib^o indecoris. quia ab indigno dabant. Quis igit̄ putet. i. reputet istos honores beatos q̄s miseri. i. improbi 7 viciosi tri

traherant. et lauebant ea frigidis et calidis vngentis que nunc minus quam mille talentis confecit. et nihilominus ipse Nero tam viciosus. dignitate imperiali adeptus est. imo etiam alijs dignitates largitus est.

Prosa quinta tertii libri
Regno vel potentatu beatos non fieri

Hec est quinta prosa huius tertij in qua ostenditur per se regnum et regni familiaritas non conferant veram potentiam quam permittit et propter quas appetunt. Et primo ostenditur veram potentiam non esse in regnantibus. secundo quod non in regum familiaribus ibi. **Nam** quod ego. **Quod** autem in regnantibus non sit vera potentia et per consequens nec beatitudo probatur quatuor vijs. Prima sumitur ex paruitate durationis regnatum. secunda sumitur ex paruitate extensionis. tertia ex annexione timoris. quarta ex defectu securitatis. secunda ibi quod si hec. tertia ibi **Expertus** sortis. quarta ibi **Atque** vellent. Primo proponitur intentum per modum questionis dicens. **An** regna et regum familiaritas valent efficere potentem: et respondet ironice. quidni. id est quare non. efficerent. quando eorum felicitas. id est potestas perpetuo perdurat: quod supple nunc primum arguit. unde subdit. **Atque** per certe vetustas plena est exemplorum et etiam potestas et reges mutauerunt suam felicitatem calamitate. **Et** subdit. **Quod** preclara est potentia: loquendo ironice: quod nec inuenitur satis efficax ad preservationem sui. **Nota** nulla felicitas perpetuo perdurat saltem temporalis. hoc patuit prius exemplo vetustatis posito de **Creso** rege **lydor**. **Hoc** etiam patet exemplis eorum qui erant tempore **Boecij**. sicut de imperatoribus Romanis qui crebro circa tempora sua mutabantur. nunc bellis nunc insidijs oppressi vel alio modo abiecti. **Et** idem testatur **Bassfredus** in poetria dicens. **Hoc** unum prescire potes quod nulla potestas esse morosa potest. si vis exempla prioris **Respice** fortunas emicuit illa per eorum florida prosperitas **Minos** subuertit athenas.

Hic ostenditur quod potestas regia non est vera potestas nec benefica propter paruitatem extensionis eius dicens. **Quod** si hec potestas regnorum est auctor. id est causa beatitudinis nonne si qua parte defuerit regia potestas: ipsa minuat felicitatem et inducat miseriam. quod dicitur sic. **Sed** quis humana imperia late tendant. tamen necesse est plures gentes relinqui. quibus quisque regum non imperat. non enim potest esse quod unus omnibus imperet. qui autem parte definit potestas faciens beatos: hac parte subintrat impotentia faciens miseros. hoc ergo modo necesse est in regibus esse maiorem portionem miserie quam felicitatis cum in maiori parte sint impotentes. **Nota** si potestas regia efficit beatum. ergo ubi est defectus potestatis regie ibi erit defectus beatitudinis. cum igitur plures sint gentes super quas non est potestas unius regis quam que subiaceant sue potestati. sequitur rex in maiori parte erit miser et non beatus. igitur in potestate regia non consistit vera beatitudo.

Hic ostenditur quod in regnantibus non sit vera potestas propter annexionem timoris per exemplum dicens. **Quidam** tyrannus scilicet **Dionysius** expertus sue sortis. id est fortune: quantum esset anxius. periculum metus. id est timoris sui ipse similit. id est similitudine demonstravit terrore gladii super verticem pendens. **Que** est igitur hec potestas que nequit expellere morsus. id est corrosiones

A vero regna regumque familiaritas efficere potentem valent? **Quidni** quando eorum felicitas perpetuo perdurat. **Atque** plena est exemplorum vetustas. plena etiam potestas etas. qui reges felicitatem calamitate mutauerunt. **Quod** preclara potentia. que nec ad conservationem quidem sui: satis efficax inuenitur.

Nota nulla felicitas perpetuo perdurat saltem temporalis. hoc patuit prius exemplo vetustatis posito de **Creso** rege **lydor**. **Hoc** etiam patet exemplis eorum qui erant tempore **Boecij**. sicut de imperatoribus Romanis qui crebro circa tempora sua mutabantur. nunc bellis nunc insidijs oppressi vel alio modo abiecti. **Et** idem testatur **Bassfredus** in poetria dicens. **Hoc** unum prescire potes quod nulla potestas esse morosa potest. si vis exempla prioris **Respice** fortunas emicuit illa per eorum florida prosperitas **Minos** subuertit athenas.

Quod si hec regnorum potestas beatitudinis auctor est. nonne si qua parte defuerit. felicitatem minuat. miseriam impotet? **Sed** quis late humana tendant imperia. plures necesse est gentes relinqui quibus regum quisque non imperet. **Qua** vero parte beatos faciens desinit potestas. hac impotentia subintrat que miseros facit. **Hoc** igitur modo maiorem regibus inesse necesse est miserie portionem

Expertus sortis sue periculorum tyrannus: regni metus pendens supra verticem gladii terrore simulavit. **Que** est igitur hec potestas: que solitudinum morsus expellere que formidinum aculeos vitare nequit?

Que est igitur hec potestas que nequit expellere morsus. id est corrosiones

Prosa quinta
 Hic ostenditur per se regnum et regni familiaritas non conferant veram potentiam quam permittit et propter quas appetunt. Et primo ostenditur veram potentiam non esse in regnantibus. secundo quod non in regum familiaribus ibi. Nam quod ego. Quod autem in regnantibus non sit vera potentia et per consequens nec beatitudo probatur quatuor vijs. Prima sumitur ex paruitate durationis regnatum. secunda sumitur ex paruitate extensionis. tertia ex annexione timoris. quarta ex defectu securitatis. secunda ibi quod si hec. tertia ibi Expertus sortis. quarta ibi Atque vellent. Primo proponitur intentum per modum questionis dicens. An regna et regum familiaritas valent efficere potentem: et respondet ironice. quidni. id est quare non. efficerent. quando eorum felicitas. id est potestas perpetuo perdurat: quod supple nunc primum arguit. unde subdit. Atque per certe vetustas plena est exemplorum et etiam potestas et reges mutauerunt suam felicitatem calamitate. Et subdit. Quod preclara est potentia: loquendo ironice: quod nec inuenitur satis efficax ad preservationem sui. Nota nulla felicitas perpetuo perdurat saltem temporalis. hoc patuit prius exemplo vetustatis posito de Creso rege lydor. Hoc etiam patet exemplis eorum qui erant tempore Boecij. sicut de imperatoribus Romanis qui crebro circa tempora sua mutabantur. nunc bellis nunc insidijs oppressi vel alio modo abiecti. Et idem testatur Bassfredus in poetria dicens. Hoc unum prescire potes quod nulla potestas esse morosa potest. si vis exempla prioris Respice fortunas emicuit illa per eorum florida prosperitas Minos subuertit athenas.

Prosa quinta

solicitudinū. nec p̄t vitare aculeos. i. stimulos formidinū. i. timorū. q. d. epilis. i. pua est talis p̄as. Nō q̄ Dionysius fuit q̄dā rex q̄ cū req̄reret a q̄daz suo familiari q̄re sp̄ tristarēt/ cū tū ip̄ haberet vitā beatā. Iste Dionysius volēs sibi designare cām sue tristicie: iussit eū poni int̄ epulas lautas. et sibi sup̄ d̄tice iussit suspendi gladiū acutū tenui filo. Iste viso gladio p̄rerritus: epulari nec lerari potuit. Cui dixit Dionysius Talis est enī vita mea quā tu beatā putabas. sp̄ enī mortē mihi iminentē p̄uideo. Considera ḡ quō felix esse poterit qui timē non desinit.

Atqui vellent ipsi vixisse securi. s̄ nequeunt. Dehinc de p̄tate glorian̄. An tu potentē censes: quez videas velle q̄d nō possit efficē? Potentē censes/ qui satelli/ te latus ambit: qui quos terret/ ipse plus metuit? qui vt potens esse videat̄ in seruentium manu situm est. i. p̄ficē velle q̄d nō p̄t. q. d. nō est potens. An. i. nunq̄d illū censes potentē q̄ ambit. i. circundat latus suū satellite. i. multitudie. q̄ plus metuit illos q̄s ipse t̄ret. q̄ vt videat̄ potens. strū. i. locatū est in manu seruentiū. q. d. nō est potens. Nō ex l̄ra p̄t formari tal̄ rō. Illud q̄d nō facit hoiez securū: hoc nō facit vere beatū. s̄ potētia tp̄alis est hmōi. igit̄ zc. p̄na est nota. qz q̄nto maior potentia/ tanto minor securitas. Nō reges securi esse nō p̄nt qz incōmoditates iminentes non p̄nt nō formidare. Narrat enī Valerius de Dionysio. s̄ dicto q̄ in tātū timuit tonsores barbarū q̄ si lias suas docuit detondē barbas. Ip̄is aut̄ senescentib⁹ p̄cepit vt barbā z capillos sibi aburerēt z lectū cubicularē in lata fossa fecit in quē se ligneo ponte recepit. qz satellites z barbaros timuit.

Nam quid ego de regū familiarib⁹ disseram. cū regna ipsa tante imbecillitatis plena demonstrē? quos qui dem regia potestas: sepe incolumis. sepe autē lapsa p̄sternit. Vero Senecā familiarē p̄ceptorēq̄ suū: ad eligende mortis coegit arbitriū Papinianū diu int̄ aulicos potentē. militū gladijs Antoninus obiecit. At/ qui vterq̄ potentie sue renūciare voluerunt. Quoz Seneca opes etiam suas tradē Neroni se qz in oculū p̄ferre conatus est. s̄ duz ruituros moles ipsa trahit: neuter q̄d voluit effecit. Que est igit̄ ista potētia quā pertimescūt habentes: quā nec habere cū velis: tutus sis. et cū deponē cupias/ vitare non possis?

Papinianū suū familiarē diu potentēz int̄ aulicos. z fuit scriptor legū. Cū at̄ vterq̄ Senecaz Papinian⁹ vellent renūciare sue potentie. p̄t crudelitātē p̄ncipū voluerūt se s̄trahē ab eis. qz duoz Seneca conatus ē opes suas tradē Neroni vt ip̄m placaret. z voluit se p̄ferre i oculū. i. i vitā solitariā. s̄ dū ipsa moles. i. magnitudo potētie ēbit ip̄os ruituros. i. casuros. neuter effecit q̄d voluit. Que est ḡ ista potētia quā h̄ntes primescūt. quā cū h̄re velis/ nō sis tut⁹. z cū deponē cupias: vitare nō possis: vt patuit de Seneca et Papiniano. Nō Nero fingeat se magistrū suū Senecā timē postq̄ Impator fact⁹ est sic in puericia. vñ mādauit sibi vt gen⁹ mortis eligēt qz viuē nō posset. Seneca cibo z potu satiatus: apire fecit venā. z bibēs de anulo venenoso interijt. An etiq̄ enī potētes z nobiles s̄ gēma anulī venenū portabāt vt siquid aduersi eos p̄tigisset ad mortē p̄fugerēt. Itē Antonin⁹ ex̄ns impator i suos tyrānizauit. q̄ papinianū suū familiarē diu int̄ aulicos potentē: gladijs militū occidi fecit. Ex q̄bus p̄z quō regia p̄as incolumis/ sepe suos familiares p̄sternit. Quō at̄ regia p̄as lapsa p̄sternit suos familiares ex hoc patz. Cū enī familiares imitantē regī p̄tatem: necesse est vt ipsa deficiente: etiā ip̄i familiares deficiant.

Prosa sexta

magna aurium inflatio. quod manifestat dicentes Plures ei magnam nomen. i. gloriam abstulerunt. i. false receperunt falsis opinionibus vulgi. Et ont quod homini gloria sit turpis dicentes Quo. s. ia dicto. s. h. e. glaz fallis opinionibus quod turpi excogitari potest. q. d. nihil. Na quod falso predicant. i. laudant nec est ut erubescant suis laudibus. **N**o quod s. z. Tull. gla est frequens fama cum laude. Et est duplex. vana et vera. Vana gla est quod nullo proficiete pcedit i esse. Vera est quod nullo proficiete non pcedit i ee. fama at est cognitio alicuius non solum i pping h ee i remoto. **N**o quod fama inducit fallam glaz. s. gla erubescencia. na erubescencia est crime in glarois causatu ex aliq turpi ppetrato. **C**u at aliqs se cogitit false adqsisse glaz. tuc h timet mani festari. ex cui manifestatoe incidit i glarione z verecundiam.

Que si etia meritis pqsitate sint: quod tñ sapietis adiecerint psciencie: quod bonum suum non populari rumore. s. psciencie veritate metit. **Q**ue si h ipm. ppagasse nomen pulchre videtur psequens est ut fedum non extedisit iudicet. **S**z cu (vti paulo an disserui) ples ee gētes nec sit ad qs vni? fama hois neqat pucire: sit vt que tu estimas ee glosu: proxima pte traz videat i gloriu. **I**nt hec ho: popularē gratiā nec pmemoratiōe qdē dignā puto. q nec iudicio puenit: nec vnqz firma pdurat.

traz nec sit nomen non ee ppagatu nec ee p maiori pte miser ee. **D**ic q si h ipm pulchre videt. s. ppagasse. i. diuulgasse nomen. i. glaz: psequens est vt iudicet fedum non extedisit nomen. s. sicut pauloate dil serui nec ee ee plures gētes ad quas fama vni? hois neqat puenire. sit. i. cogitit vt p maxima pte traz ille videat i gloriu: que tu estimas gloriosu. Et qz aliqs dicet. sufficit ad britudinem q ho sit gloriosus i populo suo: hudo fanore populi. **D**icit phia. iter hec bona q st i opatiōe vtuosa na puto q sapieti no e cura de gla. qz dic **P**acrob. **S**apiēs fructu i pscia ponit. stult? at i gla. **E**t **S**eneca **C**oliciētia potit qz fama attēde h pleriqz fama. pauci psciētia verent. **N**o quod fama popularis non puenit ex recto iudicio rōnis. **P**l? ei ppls seqt i incliatione senti? qz iudiciu rōnis. **N**ec etiā fama eoz ppetue durat. qz s. z. diuersas passiones vulgi variat fama ppli. vñ vulgares iudicāt s. z. pcupiaz n fm rei veritate. p tato siles st aub? qz itutu noz illūinat z dies cecat ex. isy. h? p. a. iij

Ita ho q sit inane. qz futile nobilitatis nomen qd non videat: q si ad claritudinē referet aliēa ē. **V**ideat nāqz ee nobilitas qdā de meritis veniēs laus parētū. **Q**ue si claritudinē pdicatio facit: illi sint clari nec ee q pdicatur. **Q**uāe splēdidū te. si tuā n hēs. aliēa claritudo n efficit

nē. i. ad glaz: aliēa ē ab ill? q se nobiles ee glant. qd pbat p diffinitionē nobilitatis. d. **N**āqz nobilitas videt ee qdā laus veniēs de meritis parētū. q si pdicatio. i. laus fac claritudinē nec ee vt illi sint clari q pdicant. i. laudant. hmoi at sūt parētes. nō tu. qre si nō hēs tuā claritatē q ex lau de tua pueniat: aliēa claritudo nō efficit te splēdidū. i. glōsū. **N**ōndū q nobilitas sāguis ē inane et futile nomen. qz nihil vere nobilitat hoiez nisi sūt. vñ **A**lan? i li. de plādu na. **Q**uid tibi nobilitas qd claz nomen auoz. **S**i fu? virtijs fact? es ipe tuis. **I**te **N**obil? ē ei si qz vtrute refulgz. **D**e gener ē solus cui mala vita placet. **E**t paup? **V**erit? **N**ō psigne gen? nec claz nomen auoz. **S**z p? bitas vera nobilitate vigeat. z **S**eneca **N**emo ē melior altero nisi q rectius ingentiū hz altero et

Que si qd ē i nobilitate bonū. id arbitror ee solū vt imposita nobilib? necessitudo videat. ne a maiorū virtute **D**egenerēt

Vic phia pbat q gla metis adq sita nō spectat ad britudine: itēdes talē rōnē. **I**llud nō spectat ad britudine de q nulla ē cura sapiēti. s. de gla etiā meritis adq sita nulla ē cura sapiēti. s. z. **M**aior ē nota. **N**āz sapiēs maxime curat britudine cuz sit maxime felix. z. et h. **M**inorē ponit i lra. d. **Q**ue. s. laudes spectātes ad glaz lz sint pqsitate meritis qd tamē adiecerit psciētie sapiētis q bonū suū metit nō rumore populi sed veritate psciētie. q. d. nihil. **S**edo pbat idē p locū ab opposit. dicēs q si pulchre ppagasse nomen. s. miser est nomen n ppagasse. s. cum magna pte traz nec sit nomen non ee ppagatu nec ee p maiori pte miser ee. **D**ic q si h ipm pulchre videt. s. ppagasse. i. diuulgasse nomen. i. glaz: psequens est vt iudicet fedum non extedisit nomen. s. sicut pauloate dil serui nec ee ee plures gētes ad quas fama vni? hois neqat puenire. sit. i. cogitit vt p maxima pte traz ille videat i gloriu: que tu estimas gloriosu. Et qz aliqs dicet. sufficit ad britudinem q ho sit gloriosus i populo suo: hudo fanore populi. **D**icit phia. iter hec bona q st i opatiōe vtuosa na puto q sapieti no e cura de gla. qz dic **P**acrob. **S**apiēs fructu i pscia ponit. stult? at i gla. **E**t **S**eneca **C**oliciētia potit qz fama attēde h pleriqz fama. pauci psciētia verent. **N**o quod fama popularis non puenit ex recto iudicio rōnis. **P**l? ei ppls seqt i incliatione senti? qz iudiciu rōnis. **N**ec etiā fama eoz ppetue durat. qz s. z. diuersas passiones vulgi variat fama ppli. vñ vulgares iudicāt s. z. pcupiaz n fm rei veritate. p tato siles st aub? qz itutu noz illūinat z dies cecat ex. isy. h? p. a. iij

Vic pbat q gla pueniēs ex nobilitate sāguis ee nō spectat ad verā britudine. **E**t pmo ont vāitate hmoi glē. sedo ont qd bōi sit in nobilitate ibi. **Q**ue si qd dicit p? **I**ta ho qd nō videat qz inane qz futile. i. labile sit nomen nobilitatis. q. d. manifestū est q. s. nobilitas si referet ad claritudinē. i. ad glaz: aliēa ē ab ill? q se nobiles ee glant. qd pbat p diffinitionē nobilitatis. d. **N**āqz nobilitas videt ee qdā laus veniēs de meritis parētū. q si pdicatio. i. laus fac claritudinē nec ee vt illi sint clari q pdicant. i. laudant. hmoi at sūt parētes. nō tu. qre si nō hēs tuā claritatē q ex lau de tua pueniat: aliēa claritudo nō efficit te splēdidū. i. glōsū. **N**ōndū q nobilitas sāguis ē inane et futile nomen. qz nihil vere nobilitat hoiez nisi sūt. vñ **A**lan? i li. de plādu na. **Q**uid tibi nobilitas qd claz nomen auoz. **S**i fu? virtijs fact? es ipe tuis. **I**te **N**obil? ē ei si qz vtrute refulgz. **D**e gener ē solus cui mala vita placet. **E**t paup? **V**erit? **N**ō psigne gen? nec claz nomen auoz. **S**z p? bitas vera nobilitate vigeat. z **S**eneca **N**emo ē melior altero nisi q rectius ingentiū hz altero et

Cad bonas artes aptius **V**ic ont cuiusmodi bonū sit i nobilitate. d. **S**i qd bonū ē i nobilitate. illud solū ee arbitror vt nobilib? **S** ij

Libri tertii Metrum sextum

videat eē impōita necessitudo ne a stute maiorz. i. pgenitoz degenerēt supple p mores vitioſa
Melius ē ei a pte ignobili descendē z morigeratū esse q̄ a nobilitate p vitia degenerare **Nō** q̄
glandū non est de nobilitate. qz dicit **Sen.** Si pulcer es/ lauda naturā. si nobilis/ lauda pntes.
si stultus/ z sapiēs/ lauda teipm. si diues/ lauda fortunā. si potens/ expecta paulisper z nihil eris.
Nōndū s̄z **Lullii** optia hēditas a p̄ib⁹ edit liberis oi primōio p̄stātor. i. glā stutū z decor rez
gestaz

Metz dactylicū alcmānicū trimetz hypertalecticū

Istud ē sextū metz huius trū qd̄ dī alcmānicuz ab
inuentore. dactylicum a pede p̄nante. trimetz a nu
mero peduz. hypertalecticū qz vna syllaba supabū/
dat **I**n quo metro p̄bia pbat oēs homies esse nobiles
p̄ter vitioſos. d. **O**mnē gen⁹ hominū in terris cuius/
cunqz sit p̄ditionis surgit ab ortu simili qz fm aniam
omnes sunt ab vno creatore **U**nus ei ē p̄ rez id ē
vnus creator: supple nobilis qui cūcta mīstrat supple
gubnādo. ille vn⁹ p̄ dedit phebo radios suos. dedit
lune cornua. dedit hoies terris. i. habitare i tris. de/
dit celo sidera p̄pter ornamentū eius **D**ic p̄ clausit
aīos mēbris. supple corpis. animos inq̄ petitos. i. ac
ceptos celsa sede id ē in celo **I**deo nobile germen. i.
nobile p̄cipiū edit. i. p̄ducit cūctos mortales. i. ho
mies **P** homies qd̄. i. ad quid strepitis. i. cū strepitu
iactatis gen⁹ vestz z pauos vestros? si. n. tu spectes
. i. p̄sideres auctore deūz p̄mordia vīa null⁹ extat. i.
est degener. i. ignobil nisi fouēs. i. operās peiora vi
tijs suis deserat p̄ximū ortū. i. deum a quo processit

Nō q̄ oēs hoies ex ea pte qua sūt hoies: s̄t eq̄ no/
biles. cū ei nobilitas sit q̄daz excellētia p̄traāta ab o/
rigie. nobilitas hois p̄cipue debz attendi ex ea pte q̄
ē ho. i. ex pte aīe **Cū** igit̄ in oib⁹ hoibus sit eade ori/
go aīe qz oēs aīe sunt a deo. oēs hoies s̄t eq̄ nobiles.
solū at̄ illi sunt ignobiles q̄ degenerāt a vna origine.
aīa at̄ a sua origine p̄ducta est a deo z silis ē deo. **I**ō
illi soli a nobilitate degenerant q̄ vitioſis morib⁹ sili/
tudine dei deturpāt quā ex origine p̄traxerēt **Nō** di
cit aīos celsa sede petitos. s̄ loquit̄ more platonico q̄
voluit oēs aīas siml̄ esse creatas i celo z postea mitterent̄ i corpa. qd̄ n̄ ēvez. s̄ aīe creat̄ in cor
pib⁹. s̄ loquit̄ more platonico q̄ de aīas receptas in celo clausit mēbris corporeis. z de s̄ ma
gis videbit̄. i. metro h⁹ trū **Nō** q̄ sim hoim ē vna origo qz a deo sunt quē p̄ez oēs vocam⁹
z oēs aīe sūt a deo. s̄ null⁹ ē nobilior alio fm creationez. s̄ fm ingenū bene. qz soli illi sūt igno
biles q̄ degenerāt suaz genealogiā cū discedūt a stutib⁹ z adherent vitijs

Prosa septia libri trū Corpis voluptatib⁹ btōs fieri n̄ posse

Ista ē psa septia hui⁹ tertij in q̄
p̄bia oñt britudine n̄ esse in volu
ptate **E**t p̄mo oñt s̄ de voluptate
genēalit. **S**ecūda de qd̄a voluptate
specialit. **S**ecūda ibi **H**onestissima q̄
dē. **P**rimū pbat duplicit. fm qd̄
ponit duas rōes. secūda ibi **Q**ue s̄
btōs **P**rimo intendit talē rōnē **I**n
illis n̄ p̄sistit britudo ad q̄ sequunt̄
mlte incōmoditates. s̄ ad volupta
tes sequūt̄ multe incōmoditates s̄

Quid at̄ de corpis voluptatibus loquar. quaz
appetētia qd̄e plena ē anxietatis. satietas s̄o
penitentie? **Q**uātos ille morbos q̄ intolerabiles do/
lores. q̄i quendā fructū nequitie. fruētū solent refer
re corporeibus. quātū motus quid habeat iocundita
tis ignoro. **T**ristes vero eē voluptatuz exitus quī/
buis reminisci libidinū suaz volet/ intelliget.

Prosa septima et...

Prosa septima et Metrum septimum

cut declarat in lra 7 dic. Quid loqr de voluptatib⁹ corp'alib⁹ qz appetētia. i. cupiditas plena est
anxietatis qz hō anxiat cū caret eo qd cupit. satietas pō. i. plenitudo voluptatū plena e peniten
tia. i. pena. cū igit voluptatib⁹ sit pūda anxietas 7 pūis. i. eis nō pssit bñtudo. Et addit qntos
morbos ille voluptates et qz intolerabiles dolores solēt afferre corp'ibus fruentiū eis qī quendā
fructū neq'rie supple satis p3. qz voluptatū motus. i. affect⁹ qd habeat iocūditatis. i. voluptatis ig
noro. q'squis at volet remisci suaz libidinū. i. voluptatū ipē intelliget. i. cognoscer erit⁹. i. fines vo
luptatū eē tristes. Nō q duplex ē voluptas. i. intellectuālis et corp'alis. P'ia est psequēda. i. in
relleatualis qz pssit in speculatione aiaz bñficās. Sēda ē fugiēda qz pssit in dēlatione sensua
li corp⁹ mortificans. Un Sen. lū. ep. dic. Voluptates p'cipue extirpa q latronū more nos am
plectunt vt strāgulēt. Et Tull. Voluptas impedit oē pssitū atqz vt sic dicā oculos pstringit mē
tū. 7 inimica ē rationi. nllm vult cū d'ute hēe cōmer cū. Nō q voluptas plena ē pnia. Narrat ei
Valer⁹ q cū Demosthenes p'hs q'ēt amore Thaidis mētricis vt cōsensū ferret ei. cētū talenta
petebat. Demosthenes aspiciēs in celū rnt. p tātō p'cio nō emā tantū p'nie. sciebat ei q voluptas
te inseparabilē sequit pnia. Nō q voluptates multos morbos afferūt. qz dic. Sen qdaz epla.
Mltos morbos multa sercula fecerūt. 7 vult Arist. in ethicis q laborātes in passiōib⁹ veneris et
crapule maxime transmutant h3 corp⁹. crapula ei plures occidit qz gladi⁹.

**Que si beatos explicare possunt/nihil cause quin pe/
cudes quoqz beate esse dicant. quaruz omnis ad ex/
plendam corpalem lacunā festinat intentio.**

Des ei laborāt ad explendā corp'is voluptatē. vñ dicit. Que voluptates si possunt explicare be/
atos. nihil eē. i. nihil impedit qn pecudes iudicent esse beate. qz ois intētio festinat ad explen/
dam corp'alē lasciniā. Nōndū q cū felicitas sit bonū nature 7 rationalis. null⁹ bestias felicita/
bit. qz tm gen⁹ hūanū viuūt arte et ratioē. Nōndū q ad fugā bestialū voluptatū hortat Arist.
Alexander qdā epla. d. Alexander declina a conatib⁹ bestialū voluptatū q corruptibiles sūt
carnalis ei appetit⁹ inclināt ad corp'ales voluptates q p'striant itelleatū. Et s'bdit Conat⁹ volu/
ptatū generat carnalē amozes. hic generat auariciam. hec generat desiderū diuitiarū. q generat
innerecundiam. inuerecundia p'sumptionem. p'sumptio infidelitatem. infidelitas latrocinium.
ppter que mala vitāda ē voluptas.

**Honestissima quidē iugis foret liberorūqz iocundi/
tas. s; nimis e natura dictum est. nescio quē filios in/
uenisse tortores. Quoz qz sit mordax quēcūqz p'ditio
neqz alias exp'tū te. neqz nunc anxius necesse ē admo/
nere. In quo Euripidis mei sententiam p'bo. qui ca/
rentē liberis infortunio dixit esse felicem.**

coo quē. i. aliquē inuenisse. i. habuisse filios tortores quoz filioz qz sit mordax. i. anxia q'cūqz p'di
tio siue bona siue mala nō nce ē te admonē. alias exp'tū ē neqz nce ē admonere te nūc anxī. In
quo ego approbo sūiam Euripidis mei p'hi q dixit caretē liberis infortunio felicē esse. Nōndū
q anxietas inest patrib⁹ p' maliciā filioz. Narrat ei Euripides trop⁹ in historia rōnoz q Deme
trides in suos seutens filios duos ex eis interfecit. 7 cuz psequeret t'riū; ille cōgregato exercitu
obfedit p'iem. Pater autē videns se nō posse euadere. seipm interfecit. Etiam pat' anxiat de bōis
filijs ppter intensam dilectiōnē eoz et p'motionem; quibus si aliquid aduersi contigerit/pater re
putat se in felicē. Ex quo p'z q voluptas iugalis h3 anxietatē sibi anexam.

Metrum iambicū anacreonticū

Habz hoc voluptas omnis
Stimulis agit fruentes
Apiumqz par volantum

Itud ē metz septimū huius tertij qd dē
anacreonticū ab inuētoze iambicū vt anape
sticū a pede p'domināte. qz h3 primū pedē anapestum.
7 reliquos iambos. 7 ē dimetz. i. quattuor pedū. catale/
ticū qz deficit vna syllaba. nā p⁹ tres pedes remanet
vna syllaba. d' quarto pede. In q metro p'ha ont qd ma
g iij

Libri tertii Prosa octava

li consequat omnem voluptatem. omnis enim voluptas preter anxietatem sibi annexam est transitoria. quod confirmat per quoddam exemplum. Omnis voluptas habet h quod dicam. quia voluptas agit. i. verat. fructes stimulis. i. punctionibus. et est par. i. sillis stimulis apium volantium. ubi postquam apis fudit grata mella fugit et ferit corda ita. i. percussa anxietate nimis tenaci moris. q. d. iocunditas voluptatis nimis est transitoria sed anxietas qua affert nimis est permansura. Non licet ois voluptas corporalis primo delectet. et postea pungat ad modum apium. tamen h maxime inuenit in voluptate venerea. ad cuius fugam Aristoteles hortabat Alexandrum. d. Clemens imperator nolite multum inclinari ad coitum quia coitus quedam proprietates porcorum. Que igitur tibi gloria si exerceas vitium bestiarum et actus brutorum. Crede mihi indubitanter quod coitus est destructio corporis. abbreviatio vite. corruptio virtutum. legis transgressio est generat femineos mores. Qualiter autem sit fugienda delectatio venerea docet Alanus in de placitu nature. d. Si venerem fugare velis: loca: terra: vita. Nam locus et tempus pabula donant ei. Et pauper Henricus loquens de amore dicit. Proscribat igitur gladius et fustibus ipsum. Et fugiendo fuga que fuga sola fugat.

Merito sanctorum notatorum id est diuitiarum dignitatum regnorum glorie dolo pratum. non se vie ad veram beatitudinem inquirendum sed errorum deceptio

Ista est octava psalms h^o tertium in qua propheta ostendit quatenus malis sunt implicata predicta bona in quibus aliqui posuerunt felicitatem. 2° ostendit quatenus exilia sunt corporis bona. ibi. **I**am h^o **P**rimo dicit. Nulli dubium est predicta considerari quoniam hec via quibus nituntur homines ad beatitudinem pervenire sunt quedam deum nec valeant quatenus perducere eo. i. illuc ad quod permittunt se esse perducendas. **Q**uantis vero malis sunt implicite brevissime monstrabo. **Q**uid ei supple istorum est si ne malo. q. d. nihil vni subdit. **P**ecuniam congregare ne conaberis. i. laborabis sed eripies. i. recipies hanti. et ita implicaberis malo violentie. **N**is fulgere dignitatum. danti supplicabis et qui cupis ceteros preire hore. tu vilisces humilitate poscedi. **P**otentiam ne desideras. sbiacebis piculis sbiectorum. **G**loriam petis. h p alia distraat. / securus esse desistis. **V**oluptariam vitam degas. **S**ed quis non spernat atque abijciat tamque preteribile suum vilissimum et fragillimum relesz corporis. **N**ondum quod homo quies pecuniam incidit in malum violentie. quia ois pecuniosus est violentus. i. est. **S**ed queres hores et dignitates humiliando se alijs supplicabit. **S**ed dicit Seneca in li. de beneficijs. **M**olestum est vbi et onerosum demisso vultu dicere. rogo. **Q**ueres autem potentiam et glam: ois quod propter potentiam et glam defendenda persecutioibus improborum se obijciat. et sic securus esse desistit. **Q**ueris autem vitam voluptuosam ois quod corpori seruiat. **S**ed dicit Seneca Maior sum et ad maiora genit^o sum quam si me macipium. i. suus mei corporis quod non aliter aspiciam quam aliqd vinculum mee libertati circumdatum.

Vic propheta probat in speciali quod vilia sunt bona corporis que aliqui reputant eximia bona. 2° breuiter recolligit supra dicta ibi. **E**t quibus ois. **P**rimo ostendit intentum de magnitudine. fortitudine et corporis agilitate. 2° de pulcritudine ibi forme h^o. **P**rimo ostendit quod homo non debet mirari de magnitudine fortitudine et agilitate corporis. quia illa excellentius inueniuntur in brutis quam in

Ubi grata mella fudit
Fugit. et nimis tenax
Ferit ita corda moris
i. percussa anxietate nimis
est permansura. **N**on licet ois voluptas corporalis primo delectet. et postea pungat ad modum apium. tamen h maxime inuenit in voluptate venerea. ad cuius fugam Aristoteles hortabat Alexandrum. d. **C**lemens imperator nolite multum inclinari ad coitum quia coitus quedam proprietates porcorum. **Q**ue igitur tibi gloria si exerceas vitium bestiarum et actus brutorum. **C**rede mihi indubitanter quod coitus est destructio corporis. abbreviatio vite. corruptio virtutum. legis transgressio est generat femineos mores. **Q**ualiter autem sit fugienda delectatio venerea docet Alanus in de placitu nature. d. **S**i venerem fugare velis: loca: terra: vita. **N**am locus et tempus pabula donant ei. **E**t pauper Henricus loquens de amore dicit. **P**roscribat igitur gladius et fustibus ipsum. **E**t fugiendo fuga que fuga sola fugat.

Nihil igitur dubium est quin hec ad beatitudinem via deum quedam sunt nec perducere quenquam eo valeant ad quod se perducendas esse permittunt. **Q**uatenus vero implicite malis sunt: brevissime monstrabo. **Q**uid ei per cuniam ne congregare conaberis? sed eripies habenti. **D**ignitatibus fulgere velis? danti supplicabis. et qui preire ceteros honore cupis. poscendi humilitate vilisces. **P**otentiam ne desideras? sbiectorum insidijs obnoxius: periculis sbiacebis. **G**loriam petis? sed per aspera queque distractus. securus esse desistis. **V**oluptariam vitam degas: sed quis non spernat atque abijciat. vilissimum me fragillissimeque rei corporis seruum?

Gloriam petis? h p alia distraat. / securus esse desistis. **V**oluptariam vitam degas. **S**ed quis non spernat atque abijciat tamque preteribile suum vilissimum et fragillimum relesz corporis. **N**ondum quod homo quies pecuniam incidit in malum violentie. quia ois pecuniosus est violentus. i. est. **S**ed queres hores et dignitates humiliando se alijs supplicabit. **S**ed dicit Seneca in li. de beneficijs. **M**olestum est vbi et onerosum demisso vultu dicere. rogo. **Q**ueres autem potentiam et glam: ois quod propter potentiam et glam defendenda persecutioibus improborum se obijciat. et sic securus esse desistit. **Q**ueris autem vitam voluptuosam ois quod corpori seruiat. **S**ed dicit Seneca Maior sum et ad maiora genit^o sum quam si me macipium. i. suus mei corporis quod non aliter aspiciam quam aliqd vinculum mee libertati circumdatum.

Iam vero qui bona pre se corporis ferunt. quatenus exigua que fragili possessione nituntur. **N**um enim elephantos mole. tauris robore superare poteritis? **N**um tigris velocitate prebitis? **R**espicite celi spacium. firmitudinem. celeritatem. **E**t aliquando desinite vilia mirari. **Q**uid quidem celum non his potius est. quam sua qua regit ratione mirandum

Prosa nona

Quod enim simplex est indiuisibilis natura: id error humanus separat. et a vero atque perfecto: ad falsum imperfectumque educit. An tu arbitris quod nihilo indigeat/egere potentia?

B. Mime inquam. **P.** Recte tu quod dicit. Nam siquid est quod in vlla re imbecillioris valentie sit: in hac perfidio necesse est egeat alieno.

B. Ita est inquam. **P.** Igitur sufficientie potentieque vna est eademque natura? **B.** Sic videtur. **P.** Quod homo homini sit/spernendum ne esse ceteris. an protra reque omnium veneratone dignissimum?

B. At hoc inquam ne dubitari quod debet. **P.** Addam igitur sufficientie potentieque reuerentiam. ut hec tria vnum esse iudicem?

B. Addam? si quod veravolumus profiteri .i. potentie debilis in vlla. i. in aliqua re necesse est quod egeat alieno perfidio. Et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Dic philosophia assignat eam false felicitatis. et declaras eam esse quod sufficientia potentia. et reuerentia. gloria et letitia sunt vnum in re. et esse quod homines ista separant ab invicem. scda ibi. **P.** Igitur quod est vnum. **P.** Pro dicitur quod eam false felicitatis est quod error humanus id quod est simplex et indiuisum naturam separat. i. diuidit. et error humanus educit a vero bono et perfecto ad falsum et ad imperfectum bonum.

Et tunc declarat istam eam esse vnum et idem in re. et per esse potentiam idem esse cum sufficientia. et dicitur. An tu arbitris illud quod nihilo indigeat/illud egeat potentia? Et respondet boeci.

Mime inquam. Philosophia approbat. d. Recte tu quod respondes. nam siquid est quod sit valentie imbecillioris

Et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vnaz eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Libri de consolatione philosophie

rantur ad deum sicut effectus ad
suam causam, et qz noticia cuiusli/
bet cause relucet in suo effectu ne/
cesse est ipsius dei habere noticiam per effectum et noticiam cum laude quia effectus dei repre/
sentat ipm sub ratione bonitatis et pfectionis que e materia laudis, cum igit gla sit clara cu lau/
de noticia necesse e principiu oim rez qd e sufficientissimu, potentissimu et reuerendissimu, etiaz
e e gloriosissimu. Nondu q sufficientissimo nullu bonu deest z tale hz appetitu quietatu i bor/
no adepto, qes at appetit in bono adepto e leticia, g bonu sufficientissimu etia e letissimu. No
q omnia ista sufficientia, potetia, reuerentia, gla et leticia st vnu in substantia, no at sunt vnum in sub/
stantia sicut aggregatu ex diuersis reb, tuc ei eet ibi ppositio qd repugnat potetissimo et dignis/
simo eo q simpliciora digniora sunt ppositis, s de h postea melius patebit.

Hic phia ont qlit hoies illd qd
e vnu re diuidit. Secdo mouz dubi/
tatione ibi Quid igit inqz. Primo
ont quo hoies didit illd qd e vnu
et dicit. Illd qd e vnu z simplex na/
tura illud dispertit, i. diuidit prauit/
tas huana, i. prauo error hoim qre
do vnu sine alio, et du hoies conan/
tat, i. laborat adipisci pte rei q par/
tus caret, ho no assequit vlla por/
tionem, i. pte, nec ipaz re integra qua
assequat. Et querit Boecius Quona
mo diuidit hoies ista? Dicit phia,
q petit ditias pp fugam penurie id
e ea sufficientie nihil laborat de po/
tentia s maullt, i. magis vult ee vil/
i. indigno et obscuro, i. inglorioso, et
ite nihil curat de dignitate et gla,
talit etia sbrabit sibi mltas volu/
ptates naturales ne amittat pecuni/
am qua parauit, i. lucrato. Et hoc
mo nec sufficientia pringit ei quem
valentia, i. potetia deserit, que mole/
stia pungit, que vilitas, i. irreueren/
tia abijcit, que obscuritas, i. infamia
recodit, q. d. no. Tuc ont de potetia
ide d. Qui no solu desiderat posse
i. potetia ille pfligat, i. dispigit o/
pes, despicit voluptates z hore ca/
repte potentia et nihilipedit glam, s
vides qz multa huic deficient fit eni aliqn
vt talis egeat ne cessarijs, vt mordeat
anxietatib. Et cu nequeat ista depellere
etia illud qd maxime petebat, de
sistit ee potes. Similit rocinari de alijs
trib, s. de honorib, de gla, de voluptatib,
sicut de pdi/
tis duob, na cu vnudqz hoz pfecte
acceptu/sit ide qd cetera, vt declarat
e: q quis petit aliqd hoz sine ceteris,
no apprehedit illud qd desiderat. Nondu
q querit pte rei indissibilis, pte non
inueniet nec ipaz re cui pte querit, qz
in rez natura indissibile pte no hz, cu
igit pdiata quinqz, s. sufficientia reuerentia
z, et pte rei sint vnum z indissibilia,
licet differat nominibus: qui querit
vnum sine alio no inueniet. No q ista
quinqz prout inueniunt in rebus sensibilibus
in qbus habent esse modo imfecto z
diminuto, sic vnum inuenit sine alio.
In quantum autem accipiunt fm esse
perfectum et fm esse summum prout
inuenitur in beatitudine, sic sunt idem
indissibiles et vnuz no inuenit sine alio,
qz summa sufficientia e beatitudo, summa
reuerentia est beatitudo, summa potentia
est beatitudo, et sic de alijs. Notandum
q quia homo naturaliter desiderat
beatitudinem tunc vnunquodqz predi/
coz quinqz desiderat fm q spectat ad
beatitudinem, hoc at est fm esse
perfectu in quantum ead sunt beatitudi/
ni, et quia beatitudo cu sit de e indissibilis, ois

dem esse diuersa nullo modo vero discrepare substantiam. **B.** Necesse est inquam.

P. Hoc igit qd est vnu simplex qz natura: prauitas
huana dispertit. Et duz rei que partib⁹ caret: partem
conat adipisci, nec portionem que nulla e, nec ipaz qua
minime affectat: assequit. **B.** Quona in qua mo? **P.**
Qui diuitias inqt petit, penurie fuga, s potetia nihil
laborat, vilis obscur⁹ qz ee maullt. Multas etia sibi
naturales quoqz sbrabit voluptates ne pecunia qua
parauit amittat. S; h mo nec sufficientia qd e pringit ei
que valentia deserit, que molestia pungit, que vilitas
abijcit, que recodit obscuritas. Qui no solu posse de/
siderat, pfligat opes/despicit voluptates, honorem qz
potetia carente, gloria qz nihilipedit. Sed hunc qz
q multa deficient vides. Fit eni vt aliqn necessarijs
egeat, vt anxietatib⁹ mordeat. Cuz hec depelle neq/
at: etia id qd maxime petebat potes ee desistat. Sicut
rocinari de honorib⁹, gloria, voluptatib⁹ licet. Nam
cu vnunquodqz hoz qd cetera sit, quisquis hoz aliqd

sine ceteris petit: nec illud qd e qd desiderat apprehedit
sine ceteris petit: nec illud qd e qd desiderat apprehedit

prosa nona

quinq; p̄dicta sunt vnū in diuisibilit̄. Ex q̄ p̄z q̄ q̄z hoies querunt ista fm̄ q̄ imp̄fecta in quantum sunt in sensibilib; ⁊ t̄m̄ desiderat ea fm̄ p̄fectione iō hoies nō assequunt p̄ ea qd̄ desiderant

B. Quid igit̄ inq̄? **S.** Si q̄s cuncta simul cupiat adipsi/ sci. **P.** Sūmā qd̄ ille b̄titudinis velit **S.** Sed num in his eā reperiet q̄ demōstrauim⁹ id qd̄ pollicent̄ non posse p̄ferre? **B.** Dime inq̄. **P.** In his igit̄ q̄ singula qd̄a exp̄tedoz p̄stare credunt̄: b̄tudo nllō mō in

uestigāda ē. **B.** Fateor inq̄ ⁊ h̄ nihil dici veri⁹ pōt b̄tudinē repiet in his bōis q̄ demōstrauim⁹ nō posse p̄ferre qd̄ pollicent̄. i. p̄mittūt. **E.** t̄ r̄nt boeci⁹ **Dime inq̄.** **C.** Concludit ḡ p̄bia d. In his ḡ. nllō mō ē inuestigāda b̄tudo q̄ credunt̄ p̄stare singula exp̄tedoz. i. desiderādoz. qd̄ Boeci⁹ p̄cedit. d. **Q.** Quod fateor. i. affirmo inq̄ ita eē. ⁊ h̄ nihil veri⁹ dici pōt. **Nō** si aliq̄s q̄rit oīa quinq; simul/ ille q̄rit b̄tudinē in vniuersali. h̄ errat in p̄ticulari q̄redo eā in illis t̄palib; bōis in q̄bus nō inuenit̄. nō eī summa sufficiētia nec potētia inuenit̄ in eis. et sic p̄z q̄ q̄res vnū illoz vel oīa simul fm̄ q̄ inueniunt̄ in reb; sensibilib; cū habeāt eē in eis mō imp̄fecto/ nō p̄sequit̄ b̄tudinē. q̄res at̄ vnū istoz fm̄ esse p̄fectū: cum omnia sint vnū in diuisibilit̄. oīa querit et querit beatitudinem.

P. Habes igit̄ inq̄ ⁊ formā false felicitatis ⁊ causas **D.** Deflecte nunc in aduersum mentis incuitū **I.** bi einz verā quā p̄missimus statim videbis **B.** Atq; hec inq̄ vel ceco perspicua ē. eāq; tu pauloante monstrasti. dñi false cās apire conabar̄is. **Nā** (nisi fallor) ea vera est et p̄fecta felicitas que sufficientē. potentē reuerēduz celebrē letū q̄ p̄ficiat **A.** t̄q; vt me interi⁹ animaduertisse cognoscas. q̄ vnū horū (qm̄ idem cūcta s̄t) veraciter prestare pōt. h̄ac eē plenā b̄tudinē sine ambiguitate cognosco **P.** **D.** te alumne h̄ac opinioe felicē sentio. si qd̄ hoc inq̄t adieceris. **B.** Quidnā inq̄? **P.** Esse ne aliqd̄ in his mortalib; caducis q̄ reb; putas qd̄ hm̄i statū possit asferre? **B.** Dime inq̄ puto **I.** d q̄ a te nihil vt ampli⁹ desideret̄ oñsuz ē **P.** **Hec** igit̄ vel imagines veri boni/ vel imp̄fecta quedā dare bona mortalibus vident̄ **Vex** aut̄ atq; p̄fectū bonū cōferre non possunt. **B.** Assentior inquam.

P. gratulādo **Boecio** ⁊ alumne h̄ac opinioe te felicē supple dico. si qd̄ h̄ adieceris supple qd̄ mō dicā **E.** t̄ ideo dicit **Boeci⁹** **Q.**uidnā dicā? **D.**ic p̄bia **P.**utas ne aliquid esse i his reb; mōr̄lib; ⁊ caducis. i. ensitor̄: ijs qd̄ possit asferre. i. dare hm̄i statū? **R.**ndet **Boeci⁹** **Dime** puto **E.**t illd̄ ostēd̄ suz ē a te vt nihil ampli⁹ desideret̄ b̄tudinē. **C.**oncludit ergo p̄bia dicens **Hec** igit̄. i. sufficiētia reuerentia. ēē que in reb; caducis inueniuntur vel sunt imagines. i. similitudines veri boni ⁊ vident̄ clare mōr̄lib; imp̄fecta bōa. vex at̄ ⁊ p̄fectū bonū p̄ferre n̄ p̄nt **E.**t dicit **Boc.** **A.**ssentior inq̄. **Nō** sufficiētia ip̄fecta q̄ p̄siderat̄ i reb; t̄palibus n̄ ē vera sufficiētia h̄ t̄m̄ similitudinaria **S.**ufficiētia aut̄ p̄fecta includit oīa alia quattuor. et singulū alioz q̄tuor p̄fecte alia includit. et

Hic p̄bia mouz dubitationē q̄a diā ē iā q̄ hō q̄redo singuluz hoz diuisim: ipe frustra b̄tudinē/ pōt ḡ dubitari vtz q̄redo oīa s̄t: q̄rat be atitudo **D.**icit ḡ **Boeci⁹** i tra **Q.**uid igit̄ inq̄? q. d. l. z nō q̄rat b̄tudo q̄/ rēdo vnūqd̄q; diuisim. qd̄ igit̄ erit si q̄s cūcta s̄t cupiat adipsi. nūqd̄ ille sic velit sūmaz b̄tudis? nūqd̄ **E.**t r̄nt boeci⁹ **E.**t r̄nt boeci⁹

P.ostq; p̄bia assignauit cām false felicitatis. h̄ ont̄ que sit vera felicitas **S.**ecūdo ont̄ in quo sit constituta ibi. **Q.**uid igit̄ agnouisti **P.**rimo p̄bia dicit **H.**abes igit̄ iā cās et formā false felicitatis. nūc deflecte itū itū mentis tue i aduersū. i. in p̄tra/ r̄iū false felicitatis **H.** ē ad verā felicitatē ibi statim videbis verā felicitatē quā p̄missim⁹ **E.**t dicit **Boeci⁹**. **A.**tqui p̄ certe vera beatitudo p̄spiciua ē. i. manifesta ex dictis. etiā hōi ceco. q. d. tā manifesta ē vera b̄tudo et dictis q̄ etiā ceco si aliquid posset vidē pateret. ⁊ tu pauloante monstrasti eā supple verā felicitatē duz conabar̄is aperire. i. declarare causas false felicitatis **E.**t dicit **Boeci⁹** **N.**isi ego fallor ea ē vera et p̄fecta felicitas q̄ p̄ficiat sufficiēte. potēte et reuerendū celebrē ⁊ letū. **E.**t eē tu p̄bia cognosceas me **Boeciū** interius. i. plen⁹ aiaduertisse q̄ sit vera felicitas. ego sine ambiguitate cognosco h̄ac esse plenā b̄tudinē que vnū hoz. i. p̄dictoz veracit̄ p̄t p̄stare qm̄ idē cūcta s̄t **E.**t dicit p̄bia q̄si

Libri tertii de consolatione philosophiæ

ideo illud quod dat unum perfectum dat omnia. s. illud quod dat omnia facit vere perfectum. s. dicit Boetius Illud quod potest veraciter unum proferre illud cognosco esse beatitudinem. **Ite** assentior est solum deponentale. et idem significat cum verbo neutrali quod est assentio

Vic omnia philosophia in quo vera felicitas sit constituta. Et primo tangit ordinem huius partis ad precedentia et docet diuini auxilium esse implorandum ut cognoscat in quo sit vera beatitudo. et inuocat diuini auxilium. scilicet omnia intentus in quo sit vera beatitudo. secunda ibi. **Q**ui perpetua. tertia ibi. **Q**uoniam igitur. **P**rimo dicit philosophia Boetii qui agnouisti que mentiantur beatitudinem nunc superest ut agnoscas unde illam veram beatitudinem petere possis. **E**t dicit Boetius Illud iamdudum a te vehementer expecto. **E**t dicit philosophia Cui diuini auxilium in minimis rebus debet implorari sicut placet Platoni nostro in **T**imeo quid nunc censes faciendum supple in tam arduo negotio. **R**espondit Boetius Inuocandum supple censes et sic sine intervallo philosophia ita modulata est. i. proposuit inuocationem dei metrica modulatione.

Non quod omnino diuini auxilium est implorandum. quod deus est qui diuitias sue sapientie inluit in animas sapienter sibi ut studentibus gratia concessit. cui nihil est difficile. et sine quo nihil possibile est possideri. Ita scribit in prologo de regimine principum. **E**t omne datum optimum et omne donum perfectum desursus est descendens a parte luminis ut dicit alia scriptura. **E**t dicit beatus Augustinus Nemo tam eruditus. neco tam doctus qui supra illustratio non indigeat. **E**t beatus Gregorius Nisi iterum sit qui doceat. inuani lingua doctoris laborat. **I**tem philosophia volens ostendere quod sit vera beatitudo. inuocat diuini auxilium quod premissis nullum rite fundat exordium.

Item est metrum nonum huius tertium quod dicitur homericum ab iuatore quod homerus ipsum adinuenit. et dicitur heroicum a materia quod gesta heroum. i. viro rum illustrium huius metro describantur et dicitur dactylicum a pede predominantante. hexametrum a numero pedum quod constat ex sex pedibus. **I**n quo metro philosophia inuocat diuini auxilium ad ostendendum quod sit vera beatitudo et quod ad ipsam perueniat. **P**rimo quod philosophia captando beniuolentiam dei ipsam multipliciter commendat. et petitionem suam exprimit ibi. **P**ater pater. **C**irca primum sciendum quod tria requirunt ad petitionem exaudientiam. **P**rimo requirit potentia exaudienti. **S**ecundo voluntas. **T**ertio scientia. **D**e primis duobus dicitur in quarto huius philosophia. **D**uo sunt in quibus omnis humanorum actuum effectus. **P**otestas voluntas et potestas. **Q**uod si alter desit nihil est quod explicare queat. **D**e scientia patet. quod sine ea nihil rationabiliter geritur. **V**olens quod philosophia ostendit quod deus possit. velit. et sciat. exaudire suam petitionem. omnia ipsam esse potestatem ex mundi gubernatione. ex celi et terre creatione. ex temporis productione. et omnia ipsam volentem siue beniuolentiam ex sui bonitate clementia quod produxit cuncta. et omnia ipsam esse sapientem ex quodammodo effectum suum specialium productione. secunda ibi. **Q**ue non externe. **T**ertia ibi. **I**n numeris. **P**rimo dicitur quod philosophia quod gubernas mundum perpetua ratione. i. perpetua prudentia tua quod es sator. i. creator terrarum et celi quod iubes tempus ire. i. procedere ab euo. i. a perpetua tua duratione tu manens stabilis. i. immutabilis. **D**as. i. facis cuncta moueri. **N**on quod ista ratio littera. **Q**ui perpetua usque ad illam partem. **D**a pater. debet legi suspensiuè. et potest o huius tenere vocat. admiratiue vel deprecative. **N**on quod gubernare est res in debitu sui finem ordinare. quod specialiter vocat. ad diuinam bonitatem. regit autem prima causa omnes res. preter huius quod miscet eorum eis influendo super eas. et tenet vite et bonitatem. s. auctorem. **L**i. d. causam. **N**on quod mundus huius Aristoteles in libro de mundo est constitutio ex celo et terrarum naturalium. quod in eis sit que mundum deo gubernat perpetua ratione. i. sua prudentia perpetua quod non est in se. **T**oria sic prudentia humana. s. permanens duratione infinita. **N**on sic alius dicit sator quod semina plantarum

Metrum heroicum hexametrum

Qui perpetua mundum ratione gubernas
Terrarum celiq; sator qui tempus ab euo

Ire iubes. stabilisq; manens das cuncta moueri
Circa primum sciendum quod tria requirunt ad petitionem exaudientiam. **P**rimo requirit potentia exaudienti. **S**ecundo voluntas. **T**ertio scientia. **D**e primis duobus dicitur in quarto huius philosophia. **D**uo sunt in quibus omnis humanorum actuum effectus. **P**otestas voluntas et potestas. **Q**uod si alter desit nihil est quod explicare queat. **D**e scientia patet. quod sine ea nihil rationabiliter geritur. **V**olens quod philosophia ostendit quod deus possit. velit. et sciat. exaudire suam petitionem. omnia ipsam esse potestatem ex mundi gubernatione. ex celi et terre creatione. ex temporis productione. et omnia ipsam volentem siue beniuolentiam ex sui bonitate clementia quod produxit cuncta. et omnia ipsam esse sapientem ex quodammodo effectum suum specialium productione. secunda ibi. **Q**ue non externe. **T**ertia ibi. **I**n numeris. **P**rimo dicitur quod philosophia quod gubernas mundum perpetua ratione. i. perpetua prudentia tua quod es sator. i. creator terrarum et celi quod iubes tempus ire. i. procedere ab euo. i. a perpetua tua duratione tu manens stabilis. i. immutabilis. **D**as. i. facis cuncta moueri. **N**on quod ista ratio littera. **Q**ui perpetua usque ad illam partem. **D**a pater. debet legi suspensiuè. et potest o huius tenere vocat. admiratiue vel deprecative. **N**on quod gubernare est res in debitu sui finem ordinare. quod specialiter vocat. ad diuinam bonitatem. regit autem prima causa omnes res. preter huius quod miscet eorum eis influendo super eas. et tenet vite et bonitatem. s. auctorem. **L**i. d. causam. **N**on quod mundus huius Aristoteles in libro de mundo est constitutio ex celo et terrarum naturalium. quod in eis sit que mundum deo gubernat perpetua ratione. i. sua prudentia perpetua quod non est in se. **T**oria sic prudentia humana. s. permanens duratione infinita. **N**on sic alius dicit sator quod semina plantarum

Metrum novum

arbor p̄c̄it. sic deo d̄i sator i q̄ntū celūz fr̄a creavit̄z p̄duxit. p̄ celū at̄z fr̄a itelligit̄ elem̄ta q̄ s̄t i medio. Dicit at̄ terraz/ponēdo numer̄ pluralē p̄ singulari p̄ antithes̄. Nōndū q̄ t̄ps est duratio successiva cū sit numer̄ mor̄ fm̄ p̄z̄t̄z posterius. ex. iij. ph. q̄ duratio p̄cedit ab euo. Ubi notandū q̄ eū ē duratio p̄manēs tō simul nullā h̄ns successione vel mutabilitatē āneraz. z ē idēz q̄ c̄nitas q̄ ē p̄p̄ia duratio dei fm̄ quā deo ē cā t̄pis. Sic ei deo p̄ suū eē cā cuiuslibz cē. z p̄ suam bonitatē est cā cuiuslibz bōi: ita p̄ suā durationē est cā cuiuslibz duratōis. Nō q̄ deo ē ita bilis. i. immutabil. qz nlla sp̄e mor̄ mouet. nō generatōez corruptōe cū sit ingēnabil̄ et incorruptibilis. nec augmētatiōe et dinutiōe cū n̄ sit q̄nt̄. nō alteratiōe nec loci mutatiōe cū sit imperibil. Et p̄bat Ar̄. viij. ph. ex ordie mouētūz z mobilū q̄ n̄cē ē d̄erentiē ad aliqd̄ p̄mū oio immobile. z p̄ se z p̄ accūs. Nōndū q̄ oia a p̄mo s̄t mutabilia vl̄ fm̄ eē vel fm̄ opationē si fm̄ eē b̄ ē duplicē vel fm̄ eē s̄n̄ale sicut entia genēbiliaz corruptibilia. vel fm̄ esse accidētale sic corpa celestia q̄ lz nō mutant genēatiōe et corruptiōe tū mutat̄ fm̄ eē locale. Si at̄ ē mutatio h̄z opationē. sic itelligētē s̄t mutabiles qz i ip̄is ē successio itelleatiōnū. lz h̄ n̄ mutant q̄ ad eē: tū q̄ ad opationē. Aliē exponit̄ Stabil̄z manēs das cūda moueri. vel oibz species motū vl̄ aliqbz sp̄ebz mor̄ accipiēdo motū stricte vel large. Aliē expōit̄ Stabil̄z manēs das cūda moueri nō q̄ oia moueant. s̄ q̄cqd̄ mouet te d̄ate mouet. Et s̄le genus locutionis h̄z Joh. i. Illuminat oēm hoīez venientem i hūc mūdū. nō q̄ oēs simul illuminent. s̄ oēs q̄ illuminant̄ a deo illuminant̄.

Quem non externe pepulerunt fingere cause
Materie fluitatis opus/vev insita summi
Forma boni liuore carens. tu cuncta superno
Ducis ab exemplo. pulcrum pulcerrimus ipse
Mūdū mēte gerens similiqz in imagine formās
Perfectas qz iubens pfectum absoluē partes

Hic phia oñt dēū eē beynolū ex bōitate elem̄tie q̄ oia p̄duxit z dicit̄. Quē. s̄. dēū ext̄ne. i. ext̄nsece cē n̄ pepulef̄t. i. nō coegerit̄ fingē. i. p̄ponē op̄. i. creaturā fluitatis materie q̄ fluit̄ de eē ad n̄ eē. z ecōuerso de nō eē ad eē forme. vev p̄ h̄. insita. i. int̄nseca forma sumi bōi. i. sūme tue bōitat̄. s̄. p̄pulis te fingē op̄ fluitatis matēie. p̄ tu ducis. i. p̄ducis cū/ta exēplo supno. i. ab exemplari p̄petuo. tu ip̄e pulcerrim̄ ab oī d̄formitate clōgat̄ ge res mēte. i. mēoria pulcr̄ mūdū. s̄. architicū z

formās. i. p̄ducēs ip̄m mūdū sensibile s̄ll̄i imagine sic p̄fuit i mēte tua. z tu iubes mūdū p̄fētū. i. p̄fēte p̄ducē absoluē. i. absolutū tenē. sine d̄fētū alicui p̄fētās p̄tes. i. elem̄ta z elem̄tata q̄ sp̄c̄at̄ ad integritatē. mūdū. Nōndū q̄ oē qd̄ necessitat̄ a cā ext̄nseca/necessitat̄ ab efficiēte vel a fine qz n̄ s̄t p̄les cē ext̄nsece. Efficiēs at̄ necessitat̄ dupl̄. vl̄ violetiā inferēdo vt p̄c̄iēs lapidē sursū. vl̄ aliqd̄ p̄ferēdo q̄ naturalit̄ moueāt. sic generās d̄as formā lenitatis/mouz ignē sursū de n̄c̄itate nature. Deo at̄ nō n̄c̄itat̄ ab efficiēte p̄mō. s̄. n̄c̄itate violetie. cū nihil sit poteri eo. nec n̄c̄itate z mō cū nihil ab alio recipiat. nec etiā n̄c̄itat̄ n̄c̄itate finis. qz qd̄ n̄c̄itat̄ ab alio t̄qz a fine/ p̄p̄at̄ ad ip̄z sic imp̄fem ad p̄fētū: eo q̄ finis ē bōm̄ z p̄fētō illi qd̄ ē ad finē. Deo at̄ a nullo ext̄nseco p̄ficiē. Nō q̄ sola bōitas d̄ina coegit̄ ip̄z ad p̄ducēdū op̄ fluitatis materie n̄ at̄ coegit̄ ip̄z necel strādo sed libere mouendo. Nō q̄ inuidia facit q̄ aliqz bonū alteri n̄ p̄icat. qz inuidia ē tristitia de bono alteri. Et qz talis inuidia i deo n̄ ē. ideo sūmā bōitatē p̄ creationē alijs p̄cauit. Unde dicit̄ Plato i Timeo Ab optio inuidia lōge relegata ē. z p̄ p̄sequēs sibi dissimilis put naturaliter cuiusqz capax b̄itudis eē poterat. efficiqz voluēt. Nō q̄ sic in agētibz p̄ naturā forma rei fieri de p̄existit̄ i agēte h̄z eē reale. sic i agētibz h̄z itelleatū forma rei p̄ducēde p̄existit̄ h̄z eē itelleuale. Sicut artifex volēs p̄ducē domū. oz formā domū p̄mo i mēte p̄existit̄ tāqz exēplar ad cuius imitationē faciat domū in materia. Cū igit̄ deo sit agēs p̄ itelleatū p̄ducēs mūdū ip̄e p̄habuit i mēte sua exēplar mūdū et oīm partū eius. ad cui imitationē p̄ducit mūdū extra. supple q̄ mūdū in mente diuina p̄existens dicitur archityp̄. ab archos qd̄ est princeps et typos similitudo quasi principalis similitudo cuius imago dicitur iste mundus sensibilis.

Tu numeris elemēta ligas. vt frigora flāmis
Arida cōueniāt liq̄dis. ne purior ignis
Euolet aut mersas deducāt pondera terras

Hic phia cōmēdat̄ deū ex p̄te sapie quo ad specialez effectū p̄ducit̄. Et primo ex p̄ducit̄ōe elementoz. z ex p̄ducit̄ōe aie mūdū. tertio ex p̄ducit̄ōe n̄faz aiaz. sc̄da ibi. Tu triplicis. tertia ibi. Tu causis. Primo dicit̄ p̄ tu ligas elem̄ta n̄ueris. i. p̄portioibz n̄ueralibz vt elem̄ta frigida p̄ueniāt. i. p̄cordēt flāmis. i. calidis elem̄tis. z vt arida. i. sicca elementa p̄ueniāt liq̄dis. i. humidis elem̄tis ne ignis pu

Prosa decima

Nō q̄ p̄ ignē reducē: intelligit ardorē charitatis q̄ hoīem auersū a deo vicijis: facit ip̄m redē
stutib⁹ nisi enī hō deū amet: ip̄m nō q̄rit: nisi q̄rat nō inueniet: nisi inueniat: ad ip̄m nō reuertet

Da pater augustam menti conscendē sedē

Da fontem lustrare boni. da luce reperta

In te conspicuos animi defigere visus

Dilijce terrene nebulas et pondera molis

Atq; tuo splendore mica, tu nanq; serenū

Tu requies tranquilla p̄ijs. te cernē finis

Pncipiū. vector. dux. semita. f̄min⁹ idem.

Dore. tu nāq; es serenū q̄. s. oia illustrant. tu es trāq̄lla req̄es p̄ijs. s. mētib⁹. te cernē. i. vidē ē finis
supple oim. tu idem ex̄ns es p̄ncipiū qz origo oim rez. tu es vector qz vehis nos p̄ grām q̄ pueni
re nō possum⁹ p̄ naturā. tu es dux ducens ab errore ignorātie ad veritatē sapie. tu es semita cuz
sis viat̄ ritas. z p̄ te ad te ip̄m puenit. tu es f̄minus vlē quē nihil q̄rit cū sis sumū z p̄fectū bo
nū. **N**ō q̄ sedes sumi boni d̄ angusta. i. subtil. qz vix magno labore ad ip̄am puenit. vl̄ d̄ au
gusta. i. nobil qz nihil sibi p̄pari p̄t **I**tē deū vocat fontē sumi boni. sic ei rituli h̄nt existēz finē
a fonte et ip̄se a nllō. sic a deo oē bonū h̄z eē. ip̄e at a nllō **N**ō ad h̄ q̄ sedes sumi boni p̄cedat

Postq; p̄bia captauit beniuolentiā dei ip̄sū
multipl̄r p̄mēdādo. h̄ exp̄mit suā petitionē. d.

Dp̄ qui facis oia p̄dīta da. i. p̄cede mētī hū
mane p̄scendē augustā. i. nobile sedez sumi bo
ni. da lustrare. i. inuestigādo inuenire fontē bo
ni. i. deū q̄ est fons ois boni. da luce reperta. i.
cognitione p̄habita i te defigē. s. p̄ amorē. p̄p̄i
cuos visus. i. claros intuit⁹ animi. i. rōnis z in
tellect⁹. **D**p̄ tu dilijce. i. disp̄ge nebulas. i. ob/
scuritates z pondera. i. q̄uitates trene molis. i.
dilectōnis trene. atq; mica. i. resplēde tuo splē

Nō q̄ qz intellect⁹ z rō impediunt z ob
scurant p̄ affectionē z desiderii trenoz. qz corp⁹ qd̄ corrupit. aggnat aiaz qm̄ corpi ē subiecta iō
p̄bia petit fugari nebulas trene molis. et qz non sufficit fuga tēbray nisi assit lux illūinans. iō pe
tit illūinationē dicēs **A**tq; tuo splendore mica **I**tē dilijcio cis. i. diuersis modis iacē. disp̄gē. i. e/
parare. diuellē. destrue. **E**t d̄ a dis et iacio. z scribit̄ p̄ duplex. i. in sc̄da syllaba.

Demoustrat beatitudinez deum summū bonū esse

Prosa decima tertij li.

Quonā igit̄ que sit imp̄fecti. que etiaz p̄fecti
boni forma vidisti. nūc demōstrandum reoz:

quonā hec felicitatis p̄fectio p̄stituta sit. **I**n quo illd̄
p̄mū arbitroz inq̄rendū. an aliqd̄ hm̄oi bonū q̄le pau

loante definisti. i. rez natura possit existē. ne nos p̄e/
ter rei subiecte veritatē: cassa cogitationis imago de/
cipiat. **S**z quin existat/ sit qz hoc veluti q̄daz omniū

fons bonoz negari nequit. **O**mne enī qd̄ imp̄fectū eē
dict̄: id imminutione p̄fecti/ imp̄fectuz esse p̄hibet.

Quo sit vt si in quolibet genere imp̄fectū quid eē vi
deat̄: in eo p̄fectū quoq; aliqd̄ esse necesse sit. **E**tenī p̄/
fectione sublata: vnde illud qd̄ imp̄fectū p̄hibet extite

rit: ne fingi q̄dem p̄t. **N**eq; enī ab diminutis incōsum
matisq; natura rez cepit exordiū. s̄ ab integris abso

lutisq; p̄cedens: i. hec extrema atq; effecta dilabit̄. **D**e

Ista est decia p̄sa h̄o tertij in q̄
p̄bia ont̄ vbi vera b̄ritudo sit cōsti
tuta. z p̄mo p̄rinuādo se p̄bat b̄ritu
dinē p̄fectā esse i rez natura. z ont̄
in q̄ sit vera b̄ritudo. ibi. **Q**uo s̄o.

Prio diē. **O** boeci qm̄ vidisti in p̄/
cedentib⁹ q̄ sit forma imp̄fecti boni
z q̄ sit forma p̄fecti boni: nūc reoz. i.
opinor esse dem̄randū quonā. i. vbi
hec p̄fectio felicitatis. i. p̄fecta felici
tas sit p̄stituta. in q̄ supple inuestigā
do/ illud ego arbitroz p̄mū eē inq̄rē
dū an aliqd̄ hm̄oi bonū p̄fectuz q̄le
pauante. s. octā p̄sa diffinisti pos/
sit existē in rez natura ne cassa. i. va
na imago. i. sp̄s cogitatiois nos de
cipiat p̄ter veritatē b̄iecte rei. i. exi
stetis rei. s̄ neq; negari qm̄ existet i
rez natura p̄fectū bonū z p̄fecta feli
citas. et h̄o bonū sit veluti fons om
niū bonoz. z tūc p̄bat ip̄m eē tali
rōne. **I**n q̄cūq; genē est rep̄ire imp̄
fectū/ in eodē est rep̄ire p̄fectū. s̄ in
genē rez est rep̄ire imp̄fectū bonū z
imp̄fectā felicitatē. vt p̄z ex p̄cedēti
bus. s̄ in rez natura erit dare p̄fēm

Prosa decima

erit aliqd prius eo. cū pfectū sit prius imperfecto. Illud ergo prius: vel est pfectum bonum vel im-
perfectum. si pfectū illud erit deus. et habetur propositū. si imperfectum erit aliquid eo. cum pfectū
sit prius imperfecto. Itē querit de illo priori: vel est pfectū bonū v' imperfectū. et sic pcedit
in infinitum. vel dabit deum eē perfectum bonum. et hoc innuit i lra cū dicit Quare ne in infini-
tū rō pcedat.

P. Sed queso inqt te. vide q̄ id sancte atq; inuolab/
bilitate pbes q̄ boni sūmū sūmū deū diximus esse ple-
nissimū. **B.** Quonā inquā mō? **P.** Ne hūc rez omni-
um p̄em/ illud sūmū bonū quo plen^o esse phibet. vel
extrinsecus accepisse/ vel ita naturalit̄ habē p̄sumas.
quasi habentis dei habite q̄ beatitudis diuersam co-
gites esse substātiā? **Nā** si extrinsecus acceptū putes:
prestāntius id qd dederit ab eo qd acceperit existima-
re possis. **Sed** hūc esse rez oīm p̄cellētissimū dignif-
sime p̄stentur. **Qd** si natura qdem inest: s; est rōne di-
uersū. cū de rez p̄ncipe loquamur deo. fingat qui p̄t.
quis hec diuersa coniūxerit.

improbat mēbra p̄mo q̄ de^o nō accepit sūmū bonū ab extrinsecō. **d.** **Nā** si putes bonū qd in deo ē
extrinsecus acceptū/ tūc tu possis. i. potes estimare esse p̄stanti^o. i. meli^o illd bonū qd dederit. eo qd
acceperit. i. deo qd ē falsū. qz p̄stentur hūc p̄cellētissimū oīm rez. **Tūc** pbat q̄ pfectū bonū i deo
nō est in ipō naturalit̄ tanq; differēs a s̄na sua dices **Qd** si natura. i. p̄ natura inest deo sūmū bo-
nū s; est diuersū ab ipō rōne q̄ditariua. fingat q̄ p̄t q̄s hec diuersa p̄iūxerit. i. deū z sūmū bonū. q.
d. nō est dare aliq̄e priorē ista diuersa p̄iūgentē **Nō** q̄ rō quā phia p̄tendit ē ista. **Sūmū** bo-
nū qd est in deo vel est acceptū ab extrinsecō/ vel inest sibi naturalit̄. si ab extrinsecō/ aliqd erit pre-
stantius et nobili^o deo. qz dās sūmū bonū/ p̄stanti^o est recipiente ipm. **Si** at inest deo naturalit̄:
vel tanq; idem sibi: vel tanq; diuersū ab ipō. **Si** tanq; idem sibi: habet p̄positū. si tanq; diuersū
ab ipō: erit aliqd prius qd ista diuersa p̄iūxerit. talia aut̄ fingē est difficile

Postremo qd a qualibz re diuersū est. id nō est illud
a quo intelligit̄ eē diuersuz. **Quare** qd a sūmo bono
diuersuz est. sui natura id sūmū bonū non est. **Qd** ne/
fas ē de eo cogitaē. quo nihil p̄stat esse prestāntius

si a qlibz re/ illud nō ē illd a q̄ videt̄ esse diuersū. qre qd sui natura diuersū ē a sūmo bono: illd
nō est sūmū bonū. si igit̄ sūmū bonū ita sit in deo q̄ fm naturā sit diuersuz a deo/ sequit̄ q̄ deus
nō sit sūmū bonū. qd nefas est cogitare de deo. q̄ nihil p̄stat esse p̄stantius. **Nō** si aliqd eēt i deo
diuersū ab ipō: deus eēt p̄positus et nō essentia simplicis. qd est falsū. **Itē** qd est in deo diuersū
ab ipō/ vel est accidens vel ps ei^o. nō accidens qz de^o nō est subiectū alicui^o accidētis. si est ps
ei^o/ cū ps p̄cedat totū: aliqd erit prius deo. quod est falsum

Ommino enī nulli^o rei natura suo p̄ncipio melior po-
tēit existē. **Quare** qd oīm p̄ncipiū sit: id etiā sui s̄stan-
tia sūmū eē bonū/ verissima rōne cōcluserim. **B.** **Re-**
ctissime inquaz **P.** **Sz** sūmū bonū b̄titudine eē con-
cessum ē. **B.** **Ita** ē inquā. **P.** **Igit̄** inqt deuz eē ipaz

Dic phia oīt p̄ quē modū vera
b̄tudo sit in deo. qz non est in deo
tanq; aliqd distinctū ab ipō. sic ac-
cidens a subiectō. s; e idē cū ipō qd
pbat q̄ttuor rōnib^o. scdā. ibi. postre-
mo. t̄tia ibi **Dio** enī. q̄rta ibi **Respi-**
ce inqt **Prio** p̄mittit intētū suū cū
quadā diuisione cui^o mēbra impro-
bat. **d.** **Boeci** q̄so te vide q̄ id san-
ctē. i. firmit̄ z inuolabit̄ pbes q̄ di-
rim^o sūmū deū esse plenissimū sūmū
boni. **Et** dicit boeci^o **Quonā** mō sup-
ple hoc pbat. **Tūc** ponit phia diui-
sionē. **d.** **Presumis**. i. putas ne hūc
p̄ez oīz rez accepisse extrinsec^o illd
sūmū bonū q̄ phibet eē plen^o. v' p̄-
sumis ita naturalit̄ h̄re a se illd bo-
nū q̄ cogites diuersā eē s̄nam dei
habētis et b̄titudis habite. **Et** tunc

Dic phia ponit scdā rōnem q̄
sūmū bonū in deo nō d̄t ab ipō. z
est rō talis. **Illud** qd est diuersū ab
alio nō est illud a q̄ est diuersū. si q̄
sūmū bonū esset diuersū a deo/ de^o
nō esset sūmū qd nefas est dicē. vñ
dic̄ i lra. **Postremo** illd qd ē diuer-

Dic phia pōit t̄tia rōnez q̄ talē
Illud qd ē p̄ncipiū oīm formalit̄: ē
sūmū bonū qz sūmū bonū nō p̄t eē
p̄ncipiū. s; de^o est p̄ncipiū oīm. s;
formalit̄ est sūmū bonū. sūmū at̄ bo-
nū est b̄tudo. s; de^o formalit̄ est sū-
ma b̄tudo. **Un̄** dicit in lra **Dio**. i.
h i

Dic phia pōit t̄tia rōnez q̄ talē
Illud qd ē p̄ncipiū oīm formalit̄: ē
sūmū bonū qz sūmū bonū nō p̄t eē
p̄ncipiū. s; de^o est p̄ncipiū oīm. s;
formalit̄ est sūmū bonū. sūmū at̄ bo-
nū est b̄tudo. s; de^o formalit̄ est sū-
ma b̄tudo. **Un̄** dicit in lra **Dio**. i.
h i

Dic phia pōit t̄tia rōnez q̄ talē
Illud qd ē p̄ncipiū oīm formalit̄: ē
sūmū bonū qz sūmū bonū nō p̄t eē
p̄ncipiū. s; de^o est p̄ncipiū oīm. s;
formalit̄ est sūmū bonū. sūmū at̄ bo-
nū est b̄tudo. s; de^o formalit̄ est sū-
ma b̄tudo. **Un̄** dicit in lra **Dio**. i.
h i

Libri tertii de consolatione philosophie

generalit' nulli rei natura poterit
e' melior suo principio, q're qd' oim' e'
principiu' sic deus; illud etiã conclusim
verissima rone sumu' esse bonu' sub/
stantia. i. p' sui substantia, cui assentiens boeci' dicit plenissime inq' conclusu' est. Subiungit p'bia. **S**z su
mu' bonu' esse beatitudinē cessu' est. **D**icit boeci'. ita est inq'ua. **C**oncludit q' p'bia. **I**git' necesse e' deuz
p'ferri ipam beatitudinē. **D**icit boeci'. **N**ec queo refragari. i. resistē priorib' p'positis. i. p'missis. z ego
p'picio hoc illatu' e' p'sequēs illis. i. ad illa. **N**ō q' principiu' oim' rez oz esse sumu' bonu' substanti/
aliq'. qz si aliqd' aliud a principio eēt sumu' bonu' substantialit' sic aliqd' principiati' sequit' q' principia
tū sit nobilius suo principio. nā bonu' substantialit' nobili' est bono accidentalit'. **I**te si principiu' nō e'
bonu' substantialit' s' accidentalit'. cū oē qd' e' t'le p' accidēs: reducat' ad aliqd' t'le p' se. tūc principiu' reduce/
ret' ad aliqd'. et p' p'ns nō eēt principiu'.

Die ponit q'rtā rōnez q' beatitudo
in deo nō differt ab ipso. **S**i beati/
tudo differret a deo: cū vtrūq' tam
deus q' beatitudo sit sumu' bonu'. eēt
duo summa bona q'z vnū nō esset al/
ter. et cū vnū desit alteri neutz erit
p'fectū z sumu' bonu'. qz p'fectū e' cui
nihil deest. s' necesse e' beatitudinē e'
idē euz deo. **U**n' dicit in lra. **P** boeci'
respice an hinc qd' mō dicā illd' qd'
p'batū est firmi' approbet'. duo sum
ma bona esse nō pnt que sint a se di
uersa. etenim liquet. i. manifestū est q'
bona q' discrepāt alterz non esse qd'
alterz sit. q're cū alterz desit alteri neu
trū poterit esse p'fectū. cū p'fectuz sit
cui nihil deest. s' manifestuz e' illud
nō e' sumu' bonu' qd' nō est p'fectū. igit' nullo mō pnt esse diuersa ea q' sunt summa bona. s' deū et bri
tudinē collegim' esse summu' bonu' q're necesse est ipam naturā que est diuitas. i. naturā dei e' su
mā beatitudinē. quare necesse est ipaz naturā que e' diuitas. i. naturā dei e' sumā beatitudinē. qd' bo/
eci' approbās dicit nihil verius est ipsa re nec rōcinatione firmi'. nec deo digni' p'cludi p't. **N**ō
ex q'ro topicoz qd' p' supabūdantiā dī vni soli puenit. cū igit' sumu' bonu' dicat' p' supabūdantiā:
nō erūt duo summa bona. **I**te si essent duo summa bona: vel essent eiusdē speciei v' differret' specie.
si eiusdē speciei: erūt eqli' p'fecta et vnū erit supfluū. si dīnt spē: vnū erit p'fectū' altero. qz impossi
bile est duas spēs esse eqli' p'fectas. s' qd' est imp'fectius nō est sumu' bonu'. s' nō s' pla' summa bō.

Hic p'bia p'cludit ex dictis q'ndā
p'clonem corollariā. d. **S**up hec p'
dicta ego tibi dabo corollariū. i. cō
clusionē corollariā ita scz. **S**ic geo
metre aliqd' solent demonstratis suis
p'positis inferre que illata ipivocāt
p'posita. i. aptiones. **E**t tūc ponit
corollariū q' ois beat' e' de'. qd' sic
infert. qz adeptione beatitudinis sunt ho
mines bti. beatitudo nō est ipa diuini
tas vt p'batū est: manifestū e' hoies
beatos fieri adeptione diuinitatis. s'
sic adeptōne iustitie sunt hoies iusti
et adeptōne sapie sapiētes. ita nē
est adeptōne diuinitatis esse beatos
sive deos. **I**git' ois btus e' de'. s' na
tura q'dez vn' deus est z nō plures

titudinē necesse est p'ferri. **B.** **N**ec p'positis inq'ua p'ri
oribus refragari queo. et illis hoc illatu' consequens
esse perspicio.

P. **R**espice inquit/ an hinc quoq' idem firmius ap'
probet' q' duo summa bona que a se diuersa sint esse nō
pnt. **E**tenim que discrepant bona nō esse alterū qd' sit
alterz liquet. **Q**uare neutru' poterit esse p'fectū/ cū alte
rutri alterū deest. **S**ed qd' p'fectū nō sit/ id sumu' non
esse manifestū est. **N**ullo mō igit' que summa sunt bona
ea possunt esse diuersa. **A**tq' et beatitudinēz et deum:
summu' bonuz esse collegim'. **Q**uare ipam necesse est
summā esse beatitudinē: que sit summa diuinitas. **B.** **N**i
hil inq'ua nec re ipsa verius. nec ratiocinatione firmi
us. nec deo dignius p'cludi potest.

P. **S**up hec inq't igit' veluti geometre solēt demon
stratis p'positis/ aliqd' inferre q' p'posita ipi vocāt:
ita ego quoq' tibi veluti corollariū dabo. **N**ā qm' be
atitudinis adeptiōe sunt hoies beati. beatitudo nō e' ipsa
diuinitas: diuinitatis adeptiōe beatos fieri manifestuz e'.
Sz vti iusticie adeptiōe iusti: sapie sapiētes fiunt. ita
diuinitatē adeptos. deos fieri sili' rōne necesse est. **D**is
igit' beatus: de'. s' natura q'dē vn'. participatiōe nō
nihil p'hibet eē q' plurimos. **B.** **E**t pulcrū inq'ua s'
atz p'ciosū sive p'posita sive corollariū vocari maui

participatione at nihil prohibet plures deos esse. **N**ac personam pmedans boeci⁹ dicit. **E**t pulcrum in qua hoc. s. qd mo conclusi atq; p ciosu suae porisma siue corollarium maus. i. magis velis ipm vo/ cari. **N**o q ois beat⁹ est de⁹. hoc pbat ex lra sic. **V**oies sunt bti adeptione btrudis. s. btrudo e diuitas. s. hoies sunt bti adeptione diuitatis. s. adeptione diuitatis aliqs efficit deus. s. ois beat⁹ est deus. **N**el pt sic argui. **A**deptione diuitatis aliqs efficit deus. adeptione diuitatis aliqs efficit beatus. cu diuitas sit idem cu btrudine. s. ois btrudis est deus. **N**o fm **U**guil. porus ri est subtile foramen in corpe p qd sudor emanat. **I**nde porisma atis. i. aptio vel illuminatio sensus. **D**i cum etia porismata regule quas geometre pponit ad aliqd ostendendu eo q aperiatur illuminent mente lectoris. **E**t ipse allegat boeciū in hoc libro de hoc noie porisma. **N**o fm eundē **U**guil. a corona venit coronariū qd est premiū victorie vel premiū belli vel certamis. s. corona vel ali qd aliud. vel coronariū est vnde aliqs meret honorē vel adipiscit coronā. **E**t etia allegat boeci um in hoc loco de hoc noie coronariū. s. cōter ipm noiam⁹ corollarium. et est corollarium celo se quēs ex pmissis. **N**o aliqs dicit **S**i ois btrudis est de⁹. cu plures sint bti: plures erūt dū. **R**ūdet boe cius q vn⁹ est de⁹ naturalit⁹ essentialit⁹. s. picipatiue scz picipatione stutis z immortalitatis pnt eē plures dū. **U**n ps **E**go dixi dū estis z filij excelsi oēs. **I**te innuit pbs rj. metaph. vbi sic pclu dit **N**o valet pcalitas pncipū. sit y vn⁹ pnceps. s. fm naturā z essentiā. **E**rgo dicit **S**en **U**ir spe culatiū est qd de⁹ in hūano corpe hospitat⁹. **P**ro q vlteri⁹ nōndū q de⁹ est qdruplex. **A**liqs e de⁹ nūcupatiue vt idolū. ali⁹ vsurpatiue vt demones cultū dei sibi vsurpātes vt dicit scriptura **D**ēs dū gentiū demonia **T**erti⁹ picipatiue vt hoies btrudine picipātes. **Q**uart⁹ est de⁹ natu/ ra/ hūs essentia eternitatē. imutabilitatē. z incōicabilitatē **P**rimis tbus modis pnt hū esse plures dū s nō qrtō mō **U**ltio nō deitatē siue diuitatē picipare nō est nisi immortalitātē. impassibilitatē. subtilitatē. z agilitatē adipisci. nā mortale additū nob separat nos a dūis. vt dicit **P**orphyrus. s. adeptione immortalitatis erim⁹ dū

P. Atq hoc qz pulcrum nihil est qd his annectēduz esse ratio psuadet. **B.** Quid inqūa? **P.** Cū mlta inqt btrudo pntē videat/ vtz ne hec oia vnū veluti cor/ pus btrudis quadā partiū varietate piungant. an sit eoz aliqd qd btrudis substātiāz ppleat. ad hoc nō ce/ tera referant⁹. **B.** Vellē inqūa id ipsaz rez pmemora/ tione patefacēs. **P.** Nōne inqt btrudine bonū esse censuim⁹? **B.** Ac sūmū qdem inqūa. **P.** Addas inqt hoc oibus licet. **N**ā eadē sufficiētia/ sūma est. eadē sū/ ma potētia. reuerentia quoq; claritas ac voluptas be/ atitudo esse iudicat. **B.** Quid igit⁹? **P.** Beccine oia bona. sufficiētia potētia. cetera q; veluti quedā beati/ tudinis mēbra sunt. an ad bonū veluti ad hūicē cun/ cta referunt⁹? **B.** Intellego inquam qd inuestiganduz aponas: sed quid pstituas audire desidero

P. Quid igit⁹ estimas dicendū. beccine. i. nūquid hec oia. s. sufficiētia. potētia. z sē veluti qdā mēbra btrudis an cūcta referunt ad bonū veluti ad hūicē. i. tanq; ad sūmā rōnem appetendi oia alia. **T**ūc boeci⁹ fatef se intelligē qōnem et pstolari ei⁹ solutionē dicēs. **I**ntelligo qd pponas in/ uestigandū. s. desidero audire qd pstituas. i. diffinitas qōnem dissoluēdo. **N**o q qstio quā pbia mouet ē ista **U**tz p dīctā qng. s. sufficiētia. reuerētia. z. pstituat btrudine sic diuersa mēbra vnū corpus vel vtz oia sint eadē z referant ad aliqd vnū. s. ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista. **N**o qz in btrudine est sūmū bonū. z in btrudine est sufficiētia. reuerētia. potētia. glā z iocūditas. iō

Dic pbia mouet circa p dīctā qn dā dubitationē. z soluit eā sibi. **C**u/ tus discretionē. **P**rio dicit **E**x q dicit s corollarium eē pulcrū. **A**tq p certo s qd iā dicā nihil est pulcrū qd rō psuadet eē annectēduz his. s. di/ ctis. z dicit boeci⁹ qd est pulcrū illud **D**ic pbia. cū btrudo videat multa pntē dubitat vtz hec oia piugant. i. pstituat veluti vnū corpus btrudinis qua dā varietate ptiuz. an sit aliqd eoz qd ppleat substātiāz btrudis ad qd cetera referant⁹. **T**ūc boeci⁹ petit hāc qōnem magis elu/ cidari. **B.** Vellē inqt vt patefacēs illud qd qris p mēcoratione ipaz re/ rū supple exemplificando. **E**t pbia pdescendēs boecio qrit. nōne censu/ smus btrudine esse bonū? **D**ic boe/ cius certe sūmū bonū. **C**ui pbia. **L**icet. i. licitū est addas hoc. s. sūmū oī bus his. nā btrudo est sūma sufficiētia. eadē est sūma potētia. z iudicat esse sūma reuerētia. claritas z volu/ ptas. **U**tz p dīctā qng. s. sufficiētia. reuerētia. z. pstituat btrudine sic diuersa mēbra vnū corpus vel vtz oia sint eadē z referant ad aliqd vnū. s. ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista. **N**o qz in btrudine est sūmū bonū. z in btrudine est sufficiētia. reuerētia. potētia. glā z iocūditas. iō

Prosa undecima

derada. Et dicit boeci⁹. Demonstratum est inquam. nec villo modo dubitari potest. **U**lterius querit philosophia **I**lla quae cum discrepant mimes sunt bona. et cum ceperint esse unum/fuerint bona. nonne haec contingit fieri bona adeptione unitatis? **D**icit boeci⁹. Ita videtur inquam. Et subdit philosophia. scilicet oportet quod est bonum participatione boni: eo quod cedis esse bonum an mimes? Et dicit boeci⁹. Ita est. **T**unc philosophia ex processis concludit maiorem. d. **I**gitur si licet modo oportet ut cedas unum et bonum esse idem. et confirmat illam conclusionem per locum ab effectu. d. **N**amque eadem est substantia eorum quae non est naturaliter diuersus effectus. quia idem in quantum idem/naturum est facere idem. **B**oeci⁹ procedens dicit. **N**egare inquam nequeo. **N**on ex se sic probatur quod unum et bonum sint idem. **Q**uia non sunt bona nisi quia sunt unum: illa non sunt bona nisi adeptione unitatis. scilicet omnia sunt bona adeptione unitatis. scilicet unum et bonum idem sunt. **V**el aliter arguitur sic. **O**mnia sunt bona adeptione bonitatis. omnia sunt bona unitatis. scilicet unum et bonum idem sunt. **A**liam rationem inuit in se dicens. **I**lla sunt unum quae non est diuersus effectus. quia idem in quantum idem/naturum facit nisi idem. ex. ij. de generatione. scilicet unum et bonum non est diuersus effectus. quia effectus vtriusque est bonum. scilicet sunt idem. **E**t haec conclusio patet ex. iij. metaphysice vbi Aristoteles vult quod bonum et unum conuertantur.

P. Nosti ne igitur inquit. omne quod est. tadium manet atque subsistere quod diu sit unum. scilicet interire atque dissolui poterit atque unum esse destiterit? **R**. Quomodo non? **P**. **E**t in animalibus inquit. cum in unum coeunt ac permanet anima corpusque: id animal vocatur. **C**um vero haec unitas vtriusque separatione dissoluitur: interire nec iam esse animal liquet. **I**tem quoque corpus cum in vna forma membrorum coniunctione permanet: humana visus species. **A**t si distribute segregateque partes corporis distraxerit unitatem. desinit esse quod fuerat. **E**oque modo percurrenti cetera. perculdubio patebit subsistere unum quodque diu unum est. **C**um vero unum esse desinit: interire. **B**. **C**onsideranti inquam mihi plura mimes aliud videtur

festum esse animal interire et iam non esse animal. **P**onit aliud exemplum. **I**psium etiam corpus humanum cum permanet in vna forma coniunctione membrorum tunc visus. i. videtur humana species. scilicet si partes corporis distribute et segregate. i. separe ab inuicem distraxerint unitatem corpus desinit esse quod fuerat. **E**odem modo percurrenti cetera perculdubio patebit unum quodque subsistere. i. permanere diu esse unum. cum vero desinit esse unum interire videtur esse. **E**t dicit boeci⁹. **M**ime inquam videtur mihi aliud consideranti plura. **N**on quod alius dicitur. non videtur esse et esse unum sint eadem. quia mali sunt et tamen non sunt unum. **P**robatio. **U**num et bonum sunt idem ut iam probatum est. scilicet mali non sunt boni. scilicet non sunt unum. **I**ta ratio soluitur ex quarto habet negationem maiorem. quia philosophia quarto habet probat malos non solum non esse potentes sed simpliciter non esse. unum mali bene sunt mali. sed quod simpliciter dicantur esse non est verum. sicut homo mortuus simpliciter non est homo. et de hoc videbitur in quarto.

P. Est ne igitur inquit. quod in quantum naturaliter agat: relicta subsistendi appetentia: venire ad interitum corruptioque desideret? **R**. **S**i animalia inquam considerentur quae habent aliquam volendi nolendi que naturam: nihil inuenio quod nullis extra cogentibus abijciant manendi intentionem: et ad interitum sponte festinent. **O**mne namque animal tuum salutare laborat. mortem vero perniciemque deuorat. **S**ed quid de herbis arboribusque. quod de inanimatis omnino presentia rebus: **C**ontrarius dubito?

Dicit philosophia probat minores. scilicet quod omnia appetunt esse unum per tale rationem. **U**num quodque tadium manet atque subsistit quantum diu est unum. scilicet omnia naturaliter appetunt manere et subsistere. scilicet omnia appetunt esse unum. **I**lli rationis primo declarat maiorem. 2. maiorem ibi. **E**st ne igitur. 3. resumpta maiore concludit intentum ibi. **Q**uod autem inquit. **P**rimo declaratur maiorem quod unum quodque tadium manet quantum diu est unum. dicit. **N**osti o boeci omne quod est tadium manere atque subsistere quantum diu sit unum. et cum desinit esse unum: pariter contingit dissolui atque interire. **Q**uerit boeci⁹. **Q**uomodo non? **P**hilosophia declarat in exemplo dicens. **I**n animalibus scilicet per se cum anima et corpus in unum coeunt atque permanet unum: illud unum vocatur animal. cum vero haec unitas dissoluitur separatione vtriusque anime et corporis: liquet. i. manere.

Dicit philosophia probat seu declarat maiorem. scilicet quod omnia appetant esse et permanere. **E**t primo ostendit. 2. probat quod talis appetitus est naturalis. scilicet ibi. **N**egat nunc nos. **P**rimo ostendit intentum in animalibus. 2. in vegetabilibus. 3. in rebus inanimatis. scilicet ibi. **A**tque non est. scilicet ibi. **E**tiam. **P**rimo dicit philosophia. **E**st ne aliquid quod in quantum naturaliter agat/desideret per venire ad interitum. i. mortem et ad corruptionem et relicta appetentia subsistendi? **R**espondet boecius. **S**i considerentur animalia quae habent naturam. i. appetitum volendi b iij

Libri tertij de consolatione philosophie

di .i. psequēdi, et nolēdi .i. fugiēdi aliqd. nihil inuenio qd abijciat intētionē manēdi supple i re
rū natura et festinet spōte .i. volutarie ad interitū null' causis ex cogētib'. qz oē aīal laborat tueri
salutē et deuitat mortē et pnicē. s. ego prius dubito qd de hīs et arborib'. et qd de reb' inaiatis
oīo p̄sentia. s. an talia appetāt esse et pmanē. **Nō** boeci' nō dubitat qn aīalia appetāt esse et pma
nē. cui' rōnem inuit. **Illud** qd laborat tueri salutē et vitare mortē h' appetit esse et pmanē. s. oē aīal
est hmōi. s. zc. **Sz** vtz ita sit in vegetabilib' et i reb' inaiatis. de h' dubitat. et p̄t esse rō dubitati
onis. qz in talib' nō s̄t opationes ita manifeste subseruētēs appetitui naturali pmanēdi sic i aīa
lib' q̄ mouent ad p̄cipiendū nutrimentū et ad alia q̄ p̄tinēt ad p̄seruationē vite

Vic p̄bia pbat q̄ vegetabilia sic
herbe arbores appetāt eē et pmanē.
et h' pbat q̄ttuor modis sic patebit
P̄rio ex locoꝝ q̄litate qz i talib' lo
cis nascunt' vbi diuini p̄nt p̄suari i
eē. vñ dīc. **Atq̄** p̄ certe o boeci' nō ē
q̄ possis ambigē. i. dubitāz de h' vtz
inaiataz vegetabilia appetāt eē p̄
mū. i. p̄mo signo. **Cū** tu intuearis her
bas atqz arbores inasci locis sibi cō
uenientib' vbi q̄ntū earū natura. i.
vigor nature queat nō p̄nt cito ex
arescēz interire. nā alie cāpis oriūt
sic oliue. alie mōtib' sic cypressi. alias ferūt paludes sic alnos et salices. alie adherēt saxis sic hbe
q̄ dnr capilli veneris. et barba iouis. aliaz h̄baz s̄t fecūde. i. abūdātes steriles arene vt illi' hbe
q̄ dī murica. q̄s si q̄sq̄uā conat' ēnsferre i alia loca arescūt. s. natura dat vnicuiqz qd sibi puenit. et
elaborat ne intereāt q̄ndiu manē p̄nt **Nō** loc' est p̄ncipiū generatōis qz saluat et p̄seruat locatū
et ipso mediāte s̄tus celestis influit ipsi locato. cū igit' vegetabilia sic hbe et plāte requirāt desmi
nata loca in q̄bus saluant' et in alijs arescant. patet q̄ ipsa appetant esse et pmanere.

Vic p̄bia pbat idē alio signo qd
sumit' ex mō situatōis p̄tū s̄m pue
niētā ad actōnē alimētū q̄ p̄suaf
esse eoz. **Et** dīc **Quid** iudicas ex h'
q̄ oēs hbe et arbores ēhūt alimēta
radicib' velut ore demerso in fras.
et diffūdūt sibi alimētū p̄ medullas
p̄ robur. et p̄ corticē qd nō est nisi p̄
pter appetitū pmanēdi. **Tūc** ponit
aliud lignū quod sumit' de dispōne
p̄tū ad p̄hibēdū nocumētū exnse
cū. d. **Quid** iudicas ex h' q̄ mollissi
mū qd qz sic ē medulla sp̄ recondit'.
i. locat' in interiore sede. i. i medio
plāte. ex hō ruct' qdā ligni firmita
te. vltim' at. i. exterior cortex arboris q̄ patēs mali. i. potens sustinē mala opponit' defensor ad
uersū intēperie celi. i. aeris. **Tūc** ponit aliud signū qd sumit' ex p̄pagatōne seīs q̄ ordinat' ad p̄ser
uationē nature i alio sibi in sp̄. cū nō possit manē idē nūero **Et** dīc **Itā** hō q̄nta est diligētia natu
re vt cūcta p̄pagent' seie multiplicato supple p̄sidera q̄ oia seia q̄s nesciat esse tanq̄ q̄sdā machi
nas. i. infra manēdi nō mō. i. nō tm̄ ad tps: vtz etiā manēdi in p̄petuū generatim. i. successiua ge
neratione. q. d. null' ē cui hec nō pateāt **Nō** q̄ radices plātarū ori siles s̄t cū habeāt eādē opa
tionē. s. ēhē alimētū. **Vñ** at plāte radices infixas tre qz ex fra hūorem ēhūt et alimētū qd p̄mo
diffundit' i medullā. deinde i robur. deinde i corticē. **Est** at medulla mollissimū qd ē i medio plā
te vel arboris nō potēs pati intēperie caloris et frigoris. iō natura ipam locauit i medio quā cir
cūdat robur qd ē lignū arboris. robur at circūdat corticē exteriori tanq̄ defensor et ab intēperie
aeris **Nō** q̄ qz vegetabilia nō p̄nt idē nūero manē. iō natura p̄ducit i eis seia p̄ q̄z p̄pagatio
nē maneant idem in sp̄. s. in suo sili

Vic p̄bia pbat q̄ etiā inaiata ap
petāt eē duob' signis **P̄rio** ex incli
natōe naturali eoz ad locum. et dīc

P. Atq̄ nō est q̄ de h' possis ambigē cū herbas atqz
arbores intuearis p̄mū sibi puenientib' inasci locis.
vbi q̄ntū natura eaz queat/ cito exarescē atz interire
nō possint. **Nā** alie qdē cāpis: alie montibus oriūt.
alias ferūt paludes. alie saxis herent. aliaz fecūde sūt
steriles arene. **Quas** si in alia quispiā loca trāsserre co
nēt: arescāt. **Sed** dat cuiqz natura qd puenit. et ne dū
manē p̄nt/ intereāt: elaborat

Quid q̄ oēs veluti in fras ore demerso ēhūt alimē
ta radicib': ac p̄ medullas. robur. corticēqz diffundūt.

Quid q̄ mollissimū qd qz sicuti medulla ē. intēiore sp̄
sede recondit'. ex hō qdā ligni firmitate. vltim' at cor
tex aduersus celi intemperie q̄ mali patiens defensor
opponit'. **Jam** hō q̄nta est nature diligētia vt cūcta
semie multiplicato p̄pagent'. q̄ oia nō mō ad tps manē
di: vtz generatim qz quasi in p̄petuū pmanēdi veluti
quasdam machinas esse quis nesciat.

Ea etiā q̄ inaiata eē credunt'. nōne qd suuz ē/ qz sili
rōne desiderāt? **Cur** enī flāmas qdē sur sū leuitas. ve

atens eos motus in orbē. i. in circuli redeūdo ad aiām. 7 q̄cqd̄ animū doceat molit̄. i. laborat spe
culādo eē. i. circa res exteriores. ille doceat animū retrusum. i. ad se p̄uersum possidē suis thesau
ris. i. potentijs q̄ s̄t memoria et intellectus. et tūc illud qd̄ atra nubes. i. obscuritas ignorātie du/
dū terit. i. occultauit. illud lucebit. i. apparebit p̄spicaci. i. euidentius ipso p̄hebo. q. d. qd̄ longo tpe
fuit obscurū: lucidū apparebit intellectu. **Nō** q̄ q̄ vult cognoscē verū dirigat rōnem et intelle
ctū ad ipam rē eē et ad rez p̄prietates. et si aliqd̄ cognoscit ex his nō statū iudicet. s̄ i se reuertat
deliberādo an ita sit vel nō sit. qz sepe videt bonū esse qd̄ nō est. et nō eē qd̄ est. sine enī delibe
ratione nō est iudicādū qd̄ nō est longa deliberatione p̄batū. iō dīc̄ p̄hia reuoluat in se lucē inti
mī visus. **Nō** q̄ orbis e linea circūduāta rediēs ad idēz. inflectē s̄ longos mor̄ in orbē est cum
stus aiē ab anima vsqz ad ipam rē diuertit; deliberādo an ita sit vel nō sit s̄m q̄ p̄gnouit.

Non omne nanqz mente depulit lumen

Obluio sam corpus inuehens molens

Heret profecto semen introsum veri

Quod excitatur ventilante doctrina

Nam cur rogati sponte recta censetis

Hi mersus alto viueret fomes corde?

Quis Platonis musa/personat verum

Quod quisqz discit/immemor recordatur

Et interrogati censetis. i. iudicatis vel rīdetis recta sponte. i. volūtarie nisi fomes. i. radix vitatis

mersus. i. latens viuet alto corde. i. p̄funda mēte. Et s̄dit q̄ si musa. i. sapia Platonis p̄sonat ve/

rū illud qd̄ q̄sqz discit recordat̄ immemor. i. oblit̄. Nō q̄ platonī imponit̄ q̄ volūēt aiās oīa sci

uisse anteqz p̄iugerent corpibus. s̄ adūctē corpibus oīa edidisse obliuioni. s̄ p̄ studiūz 7 exercitiū

sapiam recūpasse. s̄ voluit q̄ scire nō ē aliud nisi quoddā antiqz remisci ad quā interionē videt̄

h loq̄ p̄hia. s̄ nō est dicendū q̄ scire fiat p̄ remiscētā/ s̄ scia de nouo adq̄rit̄ p̄ inuentionē vl̄

doctrinā. vez est q̄ intellect̄ n̄ naturalit̄ h̄z in se cognitionē p̄ncipioz p̄ q̄ stute intellect̄ agē

toris exteri? sonās nec s̄ra visa docet. s̄ hec duo mouent 7 excitant. verus ar̄ doctoz est q̄ mēte

interi? illūinat: vitatē ostēdit. Nō q̄ sic sanitas q̄sqz causat̄ a p̄ncipio int̄seco. s̄ a corz. q̄sqz

a p̄ncipio interiori et exteriori puta a medico 7 corde. s̄ nunqz causat̄ a p̄ncipio exteriori sine in

teriori. sic scia q̄sqz adq̄rit̄ a p̄ncipio interiori. puta ab intellectu agēte sic p̄z i h̄ntib̄ sciam p̄ in

uentionē. q̄sqz adq̄rit̄ a p̄ncipio interiori et exteriori simul sicut a doctoz 7 intellectu agēte. nū

qz aut̄ adq̄rit̄ a p̄ncipio exteriori sine interiori.

Mundum deus guber nat. et quibus gubernaculis:

hoc p̄memorat

Qum ego. Platonī inqz vehementē assentior.
nam me hoz iam scdo p̄memoras. **P**rimū q̄
memoriā corporea p̄tagione: dehinc cū meroris mole
p̄sius amisi. **P.** Tum illa. **S**i pora inqz respicias. ne
illud quidē longi⁹ aberit qn̄ recoreleris. qd̄ te duduz
nescire p̄fess⁹ es. **B.** Quid in quaz? **P.** Quib⁹ ait illa
gubernaculis mūdus regat̄. **B.** Memi in quā me insci/
ciam meā fuisse p̄fessum. **S**z quid afferas. licz iam p/
spiciam/ planius tamē ex te audire desidero.

Ista est. xij. p̄sa 7 vltia hui⁹ trū i
qua p̄hia reducit boeciū in cognitō
nem alteri⁹ cui⁹ ignorātiā p̄us p̄fel
sus ē. s̄. q̄bus gubnaculis mūd⁹ re/
gat̄. **P**rio facit h̄. 2⁹ boeciū mouet
qundā q̄onē p̄hie. scda ibi **L**udis ne
me. **P**rimo oñt p̄hia q̄ de⁹ oīa gu/
bernat sua bonitate. 2⁹ oñt modū q̄
oīa gubnat ibi. **S**ed qd̄ dicā. 3⁹ ex
his p̄cludit malū nihil eē ibi. **S**ed
vis ne. **P**rio boeci⁹ assentit dīctis
Platonis in metro. 7 oñt p̄hia ipz
posse reduci in cognitōne cuiusdā
cui⁹ ignorātiā p̄fessus est. 2⁹ p̄hia re
ducit ipm̄ i cognitōne illi⁹. scda ibi

Libri tertijde consolatione philosophie

Mundū hūc. **P**riō dīc **T**um p tūc ego boeci^o in quā vehement^r assentior. i. p^rsentio platonī. nam me o p^rbia hoz. s. q^d de^o sit finis oim rez^r sūmū bonū scdo p^rmemoras. i. recordari facis. primū q^d amisi memoriā. i. q^d erat in memoria corpea p^ragione. i. corpis gūedine dehinc. i. r^o p^rmeozoz bo nū cū amisi memoriā p^ressus mole. i. pondere amoris **T**ūc p^rbia ont q^d nō tm hoz recordabitur p^rp^r dita s. cuiusdā alteri^o q^d ignorare se dicebat dicens. **S**i illa prius p^rcessa respicias nō abe rit longius. s. a memoria tua qn facile recordaberis q^d dudū p^rfessus es te ignorare in p^o li. **E**t querit boeci^o. q^d in quā dīc p^rbia. q^d bus gubnaculis regat mūdus. **E**t dīc boeci^o. **M**emī in quā me fuisse p^rfessum insciciā. i. ignoratiā meā. et licz iā p^rspiciā. i. agnosca tū desidero planius audie ex te q^d asseras. i. q^d de h^o dicas **N**ō q^d boeci^o dīc se r^o p^rmemoratū p^rdictoz q^d de^o sit finis re rū. et q^d sit sūmū bonuz. **P**riō postq^d mole corpis oppressus est/ amisit memoriā eoz. et postea p^r studū recordat^o ē r^o. qz merore z fscicia affect^o in ignoratiā eoz lapsus ē. s. postea p^r instruatōnē p^rbie ad memoriāz redūxit

Vic p^rbia vult oīdē intentū. **E**t p^rmo amonet boeciū de q^dā p^rri^o cō cesso **E**t boeci^o illd^o fatef. z rōne cō firmat. r^o p^rbia ont q^d b^o gubnaculis regat mūd^o ibi. **T**ūc illa inqt. **P**ri mo dīc **O** boeci tu pauloante in p^r mo libro putabas mīme dubitādū hūc mūdū regi a deo. **D**īc **B**oeciū **M**ime arbitoz dubitādū nec vn q^d dubitabo. et ego breuif exponā q^d bus rōnibus accedā ad h^o p^rbanduz **E**t innuit boeci^o rōnes suas d. **V**ic mūdus mīme puenisset in vnā for mā ex tā diuersis z p^rtrarijs p^rtibus nisi essz vn^o q^d tā diuersa p^rungēt. s. qui est de^o. et ipa diuersitas natura rū h^o mundi discors inuicē dissocia ret atqz diuellēt p^rūcta nisi eēt q^d cō tinēt. i. p^rseruaret q^d nexuit. i. p^rūctē q^d s. est deus. ordo h^o natuē tā cer/ tus nō pcedēt nec explicaret tā dispositos mor^o. i. ordinatos motus locis. p^rtibus. efficientia. spa cijs. q^d litatib^o. nisi eēt vn^o q^d idem manēs imobilif disponēt has varietatū mutationes. q^d cōd at h^o est q^d p^r dita. i. creata manet z agitānt. i. mouent. illud v^r sitato cūctis vōbulo nomino deū **N**ō q^d boeci^o inuit tres rōnes q^d mūd^o regat a deo. **P**rima sumit ex diuersaz rez p^rūctōne que tal est. **D**iuersa et p^rtraria nō vniunt inuicē p se. cū igit mūd^o vnit^o sit ex p^rtib^o p^rtrarijs vt ex elemē tis. oportet vt aliqd sit vniens eas z h^o est deus. q^d mūd^o regit a deo. **H**āc rōnem tāgit ibi **M**un dus hic. **S**ecda rō sumit ex p^rtrarioz simul p^rūctōz p^rseruatione q^d tal^o est. **D**iuersa et cōtraria ex p^rrietate sue nature dissociant ab inuicē nisi ab aliq^d p^rseruent. s. p^rtes mūdi sūt diuersē z p^rtrarie. q^d h^o hāc rōnem tāgit ibi **C**ōiūcta h^o. **T**ertia rō sumit ex ordinata motū dispōne q^d talis est **N**ihil certitudinalif z regularif mouēt fm dispōnez loci. p^rtis. efficientie. spacij. z q^d litatis nisi sit vnū r^o cificās et regulās. s. mor^o eoz qui sūt i mūdo: sūt regularif fm p^r dita qnqz. q^d nōc est ponē re cificāntē z regulantē. q^d est deus. q^d mūd^o regit a deo **H**āc rōnem tāgit ibi. **N**on tam h^o certus **N**ō q^d regulares morus sūt in mūdo locis/ q^dntū ad p^rimationē z elongationēz solis in obliq^o circulo. sūt etiā p^rtib^o q^dntū ad variationē diei z noctis. sūt efficientia/ qz luna efficit augmētati onē et diminutionē humidoz fm sui crescentiā et decrecentiā. et efficit fluxū et refluxū maris. **S**ūt etiā ordinati mor^o spacijs qz luna et alij planete maiori et minori spacio qnqz distant a so/ le et ab inuicē. etiā sūt qualitativus. quia in estate causat calor. in hyeme frigus

Vic p^rbia supposito q^d mūdus re/ gat a deo pbat q^d regat ab ipso per suā bōitate. **E**t dīc **O** boeci cū hec ita sentias q^d mūdus regit a deo pu

P. **M**undū inqt hūc a deo regi pauloan mīme dubi tandū putabas **B**. **N**e nūc quidē arbitoz in quā nec vnq^d dubitādū putabo. **Q**uibus q^d in hoc rōnib^o ac cedā: breuif exponā. **M**und^o hic ex tam diuersis p^rtrarijsqz p^rtibus in vnā formā mīme puenisset: nisi vn^o esset q^d tam diuersa p^rungēt. p^rūcta h^oo/ naturaz ipsa diuersitas inuicē discors/ dissociaret atz diuellēt: nisi vn^o esset/ qui q^d nexuit: continēt. **N**ō tam h^oo certus nature ordo pcederet. nec taz dispositos mor^o: locis. p^rtibus. efficientia spacijs. qualitativus. explicaret. nisi vnus eēt q^d has mutationū varietates manēs ipē dis ponēt. **H**oc quicqd ē quo p^r dita manēt atqz agitānt: v^r sitato cūctis vocabulo: deum nomine.

P. **T**uz illa. **C**ū hec inqt ita sentias: parū mibi re/ stare operā puto/ vt felicitatis compos patriā sospes

Prosa duodecima

reuisas Sed que pposuim⁹ intueamur. Nōne in beatitudine sufficientiā nūerauim⁹ deūq; bñtudinē ipam esse cōsensimus? **B.** Ita qdem. **P.** Et ad mundū igi⁹ inq̄t regendū nullis extrinsecis admiculis indigebit. alioq̄n siquo egeat: plenā sufficientiā nō habebit. **B.** Id inquā ita ē necessariū. **P.** Per se igi⁹ solū cūcta disponit. **B.** Negari inquā non p̄t. **P.** Atq; deus ip̄z bonū esse mōstratur est. **B.** Memini inquā. **P.** Per bonū igi⁹ cūcta disponit. Siqdem p se regit oīa: quē bonuz esse p̄sensimus. Et hic est veluti quidā clauus atq; gubernaculū. quo mūdāna machina stabilis atq; incorrupta seruat. **B.** Vehement⁹ assentior inquā. et id te pauloante dicturā/ tenui licet suspicionē p̄speri.

P. Credo inquit. Jam enīz vt arbitroz vigilantius ad cernenda vera oculos deducis stabil⁹ z icorrupta. **Dic boeci⁹.** vehement⁹. i. valde assentior z illud te dicturā pauloan⁹ p̄speri. licz tenui suspitiōe. **Dic p̄bia.** Credo inq̄t q̄ hec puidisti. iā enī vt arbitroz vigilant⁹ q̄z p̄z⁹ deducis oculos ad vera cernēda. Nō q̄ ex lra accipiunt due rōnes ad pbandū intentū. P̄rio pbat q̄ de⁹ p se regit oīa. z talit. In bñtudinē est sūma sufficientia. s̄ de⁹ est bñtudo. s̄ in deo ē sūma sufficientia. tale at nō indiget extrinsecis gubernaculis. s̄ p se de⁹ regit oīa. Scda rō pbat q̄ deus p suam bonitatē q̄ nō distinguit a deo: regit oīa. sic de⁹ p se regit oīa vt visuz est. s̄ de⁹ est ipm bonū s̄ bonū regit oīa vt patz de se. qz sua bonitate et clementia

Sed qd dicā nō minus ad p̄tucndū patet. **B.** Quid inquā? **P.** Cū de⁹ inq̄t oīa bonitatis clauo/ gubernat iure credat: eadēq; oīa sicuti docui ad bonū naturali intentione festinent: num dubitari p̄t q̄n voluntarie regant: seq; ad disponētis nutū veluti puenientia cōtemperataq; rectori sponte cōuertant? **B.** Ita inquā necesse ē. Nec beatū regimē esse videret. si qdem de/ trahantū iugū foret: nō obtemperatū salus. **P.** Nihil est igi⁹ quod naturā seruans deo contraire conē.

B. Nihil inquam

trahantū. i. recusantū. sic bos lasciuiēs recusat iugū etsi nō esset salus obtpantiū. i. obedientiū. s̄ dic p̄bia Nihil est qd naturā seruās conē. i. laboret p̄traire deo. **Dic boeci⁹.** Nihil inquā Nō q̄ cū gubernare nihil aliud sit nisi in finē ordinare. nec aliud est tēn p bonitatē gubernare q̄z p bonitatē in finē dirigē. et cū oīa naturalit tendāt ad bonū tanq; in finē: manifestū est q̄ oīa sponte in finē dirigunt. z ita naturalit oīa sponte obediūt gubernanti z p̄ p̄ns deus regit oīa suauiter Nō q̄ voluntariū fm p̄fectam sui rationem tm̄ inuenit in hñtib⁹ voluntatē. s̄ extendendo voluntariū ad oēm appetitū nō coactū sic p̄t regiri in oībus. z sic accipit s̄

to mihi restatē parua operā. i. parua laborē vt tu p̄pos. i. petens felicitatis sospes. i. san⁹ reuisas p̄iaz. i. cognoscas bñtudinē. **Tūc pbat q̄ de⁹** regat mūdū sua bonitate. **D.** Intueamur q̄ pposuim⁹. nōne nūerauim⁹ s̄ in i⁹. p̄ia in bñtudinē eē sufficientiaz z p̄cessim⁹ deū esse ipam bñtudinēz **Dic boeci⁹.** Ita ē inquā. **Ex s̄ p̄clu** dit p̄bia deū nullo indigē ad regēdū mūdū. **Dic s̄.** Ad mūdū regendū deus null⁹ extrinsecis admiculis indigebit. alioq̄n si ita esset q̄ alieno egeat nō hēbit plenā sufficientiā. **Et dicit boeci⁹.** Illud inquā ē nōariū. iō p̄cludit p̄bia. **De⁹** cūcta disponit. i. regit p se solū. **Dic boeci⁹.** Negari neq̄t. **Tūc p̄bia.** s̄ de⁹ mōstratus est esse ipm bonū. **Memini inquā.** dic boeci⁹. s̄ p bonū de⁹ cūcta disponit. siq̄ dē p se regit oīa quē p̄sensim⁹ eē bonū. z s̄ de⁹ ē veluti qdā clauus atq; gubernaculū q̄ machina mūdi seruat

Dic p̄bit p quē modū de⁹ oīa gubernat. et p̄mo oñt q̄ oīa gubernat suauit. qz oīa sibi obediūt. 2° q̄ gubernat oīa fortit qz nihil sibi resistē p̄t. scda ibi. **De si conē** P̄rio dic **Illud** qd dicā nō min⁹ patz ad p̄tucndū. i. ad desiderandū. **Et dic boeci⁹.** Quid inquā? **Et dic p̄bia** Cū deus iure credat oīa gubernare clauo bonitatis sue. z oīa festinēt naturali intentione ad bonū. sicuti docui p̄s ipsa. nō p̄t dubitari q̄n voluntarie regantur z p̄uertāt se ad nutū disponētis tanq; puenientia. i. obediētiaz p̄pata. i. coaptata suo rectori. **Dic boeci⁹.** Ita inq̄z necesse ē qz nō videret bonū esse regimē dei si foret iugū de/ trahantū. i. recusantū. sic bos lasciuiēs recusat iugū etsi nō esset salus obtpantiū. i. obedientiū. s̄ dic p̄bia Nihil est qd naturā seruās conē. i. laboret p̄traire deo. **Dic boeci⁹.** Nihil inquā Nō q̄ cū gubernare nihil aliud sit nisi in finē ordinare. nec aliud est tēn p bonitatē gubernare q̄z p bonitatē in finē dirigē. et cū oīa naturalit tendāt ad bonū tanq; in finē: manifestū est q̄ oīa sponte in finē dirigunt. z ita naturalit oīa sponte obediūt gubernanti z p̄ p̄ns deus regit oīa suauiter Nō q̄ voluntariū fm p̄fectam sui rationem tm̄ inuenit in hñtib⁹ voluntatē. s̄ extendendo voluntariū ad oēm appetitū nō coactū sic p̄t regiri in oībus. z sic accipit s̄

Libri tertij de consolatione philosophie

Deo licet eni peccator videat deo repugnare ipse non seruat naturam quia peccatum diminuit depra-
uat naturam. **Etiam.** **B.** loquitur hic de appetitu nature ut patet ex superioribus.

Hic philosophia ostendit quod deus regit omnia fortiter quia nihil est quod possit sibi resistere. et confirmat hoc per quandam fabulam. ibi **Accepisti.** **Primo** dicitur **Siquis** conetur resistere deo nunquam aliquid proficiet aduersus eum quem processimus esse potentissimum iure britudinis. id est ex eo quod est britudo. dicitur boecius. **Prorsus** nihil supple potest resistere. **Igitur** dicitur philosophia. non est aliquid quod huic summo bono vel velit vel possit resistere. dicitur boecius. **Non** arbitror. id est dicitur philosophia. **Summum** bonum est quod regit cuncta fortiter suauiter quod disposuit. **Dicitur** boecius. quod. id est quantum me ea summa rationum quam modo conclusa est non modo. id est non tantummodo me delectat. verum et per se ipsa quibus vteris scilicet multa magis delectant me. ita ut stulticia. id est me stultum lacerantem. id est mala reprehendentem magna bula quod nihil potest resistere deo quam talis est. **Gigantes** volentes expellere deos de celo posuerunt montem super montem ut ascenderent. quod videtur **Iupiter** ipsos fulmine deiecit et motibus depressit. et hec in 2^a metamorphoseos. vnde dicitur **Boecius** accepisti. id est didicisti in fabulis gigantes lacessentes. id est lacerare volentes celum. sed fortitudo benigna. scilicet dei illos disposuit. id est deposuit vti indignum fuit. **Non** philosophia sed alludit huius sacre scripture quam dicitur **Attingit** ergo a fine usque ad finem fortiter disposuit omnia suauiter. id est dicitur boecius se non tantum delectari in istis rationibus quantum in suis verbis.

Hic philosophia concludit ex deo quod malum nihil sit. **Et** primo petit assensum boecii. **Uisne** ipsas rationes. id est propones ratione probatas inuicem collidam. id est conponam. fortiter ex solidatione huius dissiliet. id est pcedet quedam pulchra scintilla hitatis. **Et** dicitur boecius fiat inquam tuo arbitrato. id est tua voluntate. **Tunc** ponit propones manifestam. **Ne** modo dubitauerit deum esse omnipotentem. **Dicitur** boecius **Nullus** prorsus ambigat qui mente persistat. id est sane mentis est. **Tunc** assumit aliam propones d. **Qui** homo est omnipotens nihil est quod ille non possit. **Dicitur** boecius. nihil inquam. **Tunc** ponit aliam propones. **Deus** non potest facere malum. dicitur boecius. **Nime.** **Igitur** concludit philosophia malum nihil est. cum illud facere non possit ille qui nihil non potest facere. id est omnia. **Non** sic deus est causa efficiens omnium/ita est finis omnium. vnde dicitur quod fit ab eo: ordinat ad ipsum tanquam ad finem. sed deus facit malum/ordinare ad ipsum tanquam ad finem. et cum ipse sit bonum/malum ordinare ad bonum. sed deus non potest facere malum tanquam aliquid per se intem. **Est** ergo conclusio quam philosophia infert quod malum nihil est. **Ratio** conclusionis est. **Deus** potest facere omne quod est cum sit omnipotens. sed deus non potest facere malum. ergo malum nihil est. **Etsi** dicitur. si malum nihil est cum homo damnetur per malo/damnabitur per nihilum. **Dicendum** quod malum dicitur defectum boni non negatiue sed pnatue. et ideo malum est defectum boni quod debet haberi. et quia in parte hominis est illud habere: etsi non habet illud bonum cum debet habere ideo damnat. et potest esse plenum. **Aliquis** tenet solue centum libras etsi non soluat incarcerabit. certum est quod non solue non est aliquid. sed nihil. non tamen simpliciter debet incarcerari per nihilum. sed ideo quia nihil erat quod debuit aliquid esse.

Hic boecius mouet quoniam philosophia. et philosophia soluit. ibi. **Tum** illa. **Primo** boecius admirans de pceptione et puolu

P. **Da** si conetur ait. **Num** tandem proficiet quicquam aduersus eum quem iure britudinis potentissimum esse processimus? **B.** **Prorsus** inquam nihil valeret. **P.** **Non** est igitur aliquid quod summo huic bono vel velit vel possit obsistere. **B.** **Non** inquam arbitror. **P.** **Est** igitur summum inquit bonum quod regit cuncta fortiter suauiter quod disposuit. **B.** **Tum** ego inquam me non modo ea que conclusa est summa rationum. verum multo magis hec ipsa quibus vteris scilicet multa delectant ut tandem aliquando stulticia magna lacerationem sui pudeat. **P.** **Accepisti** inquit in fabulis lacessentes celum gigantes. sed illos quoque vti condignum fuit benigna fortitudo disposuit que tangunt diuinam gubernationem pudeat sui. **Tunc** confirmat per fabulam **Gigantes** volentes expellere deos de celo posuerunt montem super montem ut ascenderent. quod videtur **Iupiter** ipsos fulmine deiecit et motibus depressit. et hec in 2^a metamorphoseos. vnde dicitur **Boecius** accepisti. id est didicisti in fabulis gigantes lacessentes. id est lacerare volentes celum. sed fortitudo benigna. scilicet dei illos disposuit. id est deposuit vti indignum fuit. **Non** philosophia sed alludit huius sacre scripture quam dicitur **Attingit** ergo a fine usque ad finem fortiter disposuit omnia suauiter. id est dicitur boecius se non tantum delectari in istis rationibus quantum in suis verbis.

Sed vis ne rationes ipsas inuicem collidam fortiter ex homini solidatione pulchra quedam hitatis scintilla dissiliet? **B.** **Tuo** inquam arbitrato. **P.** **Deum** inquit esse omnium potentem nemo dubitauerit. **B.** **Qui** quidem inquam mente persistat nullus prorsus ambigat. **P.** **Qui** homo est inquit omnium potentis nihil est quod ille non possit. **B.** **Nihil** inquam. **P.** **Num** igitur deus facere malum potest? **B.** **Minime** inquam. **P.** **Da** lum igitur nihil est inquit cum id facere ille non possit qui nihil non potest.

Nime. **Igitur** concludit philosophia malum nihil est. cum illud facere non possit ille qui nihil non potest facere. id est omnia. **Non** sic deus est causa efficiens omnium/ita est finis omnium. vnde dicitur quod fit ab eo: ordinat ad ipsum tanquam ad finem. sed deus facit malum/ordinare ad ipsum tanquam ad finem. et cum ipse sit bonum/malum ordinare ad bonum. sed deus non potest facere malum tanquam aliquid per se intem. **Est** ergo conclusio quam philosophia infert quod malum nihil est. **Ratio** conclusionis est. **Deus** potest facere omne quod est cum sit omnipotens. sed deus non potest facere malum. ergo malum nihil est. **Etsi** dicitur. si malum nihil est cum homo damnetur per malo/damnabitur per nihilum. **Dicendum** quod malum dicitur defectum boni non negatiue sed pnatue. et ideo malum est defectum boni quod debet haberi. et quia in parte hominis est illud habere: etsi non habet illud bonum cum debet habere ideo damnat. et potest esse plenum. **Aliquis** tenet solue centum libras etsi non soluat incarcerabit. certum est quod non solue non est aliquid. sed nihil. non tamen simpliciter debet incarcerari per nihilum. sed ideo quia nihil erat quod debuit aliquid esse.

B. **Ludis** ne inquam me. inextricabilem laborintum rationibus texens. **Que** nunc quidem qua egrediaris intro

Prosa duodecima

tas. nūc vero quo introieris egrediare. an mirabilem quendā diuine simplicitatis orbē applicas? Etenī paulo ante a beatitudine incipiens/eā sūmū bonū esse dicebas. quaz in sūmo deo/sitam loquebare. Ip̄m quoq; deū/sūmū esse bonū plenāq; beatitudinez diserebas.

Ex quo neminē beatū fore/nisi q̄ parit̄ deus esset: q̄i munusculū dabas. Rursus ip̄az boni formā dei ac beatitudinis loq̄baris esse substātiā. ip̄m q; vnū. id ipsuz esse bonū/docebas. qd̄ ab oī rez natura peteret. Deū quoq; bonitatis gubernaculis vniuersitatē regē disputabas. volentiaq; cūcta parere. nec vllam mali esse naturā. atq; hec nullis extrinsecus sumptis: s; altero ex altero fidem trahente/institis domesticisq; probationibus explicabas

vnū esse id ip̄z qd̄ bonū: et illd̄ bonū dicebas eē qd̄ appeteret a natura oīm rez. et tu disputabas. i. disputādo pbabas deū regē vniuersitatē gubernaculis bonitatis. et cūcta volentia parē. i. obediēte deo. nec vllā esse naturā mali. et hec oīa explicabas nullis rōnib; sumptis extrinsecus. i. non accipiendo p̄ncipia extrinseca. s; institis. i. institis et domesticis. i. p̄p̄is et p̄uenientib; p̄batōnib; rei de q̄ agebat: altero assumpto trahere fidē. i. certitudinē ex altero. Nō laborint; dicebat deo/mus Dedali quā cū aliq; intēdebat int̄re/exiuit. et exēndo int̄uit. et p̄uenit depingi circularib; p̄traditionib; et ensumis h̄ ad designādū circulationes et reuolutiones rōnū. Nō q̄ circuulutor p̄terio rōnū q̄bus p̄bia vsa ē/nō est sic circularis: q̄ vnaz eadē p̄positio sit p̄ncipiū et p̄clo respectu eiusdē. qz sic nō p̄tingit demonstrare circulo vt p̄z. i. possit. s; d̄ p̄terio circularis qz rōnes ex inuicē dependēt. ita q̄ p̄p̄ conclusa in vna: sit p̄ncipiū alteri? p̄clonis in alia. nec p̄pter istas diuersas p̄clones est aliq; diuersitas i deo. s; oīa s̄ idē simplr.

P. Tum illa. Nime inq̄t ludim;. rem qz oīm maxiaz dei munē/quē dudū dep̄cabamur exegimus. Ea ē enī diuine forma substātie vt neq; in externa dilabatur. nec in se externū aliqd̄ ip̄a suscipiat. Sed sic de ea Permenides ait oēm tu circulo adducis sponte multitudine. Rex orbem mobile rotat. dū se immobilez ipsa p̄seruat. Quasi rōnes qz non extra petitas s; intra rei quā tractabam; ambitū collocatas agitauim; / nihil ē qd̄ admirare cū Platone sanciente didiceris cognatos de q̄bus loquunt̄ reb; oportere esse sermones petitas. i. sup̄tas. s; collocatas int̄ rei ambitū quā rē tractabam;.

tu didiceris Platone sanciente. i. p̄firmate. sermones oportē esse cognatos. i. p̄p̄ios p̄uenientes reb; de q̄b; . s; reb; loquunt̄. passim platū pro eo quod est dicunt̄ vel p̄ferunt. Nō q̄ sermones accipiendū sunt fm̄ materiā subiectā. qz certitudo nō est simplr querēda rationibus ex p̄mo est. vbi dicit q̄ disciplinati est t̄m inquirē certitudinē fm̄ vnūq; qz gen; q̄ntū natura rei patit̄.

tionē rōnū q̄bus p̄bia vsa est. q̄rit vtz ista p̄terio rōnū sit ex delusione p̄bie vel p̄ueniat ex natura rei et breuif illas rōnes recolligit dicit. **P.** p̄bia ludis. i. deludis ne me tereus. i. formas laborintū. i. laborem difficile rōnib; faciedo rōnes circulaes. q. i. laborito egrediaris ea pte q̄ introcas. et egrediar. eo loco q̄ introcas. tu applicas quēdā orbe admirabile dīne simplicitatis. i. facti. mirabile circulationē rōnis i diuina simplicitate. Tūc breuif recolligit rōnes. d. tu paulo an incipies a beatitudine dicebas eā eē sūmū bonū. quā beatitudine tu loq̄bare eē sita in sūmo deo et diserebas deū eē sūmū bonū et plenā beatitudinē. Ex q̄ dabas. i. inferbas q̄i munusculū. i. corollariū. neminē esse beatū nisi esset deus. Rursū tu loq̄baris formā boni eē substātia dei et beatitudis. et dicebas ipsuz

Hic p̄bia r̄ndet boecio ad q̄ones et dicit Nime ludim; nos exegim; . i. p̄fecim; munē dei quē dudū dep̄cabamur rē maximā oīm rez. ea enī . i. tal. forma. i. dispositio dīne substātie vt neq; i ext̄na. i. in exteriora dilabatur. i. cadat. nec suscipiat aliqd̄ extrinsecū i se. Quod p̄bat auēte Permenidis quā p̄mo ponit i greco. de inde sensū ei; subiūgit in latio. d. s; sicuti Permenides ait de ea. s; b̄na dīna q̄ diuina substātia rex orbē mobile rotat. i. mutat res circulatōe genēatōis et corruptōis. et mutādo res ip̄a nō mutat. s; se immobile p̄seruat. Boeci si nos agitauimus. i. coguimus rōnes nō ex. i. nō ab extrinsecos. nihil ē q̄ de h̄ admireris. cū. i. ex q̄

Libri tertii de consolatione philosophie

Cū igitur deus sic regat omnia propter hoc quod immisceat cum eis et licet de causis sermones de diuina substantia accipiendi sunt secundum intranscendens diuine substantie et non secundum extrinsecam cum non immisceat cum eis.

Illud est duodecimum et vltimum metrum huius libri quod dicitur

Metrum glyconicum choriambicum

glyconicum ab inuicem, choriambicum a pede pedante. Primo enim ponitur spondens dicens felix, 2º choriambus dicens quod potuit, 3º pirrhikus vel trocheus. In quo metro postquam phia sunt que sunt vera breuitudo et ubi sit sita: hortat nunc ad perseuerandum in preplatione illius breuitudis. Et primo ponit illud esse felicem quod relictis tremis vacat diuine preplationi, 2º ostendit quod homo preplationem impedit, 3º illud impedimentum vitare docet, scilicet a ibi Quondam, etia ibi. Vos hec fabula. Primo dicit felix supple est quod potuit videre, i. desiderant videre lucidum fontem boni, i. deum qui est fons omnia boni, et felix est quod potuit soluere vincula, i. affectiones quibus tremis, i. tremoribus que sua firmitate trahunt hominem deorsum. Non quod felix est qui speculat fontes boni, et quod premit delectationes frenas. Vnde in libro de pomo et morte Aristoteles scribit Beata est anima que non est infecta prauis opibus huius mundi et intellexit suum creatorem, ipsa est que reuertetur in locum suum in deliciis magnis. Veniunt autem anime que non habent posse redeundi ad patriam suam, turpia enim opera et delectationes corporales impediunt ascensum eius sursum.

Dicit ostendit quod impedit preplationem diuinorum, quod affectus tremoribus, quod declarat per quandam fabulam que talis est. Orpheus filius Calliope fuit citharista que tanta dulcedine cithare resonabat quod non tantum homines sed etiam bruta allerit, et in tantum ea demulset quod imperiosos naturales dimittebat, siluas currere, flumina stare fecit. Vnde habuit vxorem diuam Euridicen quam cum pastor Aristeus ad mare vellet ipsa fugiens per prata/calcato quodam serpente interijt et ad inferos descendit, quam orpheus volens ab inferis reducere deos supinos sua cithara placare cepit, sed cum non proficeret ad infernum descendit in tantum deos infernales delinuit quod processa est ei vxor eius additione: antequam exiret infernum non flecteret retro aspectum vxorem respiciendo, cum autem iam prope exiisset/orpheus amore allectus retro sperit, et sic vxorem perdidit. Circa istam fabulam sic procedit. Primo ostendit quod orpheus ad inferos descendens per vxorem rogauit, 2º quod monstra infernalium placauit, 3º ostendit quod vxor ei processa fuit et eam perdidit, scilicet a ibi Stupet, etia ibi. Tandem dicit primo. Vates thraicinus, i. orpheus de thracia puincia oriundus, dicitur vates, i. sapiens a multis, ille quondam gemens, i. explorans funera, i. mortem iungis, postquam coegerat amnes, i. annos stans, siluas currere mobiles post ipsum flebilibus modis, i. modulationibus cithare que flendo formantur, et postquam cerua iungit intrepidum latus seuis leonibus quod cerua cum leonibus incedebat sequendo modulationem orphici, nec lepus timuit canem visum iam placidum, i. placatum cantu, i. sono cithare quod lepus et canis simul sequebantur ipsum. Cuius autem feruor, i. amor flagrantior, i. ardentior vixeret intima, i. interiora pectoris orphici, et cum modi, i. modulationes qui cuncta subegerant, i. subdiderant non mulceret, i. non placarent dominum, s. Ioue, ipse queres superiores, i. deos imites quod placari non poterat, adiit domos infernales illic temperas blanda carmina sonantibus chordis, ipse deflet, i. flebiliter deat in cithara que quod hauserat ex precipuis fontibus matris, s. de calliope, et ipse deflet quod luctus impotens que facit hominem impotentem sibi dabit, i. processit, et deflet illud quod dabit sibi amor geminas luctum, i. mouens trenara, i. inferna, et rogat dominos vmbraz, i. infernales dulci prece venias, i. relaxatione sue vxoris. Non secundum Aristoteli, i. metaphysicam, et Comentatorem, i. celi et mundi, non omnes accipiunt veritatem per eundem modum, tum propter diuersas

Felix qui potuit boni
Fontem visere lucidum

Felix qui potuit grauis
Terre soluere vincula

Quondam funera coniugis
Vates thraicinus gemens

Postquam flebilibus modis
Siluas currere mobiles

Amnes stare coegerat
Iunxitque intrepidum latus

Seuis cerna leonibus
Nec visum timuit lepus

Jam cantu placidum canem
Cum flagrantior intima

Feruoꝝ pectoris vixeret
Nec qui cuncta subegerant

Dulcerent dominum modi
Immites superos querens

Infernas adiit domos
Illic blanda sonantibus

Chordis carmina temperas
Quicquid precipuis dec

Matris fontibus hauserat
Quod luctus dabat impotens

Quod luctum geminans amor
Deflet, trenara commouens

Et dulci ventiam prece
Vmbraz dominos rogat

Retrum duodecimū

consuetudinē. tum p̄t diuersam naturā. tum p̄t paucitatē instructionis In logica. vñ q̄dam reci/
piunt veritatē p̄ modū demōstrationis. q̄dā p̄ modū auctoritatū. q̄dā p̄ modū fabularū. vt ḡ phia talib⁹
satisfaciat aliqñ demōstratiōib⁹. aliqñ auctoritatib⁹ vñ. aliqñ fabulas inserit sic in p̄posito Nō
q̄ Orpheus dī vates qz carmīa p̄posuit. dī aut vates a vi mētis vel a video. Nō q̄ trenara
dicit q̄ lamētabilia a threnus threni qd̄ est lamētatio. Et trenar⁹ in singlarī est nomē cuiusdam
montis in q̄ dī esse viā ad infernū. in pli trenara significat loca infernalīa sic dīc̄ Uguis. Cōiter
āt inuenit hoc nomen scriptum sine r in p̄ma syllaba apud stolidos et dicunt tenara tenarus. z
sic etiā quidā viciōse scribūt in doctrinali Tenarus infernus. Nā Uguis. scribit tm̄ p r vt tre/
narus et trenara. vñ forsan ex vicio scriptoz qñq; subhīit r. nec retinet e s a in scd̄a syllaba.

Stupet tergeminus nouo

Captus carmine ianitor

Que fontes agitant metu

Vltrices scelerum dee

Jā meste lachrymis madēt

Non ixionium caput

Velox precipitat rota

Et longa siti perditus

Spernit flumina tantalus

Vultur duz satur est modis

Non traxit tycij iecur

cū ei vult sumē aquā vl̄ pomū fugiūt ab eo. iste Tatal⁹ spernit flūia Orpheo canēte. vñ dicit
Tatal⁹ p̄ditus. i. p̄sumpt⁹ lōga. i. maḡ siti spernit flūia Tūc oñdit remissionē pene Tycij. Cū
sciēdū q̄ Tyci⁹ voluit p̄cibē cū Latona matre Apollinis quē Apollo infecit z in infernuz re/
legauit cui⁹ iecur vultur deuorat. Orpheo at̄ canēte vultur cessauit laniare iecur eius. vñ dicit.
Duz vultur ē satur modis. i. modulationib⁹ orphei nō traxit. i. nō laniauit iecur Tycij

Tandem vincimur. arbiter

Umbrarum miserans ait.

Donamus comitem viro

Emptam carmine coniugem

Sed lex dona coerceat

Ne dum tartara liquerit

Fas sit lumina flectere

Quis legem dat amantibus?

Maioz lex amor est sibi

Deu noctis p̄pe terminos

Orpheus euridicen suam

Udidit. perdidit. occidit.

Hic oñt quō orpheus mōstra inferni placauit. d. Ianitor in
ferni qui dī cerberus. q̄ vorator carniuz. ille tergemin⁹. i. hīs
tria capita canina captus fuit nouo carmie. i. melodia prius in
audita. et stupet. i. admirat. Tūc oñt quō alia mōstra placauit.
rit. d. q̄ tres furie infernales Thesiphone. aleto. megera. q̄ st
vltrices scelez inferētes metū p̄ccōrib⁹. ille lachrymabant p̄
pter dulcedinē cithare. vñ dicit Dee. i. furie tres vltrices scelez
.i. p̄ccōz que dee agitāt. i. vexāt fontes. i. p̄ccōzes metu. i. timo
re. iste iā meste madēt. i. fluit lachrymis Tūc tāgit remissio
nē pene q̄rūdā in inferno. z p̄mo ixionis. Ubi sciēdū q̄ ixion
voluit p̄cumbē cū Junone. cuz aut̄ Juno in̄ponēt nube. ixion
piccit semen i nubē. ex q̄ nati sūt cētauri. ip̄e at̄ adiudicat⁹ infer
no p̄tinue voluit i rota q̄ rota stetit orp̄heo modulāte. Cū di
cit Velox rota nō p̄cipitat. i. nō deijcit caput ixionū. i. ixionis
supple Orpheo canēte. Tūc tāgit remissionē pene tantali.
Ubi sciēdū q̄ Tatal⁹ dī lacerasse p̄p̄riū filiū dās cū dīs ad
comedendū p̄ q̄ damnat⁹ fuit Dicit at̄ in inferno hīc aquā vl̄
qz ad mentū. z poma pendētia añ os. z tm̄ deficē siti et fame.
Hic oñdit quō Orpheo vxoz sua p̄cessa fuitz quō eā pdi/
dit d. Tandē arbit. i. iudex umbrarū iste miserās. i. mīaz ha/
bens ait nos vincimur donam⁹. i. restituim⁹ viro. s. Orpheo
comitē p̄iugē em̄ptā. i. p̄paratā carmine suo. sed lex. i. p̄ditio
coerceat ista dona ne fas sit sibi dēducēti vxozē flectē lūia. i.
oculos respiciēdi vxozē duz liquerit. i. reliquerit tartara. Et
tūc exclamat. d. Quis dat. i. imponit legē amātib⁹? q. d. amor
nō debet coereri lege qz amor maioz lex ē sibi. i. amor ma/
ioz est lege. Et s̄dit. Deu p̄pe terminos noctis. i. inferni Or
pheus Euridicen vxozē suā vidit respiciēdo a tergo. eā pdi/
dit ab inferis nō dēducēdo. occidit in inferno eā relinquēdo
Nōndū q̄ ap̄d inferos arbiter. i. iudex umbrarū dicit ad/
amātus qui cogit aias ad faciēdū peccata p̄missa z vnicuiq;
scdm̄ merita sua penā distribuit. Iste adamātus dixit. done/
m⁹ viro p̄iugem Nōndū q̄ amor nō potest lege coereri.
nam ex incēso amore homo sepius trāsgredit legem. z amor
fortioz ē ad aliqd̄ implendū q̄ lex ad coerendū. ideo dicit
Quis legem dat amātibus maioz lex est sibi. quasi diceret.
propter quid lex dat amātibus cū per se dura lex sit amare

Vic phia applicado fabulā ad ppositū hortat nos vitare impedimentū ptemplationis sumi boni. et dicit **H**oies quicūq; queritis. i. vultis dūcē mentē. i. mentis ptemplationē in superū diem. i. in sup/nā claritatē. hec fabula iā dicta respicit vos qz ad vram informationē inducta. Nam q; viāus affectū frenoz flexerit lūina. i. oculos rōnis et intellectus in tartareū specus. i. in frena que ducūt ad frenas pfunditatē. Quicqd picipiū. i. bonū trahit laborā: illud pdit dū videt inferos. i. dū intēdit frenis et tpalibus q; sunt infima. **N**ō q; pcupiat affectū frenoz impedit ptemplonem sumi boni. vñ **Boeci** in cōtatu de sumo bono dicit **I**nordinata cōcupia multos impedit a sumo bono. qsdā enī pigriciā sequi videmus. qsdam enī delectatiōes sensuales. qsdam enī desideria auri et argenti. exceptis paucis viris honorādis phis q; ptemnūt sensus desideria. et sequunt desideria intellectus. **E**t ppe finē eiusdē cōtatus dicit. **P**hs maxime delectat in pmo pncipio in ptemplatione sue bonitatis. et hec sola ē recta delectatio. hec enī est vita phoz sine qua nemo vivit vita recta. **E**t subdit **P**hm at voco oēm hoīem viventē ordine nature tendens in alta. et finiens vitā adqrit vltimū finē et optimū vite humane q; est de⁹ glōsus benedictus in secula seculoz Amen.

Hic incipit qrtus liber de pso/ latione phie cui⁹ hec est pla p ma. in q; libro phia assignat qre ma/ la pcedant i regno dei cū oīm rerū rector bon⁹ existat. s. de⁹. et pbat bonos sp esse potētes et malos impotētes. et sic vitia nūq; sē sine pena. ita pntes nūq; sē sine pmo. **P**robat etiā q; oīs fortuna tā prospera q; adversa. bonis est ad pfectū. malis at ad interitū. **E**tia pbat q; oīa q; fiūt a deo recte fiunt. et alia pla sic patebit. **E**t dividit iste lib in. xiiij. pres. qz septē sē pte. et septē mē h⁹ qrti. de qbus patebit in pcessu. **P**rimo q; ont boeci⁹ quō intencionē phie ad huc parātis pla dicē intrupit pponē do cas sui doloris. 2° phia pmittit sibi pfectā curā. 3° dat modū curandi ipm. scda ibi **T**um illa et esset. etia ibi **E**t qm. **E**t qrtio psequit intencionē ipz curādo i sequenti pla ibi **T**ū ego **P**rio ont quō intrupit intencionē phie volētis pla loq. 2° pbat cas sui doloris. scda ibi. **S**z ea ipsa ē. **P**rio dicit **C**ū phia cecinisset. i. decāstet hec. i. pdicta servata lenit. i. delectabilē. et suavit. i. dulcē observata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et gūitate oris. i. sermonis supple sui. **T**ūc. i. p^o h ego boeci⁹ nodū. i. nō adhuc oblit⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo infiri meroris. i. infensci doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intencionē. i. ppositū phie parātis. i. in pcedētis dicē adhuc aliqd. **E**t inquā. i. dixi d pveia. i. pambula veri lūs. i. pfecte cognitōis. i. illa q; tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusq;. i. ad istū libz qrtū patuerūt. i. manifesta fuerunt invidiā. i. insolubilia. **T**um. i. aliqñ dīna speculatione. i. scā ptemplatione. tum. i. aliqñ sui scz ipstus. tum. i. aliqñ tuis rōnib⁹. i. demōstrationibus. **E**t ea. i. illa pdicta etsi p quis oblita mihi nup. i. aliqñ ob dolorē iniurie. supple quā ppressus suz a **T**heoderico rege gothoz nō tñ dixisti p̄sus. i. oīo hec. s. pdicta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusq;. **N**ō q; dignitas ē honesta et imperiosa. auctoritas. dī at phia habē dignitatē vult⁹ ppter sui honestatē qz fm **T**ullū sola sapia ē q; me/

Vos hec fabula respicit
Quicunq; in superū diem
Mentem dūcere queritis
Nā qui tartareū in specus
Victus lumina flexerit
Quicquid precipiū trahit
Perdit. dū videt inferos.

Liber quart⁹ Prosa prima

Hucusq; error boeci⁹ corrigitur qui mirando dicit bonos sine premiis. malos sine pena linquendos

Ec cū philosophia dignitate vultus et oris gravitate servata: lenit suavit⁹ q; cecinisset. **T**um ego nondum penitus infiri meroris oblitus. intencionē dicē adhuc aliquid parantis abrupi.

Et o inquā veri pveia lumis: que vsq; adhuc tua fudit oratio. cū sui speculatione diuina: tum tuis rōnib⁹ innicta patuerūt. **E**aq; mihi etsi ob iniurie dolorē nuper oblita. nō tñ antehac p̄sus ignorata dixisti

Liber qua
 ret bonos et p̄sus
 q; sermo p̄sus firmo
 a hūc et cōtatione
 illi inuicem boeci⁹ vñ
 p̄sus inuicem p̄sus vo
 et dicit in oblitatē
 illi dī p̄sus verū
 usq; scribit in li. de p̄sus
 capite oīm in capite. et
 inuicem ignoscat. et c.